

Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis

L 312

Izdevums
latviešu valodā

Tiesību akti

60. gadagājums

2017. gada 28. novembris

Saturs

II Nelegislatīvi akti

REGULAS

- ★ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2017/2194 (2017. gada 14. augusts), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 600/2014 par finanšu instrumentu tirgiem papildina attiecībā uz paketes rīkojumiem ⁽¹⁾ 1
- ★ Komisijas Regula (ES) 2017/2195 (2017. gada 23. novembris), ar ko izveido elektroenerģijas balansēšanas vadlīnijas ⁽¹⁾ 6
- ★ Komisijas Regula (ES) 2017/2196 (2017. gada 24. novembris), ar ko izveido tīkla kodeksu par ārkārtas un atjaunošanas stāvokli elektrosistēmā ⁽¹⁾ 54
- ★ Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2017/2197 (2017. gada 27. novembris) par apropriāciju, kas pārnestas no 2017. finanšu gada, atlīdzināšanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1306/2013 26. panta 5. punktu 86

LĒMUMI

- ★ Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2017/2198 (2017. gada 27. novembris) par dažiem pagaidu aizsargpasākumiem sakarā ar Āfrikas cūku mēri Polijā (izziņots ar dokumenta numuru C(2017) 8039) ⁽¹⁾ 89
- ★ Eiropas Centrālās bankas Lēmums (ES) 2017/2199 (2017. gada 20. novembris), ar ko groza Lēmumu ECB/2014/40 par nodrošināto obligāciju iegādes trešās programmas īstenošanu (ECB/2017/37) 92

⁽¹⁾ Dokuments attiecas uz EEZ.

LV

Tiesību akti, kuru virsraksti ir gaišajā drukā, attiecas uz kārtējiem jautājumiem lauksaimniecības jomā un parasti ir spēkā tikai ierobežotu laika posmu.

Visu citu tiesību aktu virsraksti ir tumšajā drukā, un pirms tiem ir zvaigznīte.

II

(Deleģislatīvi akti)

REGULAS

KOMISIJAS DELEĢĒTĀ REGULA (ES) 2017/2194**(2017. gada 14. augusts),****ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 600/2014 par finanšu instrumentu tirgiem papildina attiecībā uz paketes rīkojumiem****(Dokuments attiecas uz EEZ)**

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija Regulu (ES) Nr. 600/2014 par finanšu instrumentu tirgiem un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 ⁽¹⁾, un jo īpaši tās 9. panta 6. punktu,

tā kā:

- (1) Paketes rīkojumi ir kopēji visām aktīvu klasēm un vienā un tajā pašā aktīvu klasē vai dažādās aktīvu klasēs var ietvert daudz dažādu komponentu. Līdz ar to paketes rīkojumi var iekļaut neierobežotu skaitu komponentu kombināciju. Tādējādi ir lietderīgi pieņemt visaptverošu pieeju, izveidojot kvalitatīvus kritērijus, lai noteiktu tos paketes rīkojumus, kuri būtu jāuzskata par standartizētiem un bieži tirgotiem, un līdz ar to par tādiem, kam kopumā ir likvids tirgus. Lai ņemtu vērā īpatnības, kas piemīt dažāda veida paketes rīkojumiem, minētajiem kvalitatīvajiem kritērijiem būtu jāietver vispārēji visām aktīvu klasēm piemērojami kritēriji, kā arī specifiski kritēriji, kuri piemērojami dažādām aktīvu klasēm, kas iekļauj paketes rīkojumus.
- (2) Atvasināto instrumentu kategorijas var noteikt kā tādas, kam piemēro Regulā (ES) Nr. 600/2014 paredzēto tirdzniecības pienākumu, ja atvasinātie instrumenti minētajās klasēs ir standartizēti un pietiekami likvidi. Tāpēc ir lietderīgi uzskatīt, ka paketes rīkojumam kopumā ir likvids tirgus, ja visas minētā paketes rīkojuma komponentes pieder pie vienas un tās pašas aktīvu klases un ja tām piemēro tirdzniecības pienākumu. Tomēr gadījumos, ja visas paketes rīkojuma komponentes pārsniedz zināmu apmēru vai ja paketes rīkojumi ietver lielu skaitu komponentu, tos neuzskata par pietiekami standartizētiem vai likvidiem. Tāpēc ir lietderīgi precizēt, ka paketes rīkojumi, kuros visām komponentēm piemēro tirdzniecības pienākumu, būtu jāuzskata par tādiem, kam ir likvids tirgus, ja minētais paketes rīkojums sastāv no ne vairāk kā četrām komponentēm vai ja ne visas komponentes minētajā paketes rīkojumā pārsniedz apmēru, kas ir liels salīdzinājumā ar parasto tirgus apmēru.
- (3) Iespēja finanšu instrumentus tirgot tirdzniecības vietā liecina par to, ka minētie instrumenti ir standartizēti un salīdzinoši likvidi. Tāpēc ir lietderīgi uzskatīt, ka gadījumos, kad visas paketes rīkojuma komponentes ir pieejamas tirgošanai tirdzniecības vietā, minētajam paketes rīkojumam kopumā potenciāli ir likvids tirgus. Paketes rīkojums būtu jāuzskata par tādu, kas ir pieejams tirdzniecībai, ja tirdzniecības vieta piedāvā to tirgošanai saviem locekļiem, dalībniekiem vai klientiem.
- (4) Lai gan ir iespējams tirgot paketes rīkojumus ar daudz dažādām komponentēm, likviditāte koncentrējas paketēs, kuras sastāv tikai no vienas un tās pašas aktīvu klases komponentēm, piemēram, procentu likmju atvasinātie

⁽¹⁾ OV L 173, 12.6.2014., 84. lpp.

instrumenti, kapitāla vērtspapīru atvasinātie instrumenti, kredītu atvasinātie instrumenti vai preču atvasinātie instrumenti. Tāpēc paketes rīkojumiem, ko veido tikai vienas minētās aktīvu klases atvasinātie instrumenti, vajadzētu būt atbilstīgiem, lai tos uzskatītu par tādiem, kuriem ir likvīds tirgus, savukārt paketes rīkojumus, ko veido vairāk nekā vienas minētās aktīvu klases atvasinātie instrumenti, netirgo bieži un līdz ar to tiem nav likvīda tirgus. Turklāt paketes rīkojumi, kas ietver tādu aktīvu klašu komponentes, kas nav procentu likmju atvasinātie instrumenti, kapitāla vērtspapīru atvasinātie instrumenti, kredītu atvasinātie instrumenti vai preču atvasinātie instrumenti, nav pietiekami standartizēti un līdz ar to nav uzskatāmi par tādiem, kam ir likvīds tirgus.

- (5) Tāpēc ir nepieciešams precizēt metodoloģiju, ar ko noteikt, vai paketes rīkojumam kopumā ir likvīds tirgus, tostarp gadījumos, kad vienu vai vairākas paketes rīkojuma komponentes neuzskata par tādām, kam ir likvīds tirgus, vai kad tās apmēra ziņā ir lielas salīdzinājumā ar parasto tirgus apmēru. Tomēr tādas paketes rīkojumus, kuros nevienai no komponentēm nav likvīda tirgus, kuros visas komponentes apmēra ziņā ir lielas salīdzinājumā ar parasto tirgus apmēru vai kuros veido tādu komponentu kombinācija, kam nav likvīda tirgus un kas apmēra ziņā ir lielas salīdzinājumā ar parasto tirgus apmēru, neuzskata par standartizētiem vai bieži tirgotiem un tāpēc tie būtu jānosaka par tādiem, kam nav likvīda tirgus kopumā.
- (6) Tādu paketes rīkojumu gadījumā, kas sastāv no procentu likmju mijmaiņas līgumiem, lielākā daļa darījumu koncentrējas paketes rīkojumos, kuros komponentēm ir konkrēts etalonperiods līdz beigu termiņam. Tāpēc ir lietderīgi uzskatīt, ka vienīgi šie paketes rīkojumi ir kopumā likvīdi. Lai atspoguļotu dažādu procentu likmju mijmaiņas līgumu iezīmes, ir svarīgi nošķirt līgumus, kas sākas nekavējoties pēc tirdzniecības veikšanas, no līgumiem, kuri sākas iepriekš noteiktā datumā nākotnē. Līguma periods līdz beigu termiņam būtu jāaprēķina, pamatojoties uz datumu, kurā stājas spēkā līgumā noteiktie pienākumi, proti, spēkā stāšanās datumu. Tomēr, lai ņemtu vērā minēto līgumu likviditātes modeli, kā arī izvairītos no noteikumu neievērošanas, minētos periodus līdz beigu termiņam nevajadzētu interpretēt pārāk šauri, bet gan kā mērkintervālus ap noteikto etalonperiodu līdz beigu termiņam.
- (7) Daudzi tirgus dalībnieki tirgo paketes rīkojumus, kas sastāv no diviem līgumiem ar dažādiem beigu datumiem. Proti, instrumenti ar vēlāku beigu datumu ir ļoti standartizēti un bieži tirgoti. Minētos paketes rīkojumus izmanto, lai pozīciju līgumā, kas ir vistuvāk termiņa beigām, aizstātu ar pozīciju tādā līgumā, kurš beidzas nākamajā termiņā, tādējādi ļaujot tirgus dalībniekiem paturēt ieguldījumu pozīciju, kas pārsniedz sākotnējo līguma beigu termiņu. Līdz ar to ir lietderīgi uzskatīt, ka minētajiem paketes rīkojumiem kopumā ir likvīds tirgus.
- (8) Konsekvences labad un lai nodrošinātu finanšu tirgu netraucētu darbību, ir nepieciešams noteikt, ka šo regulu un Regulā (ES) Nr. 600/2014 paredzētos noteikumus piemēro no tās pašas dienas.
- (9) Šīs regulas pamatā ir regulatīvo tehnisko standartu projekts, ko Komisijai iesniegusi Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestāde (EVTI).
- (10) EVTI ir veikusi atklātu sabiedrisko apspriešanu par regulatīvo tehnisko standartu projektu, kas ir šīs regulas pamatā, izvērtējusi iespējamās saistītās izmaksas un ieguvumus un lūgusi ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1095/2010 37. pantu izveidotās Vērtspapīru un tirgu nozares ieinteresēto personu grupas atzinumu ⁽¹⁾,

IR PIENĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Paketes rīkojumi, kuriem kopumā ir likvīds tirgus

Paketes rīkojumiem kopumā ir likvīds tirgus, ja ir izpildīts kāds no šiem nosacījumiem:

- a) paketes rīkojums sastāv no ne vairāk kā četrām komponentēm, kuras pieder pie atvasināto instrumentu klasēm, kas atzītas par tādām, kurām saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 600/2014 32. pantā noteikto procedūru piemēro atvasināto instrumentu tirdzniecības pienākumu, ja vien nav spēkā viens no šādiem apstākļiem:
- i) visas paketes rīkojuma komponentes apmēra ziņā ir lielas salīdzinājumā ar parasto tirgus apmēru;

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 24. novembra Regula (ES) Nr. 1095/2010, ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/77/EK (OV L 331, 15.12.2010., 84. lpp.).

- ii) paketes rīkojuma komponentes nepieder tikai pie vienas no Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2017/583 (¹) III pielikumā minētās aktīvu klases;
- b) paketes rīkojums atbilst visiem šādiem nosacījumiem:
 - i) visas paketes rīkojuma komponentes ir pieejamas tirgošanai vienā un tajā pašā tirdzniecības vietā;
 - ii) visām paketes rīkojuma komponentēm saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 648/2012 5. pantu (²) vai Regulas (ES) Nr. 600/2014 29. panta 1. punktu piemēro tīrvērtes pienākumu;
 - iii) vismaz vienai no paketes rīkojuma komponentēm ir likvids tirgus vai apmērs, kas nav liels salīdzinājumā ar parasto tirgus apmēru;
 - iv) paketes rīkojums atbilst kritērijiem, kas piemērojami attiecīgajai aktīvu klasei un noteikti 2., 3., 4. vai 5. pantā.

2. pants

Aktīva klasei specifiski kritēriji, ko piemēro paketes rīkojumiem, kuri sastāv tikai no procentu likmju atvasinātajiem instrumentiem

Aktīva klasei specifiskie kritēriji, kas noteikti 1. panta b) punkta iv) apakšpunktā un ko piemēro paketes rīkojumiem, kuri sastāv tikai no procentu likmju atvasinātajiem instrumentiem, kā minēts Deleģētās regulas (ES) 2017/583 III pielikuma 5. iedaļā, ir šādi:

- a) paketes rīkojumam ir ne vairāk kā trīs komponentes;
- b) visas paketes rīkojuma komponentes pieder pie vienas un tās pašas aktīvu apakšklases, kā minēts Deleģētās regulas (ES) 2017/583 III pielikuma 5. iedaļā;
- c) visas paketes rīkojuma komponentes ir denominētas vienā un tajā pašā valūtā, kas ir EUR, USD vai GBP;
- d) ja paketes rīkojums sastāv no procentu likmju mijmaiņas līgumiem, minētā paketes rīkojuma komponentu periods līdz beigu termiņam ir 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 15, 20 vai 30 gadi;
- e) ja paketes rīkojums sastāv no biržā tirgotu procentu likmes nākotnes līgumu komponentēm, minētās komponentes ir kāds no šādiem elementiem:
 - i) līgumi ar beigu termiņu, kas nepārsniedz sešus mēnešus regulētā tirgū tirgotiem procentu likmju nākotnes līgumiem, kuri balstīti uz trīs mēnešu procentu likmi; vai
 - ii) līgumi ar beigu termiņu, kas ir vistuvākais pašreizējam datumam regulētā tirgū tirgotiem procentu likmju nākotnes līgumiem, kuri balstīti uz 2, 5 un 10 gadu procentu likmi;
- f) ja paketes rīkojums sastāv no regulētā tirgū tirgotiem obligāciju nākotnes līgumiem, paketes rīkojums aizstāj pozīciju līgumā, kas ir vistuvāk termiņa beigām, ar pozīciju līgumā, kura pamatā esošais instruments ir tāds pats un kurš beidzas nākamajā termiņā.

Šā panta d) punkta nolūkos uzskata, ka paketes rīkojuma komponentes periods līdz beigu termiņam ir 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 15, 20 vai 30 gadi, ja laikposms starp līguma spēkā stāšanās datumu un izbeigšanas datumu ir vienāds ar vienu no d) punktā minētajiem laikposmiem (plus vai mīnus piecas dienas).

3. pants

Aktīva klasei specifiski kritēriji, ko piemēro paketes rīkojumiem, kuri sastāv tikai no kapitāla vērtspapīru atvasinātajiem instrumentiem

Aktīva klasei specifiskie kritēriji, kas noteikti 1. panta b) punkta iv) apakšpunktā un ko piemēro paketes rīkojumiem, kuri sastāv tikai no kapitāla vērtspapīru atvasinātajiem instrumentiem, kā minēts Deleģētās regulas (ES) 2017/583 III pielikuma 6. iedaļā, ir šādi:

- a) paketes rīkojumam ir ne vairāk kā divas komponentes;
- b) visas paketes rīkojuma komponentes pieder pie vienas un tās pašas aktīvu apakšklases, kā minēts Deleģētās regulas (ES) 2017/583 III pielikuma 6. iedaļā;

(¹) Komisijas 2016. gada 14. jūlija Deleģētā regula (ES) 2017/583, ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 600/2014 par finanšu instrumentu tirgiem papildina attiecībā uz regulatīvajiem tehniskajiem standartiem par pārredzamības prasībām tirdzniecības vietām un ieguldījumu brokeru sabiedrībām attiecībā uz obligācijām, strukturētā finansējuma produktiem, emisijas kvotām un atvasinātajiem instrumentiem (OV L 87, 31.3.2017., 229. lpp.).

(²) Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 4. jūlija Regula (ES) Nr. 648/2012 par ārpusbiržas atvasinātajiem instrumentiem, centrālajiem darījumu partneriem un darījumu reģistriem (OV L 201, 27.7.2012., 1. lpp.).

- c) visas paketes rīkojuma komponentes ir denominētas vienā un tajā pašā valūtā, kas ir EUR, USD vai GBP;
- d) visām paketes rīkojuma komponentēm ir viens un tas pats pamatā esošais indekss;
- e) nevienas paketes rīkojuma komponentes beigu termiņš nepārsniedz sešus mēnešus;
- f) ja paketes rīkojums satur iespējas līgumus, visiem iespējas līgumiem ir viens un tas pats beigu termiņš.

4. pants

Aktīva klasei specifiski kritēriji, ko piemēro paketes rīkojumiem, kuri sastāv tikai no kredītu atvasinātajiem instrumentiem

Aktīva klasei specifiskie kritēriji, kas noteikti 1. panta b) punkta iv) apakšpunktā un ko piemēro paketes rīkojumiem, kuri sastāv tikai no kredītu atvasinātajiem instrumentiem, kā minēts Deleģētās regulas (ES) 2017/583 III pielikuma 9. iedaļā, ir šādi:

- a) paketes rīkojumam ir ne vairāk kā divas komponentes;
- b) visas paketes rīkojuma komponentes ir indeksa kredītriska mijmaiņas darījumi, kā minēts Deleģētās regulas (ES) 2017/583 III pielikuma 9. iedaļā;
- c) visas paketes rīkojuma komponentes ir denominētas vienā un tajā pašā valūtā, kas ir EUR vai USD;
- d) visām paketes rīkojuma komponentēm ir viens un tas pats pamatā esošais indekss;
- e) visām paketes rīkojuma komponentēm periods līdz beigu termiņam ir pieci gadi;
- f) ar paketes rīkojumu pozīciju indeksu sērijas priekšpēdējā versijā (nesenākā mazāk aktuālā versija jeb *off-the-run*) aizstāj ar pozīciju pēdējā versijā (aktuālā versija jeb *on-the-run*).

5. pants

Aktīva klasei specifiski kritēriji, ko piemēro paketes rīkojumiem, kuri sastāv tikai no preču atvasinātajiem instrumentiem

Aktīva klasei specifiskie kritēriji, kas noteikti 1. panta b) punkta iv) apakšpunktā un ko piemēro paketes rīkojumiem, kuri sastāv tikai no preču atvasinātajiem instrumentiem, kā minēts Deleģētās regulas (ES) 2017/583 III pielikuma 7. iedaļā, ir šādi:

- a) paketes rīkojumam ir ne vairāk kā divas komponentes;
- b) visas paketes rīkojuma komponentes ir regulētā tirgū tirgoti preču atvasināto instrumentu nākotnes līgumi, kā minēts Deleģētās regulas (ES) 2017/583 III pielikuma 7. iedaļā;
- c) visām paketes rīkojuma komponentēm ir viena un tā pati pamatā esošā prece, kas definēta visdetalizētākajā līmenī saskaņā ar Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2017/585 ⁽¹⁾ pielikuma 2. tabulu;
- d) visas paketes rīkojuma komponentes ir denominētas vienā un tajā pašā valūtā, kas ir EUR, USD vai GBP;
- e) paketes rīkojums aizstāj pozīciju līgumā, kas ir vistuvāk termiņa beigām, ar pozīciju līgumā, kurš beidzas nākamajā termiņā.

6. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

To piemēro no 2018. gada 3. janvāra.

⁽¹⁾ Komisijas 2016. gada 14. jūlija Deleģētā regula (ES) 2017/585, ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 600/2014 papildina attiecībā uz regulatīvajiem tehniskajiem standartiem par finanšu instrumentu atsaucē datu standartiem un formātiem un tehniskiem līdzekļiem saistībā ar Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādes un kompetento iestāžu veicamajiem pasākumiem (OV L 87, 31.3.2017., 368. lpp.).

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2017. gada 14. augustā

*Komisijas vārdā –
priekšsēdētājs*
Jean-Claude JUNCKER

KOMISIJAS REGULA (ES) 2017/2195
(2017. gada 23. novembris),
ar ko izveido elektroenerģijas balansēšanas vadlīnijas
(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Regulu (EK) Nr. 714/2009 par nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi tīklam elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībā un par Regulas (EK) Nr. 1228/2003 atcelšanu ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 18. panta 3. punkta b) un d) apakšpunktu un 5. punktu,

tā kā:

- (1) Pilnībā funkcionējošs un savstarpēji savienots iekšējais enerģijas tirgus ir ļoti svarīgs, lai saglabātu enerģijas piegādes drošību, uzlabotu konkurētspēju un nodrošinātu, ka visi patērētāji var iegādāties enerģiju par pieejamām cenām.
- (2) Labi funkcionējošam iekšējam elektroenerģijas tirgum būtu jāsniedz ražotājiem atbilstīgi stimuli ieguldīt jaunos enerģijas ražošanas veidos, tostarp elektroenerģijas ražošanā no atjaunojamajiem energoresursiem, un īpaša uzmanība būtu jāpievērš visizolētākajām dalībvalstīm un reģioniem Savienības enerģijas tirgū. Labi funkcionējošam tirgum būtu arī jādod patērētājiem iespēja izmantot pasākumus, kas veicina efektīvāku enerģijas izmantojumu, taču tiem nepieciešama droša enerģijas piegāde.
- (3) Regulā (EK) Nr. 714/2009 ir paredzēti nediskriminējoši noteikumi par tīkla piekļuves nosacījumiem elektroenerģijas pārrobežu apmaiņai, proti, tajā ir izklāstīti noteikumi par jaudas piešķiršanu starpsavienojumiem un pārvades sistēmām, kas ietekmē elektroenerģijas pārrobežu plūsmas. Lai izveidotu patiesi integrētu elektroenerģijas tirgu un nodrošinātu darbības drošību, būtu jāizstrādā efektīvi balansēšanas noteikumi nolūkā stimulēt tirgus dalībniekus palīdzēt novērst iztrūkumu sistēmā, par ko tie ir atbildīgi. Konkrētāk, ir nepieciešams izstrādāt noteikumus, kas saistīti ar sistēmas balansēšanas tehniskajiem un darbības aspektiem un enerģijas tirdzniecību. Šādiem noteikumiem būtu jāietver sistēmsaistītu elektroenerģijas rezervju noteikumi.
- (4) Komisijas Regulā (ES) 2017/1485 ⁽²⁾ ir izklāstīti saskaņoti sistēmas darbības noteikumi, kas piemērojami pārvades sistēmu operatoriem (PSO), reģionālajiem drošības koordinatoriem (RDK), sadales sistēmu operatoriem (SSO) un nozīmīgiem tīkla lietotājiem. Tajā izšķirti dažādi kritiskie sistēmstāvokļi (normāls stāvoklis, trauksmes stāvoklis, ārkārtas stāvoklis, nodzīsuma stāvoklis un atjaunošanas stāvoklis). Tajā izklāstītas arī prasības un principi darbības drošības uzturēšanai visā Savienībā, un tās mērķis ir veicināt prasību un principu koordināciju attiecībā uz Savienības mēroga slodzes frekvences kontroli un rezervēm.
- (5) Ar šo regulu izveido ES mēroga tehniskos, darbības un tirgus noteikumus, ar ko regulē elektroenerģijas balansēšanas tirgu darbību. Tajā ir izklāstīti noteikumi par balansēšanas jaudas iepirkumu, balansēšanas enerģijas aktivizāciju un balansatbildīgo pušu finansiālajiem norēķiniem. Tā arī prasa, lai tiktu izstrādātas saskaņotas metodikas, kā balansēšanas nolūkiem piešķirama starpzonu pārvades jauda. Šādi noteikumi palielinās īstermiņa tirgu likviditāti, ļaujot paplašināt pārrobežu tirdzniecību un efektīvāk izmantot esošo tīklu balansēšanas enerģijas nolūkiem. Tā kā balansēšanas enerģijas solījumi konkurēs ES mēroga balansēšanas platformās, tai būs pozitīva ietekme arī uz konkurenci.
- (6) Šīs regulas mērķis ir nodrošināt Eiropas elektroenerģijas pārvades sistēmas optimālu pārvaldību un koordinētu darbību, vienlaikus palīdzot sasniegt Savienības mērķrādītājus attiecībā uz atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas īpatsvara palielināšanu, kā arī sniegt labumu patērētājiem. PSO, attiecīgā gadījumā sadarbojoties ar SSO, vajadzētu būt atbildīgiem par Eiropas balansēšanas tirgu organizāciju, un tiem būtu jācenšas panākt to integrāciju, visefektīvākajā veidā saglabājot sistēmā balansu. Lai to izdarītu, PSO būtu jāstrādā ciešā sadarbībā citam ar citu un ar SSO, pēc iespējas koordinējot savas darbības, lai izveidotu efektīvu elektrosistēmu visos reģionos un sprieguma līmeņos, neskarot konkurences tiesību aktus.

⁽¹⁾ OV L 211, 14.8.2009., 15. lpp.

⁽²⁾ Komisijas 2017. gada 2. augusta Regula (ES) 2017/1485, ar ko izveido elektroenerģijas pārvades sistēmas darbības vadlīnijas (OV L 220, 25.8.2017., 1. lpp.).

- (7) PSO vajadzētu būt iespējai pilnībā vai daļēji deleģēt trešai personai šajā regulā minētos uzdevumus. Deleģējošajam PSO būtu jāpaliek atbildīgam par to, lai tiktu nodrošināta šajā regulā noteikto pienākumu izpilde. Tāpat arī dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai uzdot trešai personai šajā regulā minētos uzdevumus un pienākumus. Uzdošana pieļaujama tikai attiecībā uz tiem uzdevumiem un pienākumiem, ko izpilda nacionālā līmenī (piemēram, nebalansa norēķini). Uzdošanas ierobežojumiem nevajadzētu izraisīt nevajadzīgas izmaiņas esošajā nacionālajā kārtībā. Tomēr PSO būtu jāpaliek atbildīgiem par uzdevumiem, kas tiem uzticēti atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 2009/72/EK ⁽¹⁾ attiecībā uz Eiropas mēroga metodiku izstrādi, kā arī par Eiropas mēroga balansēšanas platformu izveidi un to darbību. Ja kādā dalībvalstī specifiskas zināšanas un pieredze nebalansa norēķinu izmantošanā ir uzkrājusi trešā persona, šīs dalībvalsts PSO var lūgt citiem PSO un ENTSO-E, lai tie dod iespēju šādai trešai personai palīdzēt attiecīgā priekšlikuma izstrādē. Tomēr atbildību par priekšlikuma izstrādi saglabā konkrētās dalībvalsts PSO kopā ar visiem pārējiem PSO, un šādu atbildību nevar nodot trešai personai.
- (8) Noteikumi, kas definē balansēšanas pakalpojumu sniedzēju lomu un balansatbildīgo pušu lomu, nodrošina taisnīgu, pārredzamu un nediskriminējošu pieeju. Turklāt noteikumos, kas saistīti ar balansēšanu, ir izklāstīti principi un lomas, kā tiks veiktas šajā regulā reglamentētās balansēšanas darbības, un tie nodrošina pienācīgu konkurenci, kam par pamatu ir vienlīdzīgi konkurences apstākļi starp tirgus dalībniekiem, ietverot pieprasījumu-reakcijas agregatorus un sadales līmenī esošos aktīvus.
- (9) Katram balansēšanas pakalpojumu sniedzējam, kas iecerējis nodrošināt balansēšanas enerģiju vai balansēšanas jaudu, būtu sekmīgi jāiztur kvalifikācijas process, ko definējis PSO, vajadzības gadījumā ciešā sadarbībā ar SSO.
- (10) Balansēšanas enerģijas tirgu integrāciju būtu jāsekmē ar kopīgu Eiropas platformu izveidi, kas ļaus izmantot nebalansa ieskaita procesu un apmainīties ar balansēšanas enerģiju no frekvences atjaunošanas rezervēm un aizvietošanas rezervēm. Sadarbībai starp PSO būtu stingri jāierobežojas tikai ar to, kas vajadzīgs šo Eiropas platformu efektīvai un drošai uzbūvei, īstenošanai un darbībai.
- (11) No frekvences atjaunošanas rezervēm vai aizvietošanas rezervēm ņemtās balansēšanas enerģijas apmaiņas platformās būtu jāizmanto izdevīguma secības sarakstu modelis, lai nodrošinātu solījumu izmaksefektīvu aktivizāciju. Citā modelī balstītu platformu izveidot un sākt izmantot PSO varētu tikai tad, ja visu PSO veikta izmaksu un ieguvumu analīze rāda, ka no automatiskās aktivizācijas frekvences atjaunošanas rezervēm ņemtās balansēšanas enerģijas apmaiņas platformas modelis būtu jāpārveido.
- (12) Balansēšanas enerģijas tirgu integrācijai būtu jāsekmē efektīva tekošās dienas tirgus darbība, lai tirgus dalībniekiem sniegtu iespēju pašiem nodrošināt savu balansu pēc iespējas tuvāk reāllaikam. PSO, izmantojot balansēšanas tirgu, būtu jānovērš tikai tie nebalansa gadījumi, kas saglabājušies pēc tekošās dienas tirgus beigām. Nebalansa norēķinu perioda saskaņošanai Eiropā, proti, nosakot, ka tā ilgums ir 15 minūtes, būtu jāsekmē tekošās dienas tirdzniecība un jāsekmē tādu tirdzniecības produktu izstrāde, kam ir vienādi piegādes logi.
- (13) Lai varētu apmainīties ar balansēšanas pakalpojumiem, izveidot izdevīguma secības kopīgos sarakstus un balansēšanas tirgū panākt pienācīgu likviditāti, ir jāreglamentē balansēšanas produktu standartizācija. Šajā regulā ir minēts standarta iezīmju minimums un papildu iezīmes, kas definē standarta produktus.
- (14) Balansēšanas enerģijas standarta produktu cenu noteikšanas metodei būtu jādod tirgus dalībniekiem pozitīvs stimuls savā nebalansa cenas zonā uzturēt un/vai palīdzēt atjaunot balansu sistēmā, samazināt sistēmas nebalansa gadījumus un izmaksas sabiedrībai. Ar šādu cenu noteikšanas pieeju būtu jācenšas panākt ekonomiski efektīvu pieprasījumu-reakcijas un citu balansēšanas resursu izmantošanu, ievērojot darbības drošības robežas. Ar balansēšanas jaudas iepirkumā izmanto cenu noteikšanas metodi būtu jācenšas panākt ekonomiski efektīvu pieprasījumu-reakcijas un citu balansēšanas resursu izmantošanu, ievērojot darbības drošības robežas.
- (15) Lai PSO balansēšanas jaudu varētu iepirkt un izmantot efektīvi, ekonomiski un atbilstoši tirgus principiem, ir jāveicina tirgus integrācija. Šajā sakarā šajā regulā ir noteiktas trīs metodikas, ar kuru palīdzību PSO var piešķirt starpzonu jaudu balansēšanas jaudas apmaiņai un rezervju kopīgošanai, ja tas ir pamatoti saskaņā ar izmaksu un ieguvumu analīzi; minētās metodikas ir: kooptimizācijas process, tirgbalstīts piešķiršanas process un ekonomiskās efektivitātes analīzē balstīta piešķiršana. Kooptimizācijas piešķiršanas process būtu jāveic nākamās dienas

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Direktīva 2009/72/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/54/EK atcelšanu (OV L 211, 14.8.2009., 55. lpp.).

laikposmā, turpretī tirgbalstīto piešķiršanas procesu varētu izmantot gadījumos, kad līgumu slēdz ne agrāk kā vienu nedēļu pirms balansēšanas jaudas nodrošināšanas, un ekonomiskās efektivitātes analizē balstīto piešķiršanu – gadījumos, kad līgumu slēdz agrāk kā vienu nedēļu pirms balansēšanas jaudas nodrošināšanas, ar noteikumu, ka piešķirtie daudzumi ir ierobežoti un ka katru gadu tiek veikts novērtējums.

- (16) Tiklīdz attiecīgās regulatīvās iestādes ir apstiprinājušas starpzonu jaudas piešķiršanas procesa metodiku, divi vai vairāki PSO varētu sākt metodikas agrīnu piemērošanu, lai gūtu pieredzi un nākotnē metodiku bez aizķeršanās varētu piemērot arī citi PSO. Šādas metodikas (ja tāda ir) piemērošana tomēr būtu jāaskaņo starp visiem PSO, lai veicinātu tirgu integrāciju.
- (17) Nebalansa norēķinu vispārējais mērķis ir nodrošināt, ka balansatbildīgās puses efektīvi palīdz uzturēt balansu sistēmā, un stimulēt tirgus dalībniekus uzturēt un/vai palīdzēt atjaunot balansu sistēmā. Šī regula definē nebalansa norēķinu noteikumus, nodrošinot, ka norēķini notiek nediskriminējoši, taisnīgi, objektīvi un pārredzami. Lai balansēšanas tirgus un vispārējo energosistēmu pielāgotu pieaugošajam variablu atjaunojamo energoresursu īpatsvaram, nebalansa cenām būtu jāatspoguļo enerģijas reāllaika vērtība.
- (18) Šajā regulā būtu jānosaka process PSO provizorisks atbrīvošanai no dažu noteikumu piemērošanas, lai tiktu ņemti vērā apstākļi, kad izņēmuma kārtā šo noteikumu izpilde varētu, piemēram, apdraudēt darbības drošību, vai novest pie viedo tīklu infrastruktūras pāragras nomaiņas.
- (19) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 713/2009 ⁽¹⁾ 8. pantu, ja attiecīgās regulatīvās iestādes nespēj vienoties par kopīgiem noteikumiem vai metodikām, lēmums būtu jāpieņem Energoregulatoru sadarbības aģentūrai (turpmāk "Aģentūra").
- (20) Šī regula ir izstrādāta ciešā sadarbībā ar Aģentūru, elektroenerģijas pārvades sistēmu operatoru Eiropas tīklu (turpmāk "ENTSO-E") un ieinteresētajām personām, lai pieņemtu efektīvus, līdzsvarotus un samērīgus noteikumus pārredzamā un līdzdalīgā veidā. Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 714/2009 18. panta 3. punktu Komisija pirms šīs regulas grozījumu priekšlikuma iesniegšanas apspriedīsies ar Aģentūru, ENTSO-E un citām svarīgām ieinteresētajām personām.
- (21) Šajā regulā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar atzinumu, ko sniegusi Regulas (EK) Nr. 714/2009 23. panta 1. punktā minētā komiteja,

IR PIENĒMUSI ŠO REGULU.

I SADAĻA

VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets un piemērošanas joma

1. Ar šo regulu nosaka detalizētas elektroenerģijas balansēšanas vadlīnijas, tostarp nosaka kopīgus iepirkuma un norēķinu principus frekvences noturēšanas rezervēm, frekvences atjaunošanas rezervēm un aizvietošanas rezervēm un kopīgu frekvences atjaunošanas rezervju un aizvietošanas rezervju aktivizācijas metodiku.
2. Šo regulu piemēro pārvades sistēmu operatoriem (PSO), sadales sistēmu operatoriem (SSO), tostarp slēgtu sadales sistēmu operatoriem, regulatīvajām iestādēm, Energoregulatoru sadarbības aģentūrai ("Aģentūra"), elektroenerģijas pārvades sistēmu operatoru Eiropas tīklam ("ENTSO-E"), trešām personām, kam deleģēta vai uzticēta atbildība, un citiem tirgus dalībniekiem.
3. Šo regulu piemēro visām pārvades sistēmām un starpsavienojumiem Savienībā, izņemot pārvades sistēmām uz salām, kas nav savienotas ar citām pārvades sistēmām ar starpsavienojumu palīdzību.
4. Ja dalībvalstī ir vairāki PSO, šo regulu piemēro visiem PSO šajā dalībvalstī. Ja PSO nav funkcijas, ko paredz viens vai vairāki no pienākumiem, kuri minēti šajā regulā, dalībvalstis var noteikt, ka atbildība par šo pienākumu izpildi tiek uzticēta citam vai citiem konkrētiem PSO.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Regula (EK) Nr. 713/2009, ar ko izveido Energoregulatoru sadarbības aģentūru (OV L 211, 14.8.2009., 1. lpp.).

5. Ja slodzes-frekvences kontroles (*LFC*) zonā ietilpst divi vai vairāki PSO, visi šīs *LFC* zonas PSO var nolemt vienu vai vairākus no šajā regulā minētajiem pienākumiem pildīt koordinēti attiecībā uz visām šīs *LFC* zonas grafiku sastādīšanas zonām ar noteikumu, ka attiecīgās regulatīvās iestādes tam dod piekrišanu.
6. Eiropas platformās apmaiņai ar balansēšanas enerģijas standarta produktiem var atvērt arī to PSO dalībai, kas darbojas Šveicē, ar nosacījumu, ka Šveices valsts tiesību akti īsteno Savienības elektroenerģijas tirgus tiesību aktu galvenos noteikumus un ka starp Savienību un Šveici ir noslēgts starpvaldību nolīgums par sadarbību elektroenerģijas jomā, vai ar nosacījumu, ka Šveices izslēgšana var novest pie grafikos neparedzētām fiziskajām elektroenerģijas plūsmām caur Šveici, kas apdraud sistēmas drošību reģionā.
7. Ja ir izpildīti šā panta 6. punktā minētie nosacījumi, par Šveices dalību Eiropas platformās apmaiņai ar balansēšanas enerģijas standarta produktiem lemj Komisija, pamatojoties uz Aģentūras atzinumu, un visi PSO saskaņā ar 4. panta 3. punktā izklāstītajām procedūrām. Lai nodrošinātu veiksmīgu balansēšanas tirgus darbību Savienības mērogā un vienlīdzīgus konkurences apstākļus visiem dalībniekiem, Šveices PSO tiesības un pienākumi ir saskanīgi ar Savienībā strādājošo PSO tiesībām un pienākumiem.
8. Šo regulu piemēro visiem sistēmstāvokļiem, kas definēti Regulas (ES) 2017/1485 18. pantā.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro definīcijas, kas noteiktas Direktīvas 2009/72/EK 2. pantā, Regulas (EK) Nr. 714/2009 2. pantā, Komisijas Regulas (ES) 543/2013 ⁽¹⁾ 2. pantā, Komisijas Regulas (ES) 2015/1222 ⁽²⁾ 2. pantā, Komisijas Regulas (ES) 2016/631 ⁽³⁾ 2. pantā, Komisijas Regulas (ES) 2016/1388 ⁽⁴⁾ 2. pantā, Komisijas Regulas (ES) 2016/1447 ⁽⁵⁾ 2. pantā, Komisijas Regulas (ES) 2016/1719 ⁽⁶⁾ 2. pantā, Komisijas Regulas (ES) 2017/1485 3. pantā un Komisijas Regulas (ES) 2017/2196 ⁽⁷⁾ 3. pantā.

Piemēro arī šādas definīcijas:

- 1) “balansēšana” ir visas darbības un procesi visos laikposmos, ar kuru palīdzību PSO nepārtraukti nodrošina sistēmas frekvences uzturēšanu iepriekšdefinētā stabilitātes diapazonā, kas noteikts Regulas (ES) 2017/1485 127. pantā, un tādu rezervju apjoma uzturēšanu, kas vajadzīgs attiecībā uz prasīto kvalitāti, kā noteikts Regulas (ES) 2017/1485 IV daļas V, VI un VII sadaļā;
- 2) “balansēšanas tirgus” ir visi institucionālie, komerciālie un darbības pasākumi, ar ko izveido tirgbalstītu balansēšanas vadību;
- 3) “balansēšanas pakalpojumi” ir balansēšanas enerģija vai balansēšanas jauda, vai abi;
- 4) “balansēšanas enerģija” ir enerģija, ko PSO izmanto balansēšanai un ko nodrošina balansēšanas pakalpojumu sniedzējs;
- 5) “balansēšanas jauda” ir rezerves jaudas daudzums, kuru balansēšanas pakalpojumu sniedzējs piekritis uzturēt un attiecībā uz kuru balansēšanas pakalpojumu sniedzējs ir piekritis uz līguma darbības laiku iesniegt PSO solījumus par atbilstošu balansēšanas enerģijas daudzumu;

⁽¹⁾ Komisijas 2013. gada 14. jūnija Regula (ES) Nr. 543/2013 par datu iesniegšanu un publicēšanu elektroenerģijas tirgos un Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 714/2009 I pielikuma grozīšanu (OV L 163, 15.6.2013., 1. lpp.).

⁽²⁾ Komisijas 2015. gada 24. jūlija Regula (ES) 2015/1222, ar ko izveido jaudas piešķiršanas un pārslodzes vadības vadlīnijas (OV L 197, 25.7.2015., 24. lpp.).

⁽³⁾ Komisijas 2016. gada 14. aprīļa Regula (ES) 2016/631, ar ko izveido tīkla kodeksu par ģeneratoriem piemērojamajām tīkla pieslēguma prasībām (OV L 112, 27.4.2016., 1. lpp.).

⁽⁴⁾ Komisijas 2016. gada 17. augusta Regula (ES) 2016/1388, ar ko izveido tīkla kodeksu par pieprasījuma pieslēgumu (OV L 223, 18.8.2016., 10. lpp.).

⁽⁵⁾ Komisijas 2016. gada 26. augusta Regula (ES) 2016/1447, ar ko izveido tīkla kodeksu par tīkla pieslēguma prasībām, kuras piemērojamas augstsprieguma līdzstrāvas sistēmām un līdzstrāvas sistēmai pieslēgtiem elektroenerģijas parka moduļiem (OV L 241, 8.9.2016., 1. lpp.).

⁽⁶⁾ Komisijas 2016. gada 26. septembra Regula (ES) 2016/1719, ar ko izveido nākotnes jaudas piešķiršanas vadlīnijas (OV L 259, 27.9.2016., 42. lpp.).

⁽⁷⁾ Komisijas 2017. gada 24. novembra Regula (ES) 2017/2196, ar ko izveido tīkla kodeksu par ārkārtas un atjaunošanas stāvokli elektro-sistēmā (skatīt šā Oficiālā Vēstneša 54. lpp.).

- 6) "balansēšanas pakalpojumu sniedzējs" ir tirgus dalībnieks ar rezervju nodrošināšanas vienībām vai rezervju nodrošināšanas grupām, kas spēj sniegt balansēšanas pakalpojumus PSO;
- 7) "balansatbildīgā puse" ir tirgus dalībnieks vai tā izraudzīts pārstāvis, kas atbild par nebalansu;
- 8) "nebalanss" ir enerģijas daudzums konkrētā nebalansa norēķinu periodā, kas aprēķināts balansatbildīgajai pusei un kas atbilst starpībai starp piešķirto daudzumu, ko attiecina uz šo balansatbildīgo pusi, un šīs balansatbildīgās puses galapozīciju, ieskaitot visas nebalansa korekcijas, kas veiktas attiecībā uz šo balansatbildīgo pusi;
- 9) "nebalansa norēķini" ir finanšu norēķinu mehānisms, ar kuru no balansatbildīgajām pusēm iekasē maksu par to nebalansu vai ar kuru balansatbildīgajām pusēm samaksā par to nebalansu;
- 10) "nebalansa norēķinu periods" ir laika vienība, par kuru aprēķina balansatbildīgo pušu nebalansu;
- 11) "nebalansa zona" ir zona, kurā nebalanss aprēķināts;
- 12) "nebalansa cena" ir cena – pozitīva, vienāda ar nulli vai negatīva – katrā nebalansa norēķinu periodā par nebalansu katrā virzienā;
- 13) "nebalansa cenas zona" ir zona, par kuru aprēķina nebalansa cenu;
- 14) "nebalansa korekcija" ir enerģijas daudzums, kas atbilst balansēšanas enerģijai no balansēšanas pakalpojumu sniedzēja un ko piemēro pieslēdzotais PSO par nebalansa norēķinu periodu attiecīgajām balansatbildīgajām pusēm, un to izmanto, lai aprēķinātu šo balansatbildīgo pušu nebalansu;
- 15) "piešķirtais daudzums" ir enerģijas daudzums, kas sistēmā fiziski ievadīts vai no tās patērēts un ko attiecina uz balansatbildīgo pusi tās nebalansa aprēķināšanai;
- 16) "pozīcija" ir balansatbildīgās puses deklarētais enerģijas daudzums, ko izmanto tās nebalansa aprēķināšanai;
- 17) "pašdispečēšanas modelis" ir grafiku sastādīšanas un dispečēšanas modelis, kurā elektroenerģijas ražošanas ietaišu un pieprasījumietaišu grafiku sastādītāji nosaka ražošanas grafikus un patēriņa grafikus, kā arī šo ietaišu dispečēšanu;
- 18) "centrālās dispečēšanas modelis" ir grafiku sastādīšanas un dispečēšanas modelis, kurā PSO integrētās grafiku sastādīšanas procesa ietvaros attiecībā uz dispečējamajām ietaisēm nosaka ražošanas grafikus un patēriņa grafikus, kā arī elektroenerģijas ražošanas ietaišu un pieprasījumietaišu dispečēšanu;
- 19) "integrētās grafiku sastādīšanas process" ir iteratīvs process, kurā izmanto vismaz integrētas grafiku sastādīšanas procesa solījumus, kas satur komercdatus, kompleksus individuālu elektroenerģijas ražošanas ietaišu vai pieprasījumietaišu tehniskos datus; procesa ievaddati nepārprotami ietver uzsākšanas raksturlielumus, jaunāko kontroles zonas pietiekamības analīzi un darbības drošības limitus;
- 20) "integrētās grafiku sastādīšanas procesa slēgšanas laiks" ir brīdis, no kura attiecībā uz konkrētajām integrētā grafiku sastādīšanas procesa iterācijām vairs nav atļauts iesniegt vai atjaunināt integrētā grafiku sastādīšanas procesa solījumus;
- 21) "PSO-PSO modelis" ir modelis balansēšanas pakalpojumu apmaiņai, kurā balansēšanas pakalpojumu sniedzējs sniedz balansēšanas pakalpojumus savam pieslēdzotajam PSO, kas pēc tam šos balansēšanas pakalpojumus sniedz pieprasotajam PSO;
- 22) "pieslēdzotais PSO" ir PSO, kas pārvalda grafiku sastādīšanas zonu, kurā balansēšanas pakalpojumu sniedzēji un balansatbildīgās puses ievēro ar balansēšanu saistītos noteikumus;
- 23) "balansēšanas pakalpojumu apmaiņa" ir balansēšanas enerģijas apmaiņa un/vai balansēšanas jaudas apmaiņa;
- 24) "balansēšanas enerģijas apmaiņa" ir balansēšanas enerģijas solījumu aktivizācija balansēšanas enerģijas piegādei PSO citā grafiku sastādīšanas zonā, kas nav tā pati, kurā pieslēgts aktivizētā balansēšanas pakalpojuma sniedzējs;

- 25) "balansēšanas jaudas apmaiņa" ir balansēšanas jaudas nodrošināšana PSO citā grafiku sastādīšanas zonā, kas nav tā pati, kurā pieslēgts iepirkta balansēšanas pakalpojuma sniedzējs;
- 26) "balansēšanas jaudas nodošana" ir balansēšanas jaudas nodošana no sākotnēji noligtā balansēšanas pakalpojumu sniedzēja citam balansēšanas pakalpojumu sniedzējam;
- 27) "balansēšanas enerģijas tirgus slēgšanas laiks" ir brīdis, no kura izdevīguma secības kopīgajā sarakstā vairs nav atļauts iesniegt vai atjaunināt balansēšanas enerģijas solījumu attiecībā uz standarta produktu;
- 28) "standarta produkts" ir saskaņots balansēšanas produkts, ko definējuši visi PSO balansēšanas pakalpojumu apmaiņai;
- 29) "sagatavošanās periods" ir periods starp brīdi, kad PSO-PSO modeļa gadījumā pieslēdzošais PSO vai PSO-BPS modeļa gadījumā līdzējs PSO ir iesniedzis pieprasījumu, un rampveida izmaiņu perioda sākumu;
- 30) "pilnīgas aktivizācijas laiks" ir periods starp brīdi, kad PSO-PSO modeļa gadījumā pieslēdzošais PSO vai PSO-BPS modeļa gadījumā līdzējs PSO ir iesniedzis aktivizācijas pieprasījumu, un konkrētā produkta attiecīgu pilnīgu piegādi;
- 31) "dezaktivizācijas periods" ir periods, kurā notiek rampveida izmaiņas no pilnīgas piegādes līdz iestatītajam punktam vai no pilnīga atvilkuma līdz iestatītajam punktam;
- 32) "piegādes periods" ir piegādes periods, kurā balansēšanas pakalpojumu sniedzējs pilnīgi īsteno pieprasītās izmaiņas elektroenerģijas pievadē sistēmā vai pilnīgi īsteno pieprasītās izmaiņas atvilkumos no sistēmas;
- 33) "derīguma periods" ir periods, kurā var aktivizēt balansēšanas pakalpojumu sniedzēja piedāvāto balansēšanas enerģijas solījumu, ja ir ievēroti visi produkta raksturlielumi. Derīguma periodam ir definēts sākuma un beigu laiks;
- 34) "aktivizācijas režīms" ir balansēšanas enerģijas solījumu manuālas vai automātiskas aktivizācijas režīms atkarībā no tā, vai balansēšanas enerģiju manuāli aktivizē operators vai to aktivizē automātiski, izmantojot noslēgtu darbības shēmu;
- 35) "dalāmība" nozīmē, ka PSO var no balansēšanas pakalpojumu sniedzēju piedāvātajiem balansēšanas enerģijas solījumiem vai balansēšanas jaudas solījumiem izmantot tikai daļu – jaudas aktivizācijas vai ilguma ziņā;
- 36) "specifisks produkts" ir produkts, kas atšķiras no standarta produkta;
- 37) "izdevīguma secības kopīgais saraksts" ir saraksts, kurā pēc solījuma cenas sarindoti balansēšanas enerģijas solījumi un kuru izmanto šo solījumu aktivizācijai;
- 38) "PSO enerģijas solījumu iesniegšanas slēgšanas laiks" ir pēdējais brīdis, kad pieslēdzošais PSO var aktivizācijas optimizēšanas funkcijai pārsūtīt no balansēšanas pakalpojumu sniedzēja saņemtos balansēšanas enerģijas solījumus;
- 39) "aktivizācijas optimizēšanas funkcija" ir funkcija, kurā izmanto algoritmu, ko piemēro, lai optimizētu balansēšanas enerģijas solījumu aktivizāciju;
- 40) "nebalansa ieskaista procesa funkcija" ir loma, kurā darbina algoritmu, ko piemēro nebalansa ieskaista procesa izmantošanai;
- 41) "PSO-PSO norēķinu funkcija" ir PSO savstarpējo norēķinu par sadarbības procesiem veikšanas funkcija;
- 42) "jaudas iepirkuma optimizēšanas funkcija" ir tāda algoritma izmantošanas funkcija, ko piemēro balansēšanas jaudas iepirkuma optimizēšanai PSO, kuri apmainās ar balansēšanas jaudu;
- 43) "PSO-BPS modelis" ir modelis balansēšanas pakalpojumu apmaiņai, kurā balansēšanas pakalpojumu sniedzējs sniedz balansēšanas pakalpojumus tieši savam līdzējam PSO, kas pēc tam šos balansēšanas pakalpojumus sniedz pieprasošajam PSO;
- 44) "līdzējs PSO" ir PSO, kam ir līgumiskas vienošanās par balansēšanas pakalpojumiem ar balansēšanas pakalpojumu sniedzēju citā grafiku sastādīšanas zonā;
- 45) "pieprasošais PSO" ir PSO, kas pieprasa balansēšanas enerģijas piegādi.

3. pants

Mērķi un regulatīvie aspekti

1. Šīs regulas mērķis ir:
 - a) veicināt patiesu konkurenci, nediskrimināciju un pārredzamību balansēšanas tirgos;
 - b) uzlabot balansēšanas efektivitāti, kā arī Eiropas un nacionālo balansēšanas tirgu efektivitāti;
 - c) integrēt balansēšanas tirgus un veicināt balansēšanas pakalpojumu apmaiņas iespējas, vienlaikus sekmējot darbības drošību;
 - d) veicināt elektroenerģijas pārvades sistēmas un elektroenerģijas sektora efektīvu ilgtermiņa darbību un attīstību Savienībā, vienlaikus sekmējot efektīvu un saskanīgu nākamās dienas, tekošās dienas un balansēšanas tirgu darbību;
 - e) nodrošināt, ka balansēšanas pakalpojumu iepirkumi ir taisnīgi, objektīvi, pārredzami un tirgū balstīti, novēršot nepamatotus šķēršļus jaunienācējiem, veicinot balansēšanas tirgu likviditāti un vienlaikus novēršot nepamatotus izkropļojumus elektroenerģijas iekšējā tirgū;
 - f) sekmēt dalību pieprasījumu reakcijā, ietverot agregācijas ietaises un enerģijas uzkrāšanu, vienlaikus nodrošinot, ka iepriekš minētie elementi konkurē ar citiem balansēšanas pakalpojumiem vienlīdzīgos konkurences apstākļos un vajadzības gadījumā rīkojas neatkarīgi, kad tiek apkalpota viena pieprasījumietaise;
 - g) sekmēt atjaunojamo energoresursu iesaisti un palīdzēt sasniegt Eiropas Savienības no atjaunojamajiem energoresursiem saražotās elektroenerģijas īpatsvara mērķrādītāju.
2. Piemērojot šo regulu, dalībvalstis, attiecīgās regulatīvās iestādes un sistēmu operatori:
 - a) piemēro samērīguma un nediskriminācijas principu;
 - b) nodrošina pārredzamību;
 - c) piemēro principu, ka jāpanāk visām iesaistītajām personām optimāls līdzsvars starp visaugstāko vispārējo efektivitāti un viszemākajām kopējām izmaksām;
 - d) nolūkā garantēt tīkla drošību un stabilitāti nodrošina, ka PSO pēc iespējas izmanto tirgū balstītus mehānismus;
 - e) nodrošina, ka netiek apdraudēta nākotnes, nākamās dienas un tekošās dienas tirgu attīstība;
 - f) respektē attiecīgajam PSO uzticēto atbildību, lai nodrošinātu sistēmas drošību, tostarp atbilstīgi valstu tiesību aktos noteiktajam;
 - g) apspriežas ar attiecīgajiem SSO un ņem vērā iespējamo ietekmi uz to sistēmu;
 - h) ņem vērā apstiprinātos Eiropas standartus un tehniskās specifikācijas.

4. pants

PSO noteikumi vai metodikas

1. PSO izstrādā šajā regulā paredzētos noteikumus vai metodikas un iesniedz tos šajā regulā noteiktajos termiņos attiecīgajām regulatīvajām iestādēm apstiprinājuma saņemšanai saskaņā ar Direktīvas 2009/72/EK 37. pantu.
2. Ja priekšlikums par noteikumiem vai metodikām saskaņā ar šo regulu jāizstrādā un jāapstiprina vairākiem PSO, iesaistītie PSO cieši sadarbojas. PSO ar ENTSO-E palīdzību regulāri informē attiecīgās regulatīvās iestādes un Aģentūru par minēto noteikumu vai metodiku izstrādes progresu.

3. Ja, lemjot par noteikumu vai metodiku priekšlikumiem saskaņā ar 5. panta 2. punktu, PSO vidū nav vienprātības, lēmumu pieņem ar kvalificētu balsu vairākumu. Kvalificētam balsu vairākumam par priekšlikumiem saskaņā ar 5. panta 2. punktu ir nepieciešams šādu balsu vairākums:

- a) PSO, kas pārstāv vismaz 55 % no dalībvalstīm; kā arī
- b) PSO, kas pārstāv dalībvalstis, kurās dzīvo vismaz 65 % no Savienības iedzīvotājiem.

Bloķējošajā mazākumā attiecībā uz lēmumiem saskaņā ar 5. panta 2. punktu jābūt PSO, kas pārstāv vismaz četras dalībvalstis, pretējā gadījumā uzskata, ka kvalificētais balsu vairākums ir panākts.

4. Ja attiecīgos reģionus veido vairāk nekā piecas dalībvalstīs un, lemjot par noteikumu vai metodiku priekšlikumiem saskaņā ar 5. panta 3. punktu, PSO vidū nav vienprātības, lēmumu pieņem ar kvalificētu balsu vairākumu. Kvalificētam balsu vairākumam par priekšlikumiem saskaņā ar 5. panta 3. punktu ir nepieciešams šādu balsu vairākums:

- a) PSO, kas pārstāv vismaz 72 % no iesaistītajām dalībvalstīm; kā arī
- b) PSO, kas pārstāv dalībvalstis, kurās dzīvo vismaz 65 % no attiecīgās teritorijas iedzīvotājiem.

Bloķējošais mazākums attiecībā uz lēmumiem saskaņā ar 5. panta 3. punktu jāveido minimālajam PSO skaitam, kuri pārstāv vairāk nekā 35 % iesaistīto dalībvalstu iedzīvotāju, un PSO, kas pārstāv vismaz vēl vienu iesaistīto dalībvalsti, pretējā gadījumā uzskata, ka kvalificētais balsu vairākums ir panākts.

5. PSO, lemjot par noteikumu vai metodiku priekšlikumiem saskaņā ar 5. panta 3. punktu, lēmumus attiecībā uz reģioniem, ko veido ne vairāk kā piecas dalībvalstis, pieņem vienprātīgi.

6. Pieņemot PSO lēmumus saskaņā ar 3. un 4. punktu, katrai dalībvalstij ir viena balss. Ja dalībvalsts teritorijā ir vairāki PSO, dalībvalsts sadala balsošanas pilnvaras starp šiem PSO.

7. Ja PSO noteikumu vai metodiku priekšlikumu attiecīgajām regulatīvajām iestādēm neiesniedz šajā regulā noteiktajā termiņā, tie kompetentajām regulatīvajām iestādēm un Aģentūrai iesniedz attiecīgos noteikumu vai metodiku projektus un paskaidro, kāpēc nav panākta vienošanās. Aģentūra informē Komisiju un sadarbībā ar attiecīgajām regulatīvajām iestādēm pēc Komisijas pieprasījuma noskaidro iemeslus, kāpēc nav bijis iespējams panākt vienošanos, un par tiem informē Komisiju. Komisija veic attiecīgus pasākumus, lai būtu iespējams pieņemt vajadzīgos noteikumus vai metodikas četru mēnešu laikā no dienas, kad no Aģentūras saņemta informācija.

5. pants

PSO noteikumu vai metodiku apstiprināšana

1. Katra attiecīgā regulatīvā iestāde saskaņā ar Direktīvas 2009/72/EK 37. pantu apstiprina noteikumus vai metodikas, ko PSO izstrādājuši saskaņā ar 2., 3. un 4. punktu.

2. Visu regulatīvo iestāžu apstiprinājums ir nepieciešams šādiem noteikumu vai metodiku priekšlikumiem:

- a) Eiropas platformu izveides satvari atbilstīgi 20. panta 1. punktam, 21. panta 1. punktam un 22. panta 1. punktam;
- b) izmaiņas Eiropas platformu izveides satvaros atbilstīgi 20. panta 5. punktam un 21. panta 5. punktam;
- c) balansēšanas jaudas standarta produkti atbilstīgi 25. panta 2. punktam;
- d) klasifikācijas metodika balansēšanas enerģijas solījumu aktivizācijai atbilstīgi 29. panta 3. punktam;
- e) novērtējums par iespēju palielināt balansēšanas enerģijas solījumu minimālo daudzumu, ko nosūta Eiropas platformām atbilstīgi 29. panta 11. punktam;
- f) metodikas, ar ko nosaka cenas balansēšanas enerģijai un starpzonu jaudai, ko izmanto balansēšanas enerģijas apmaiņai vai nebalansa ieskaita procesa īstenošanai, atbilstīgi 30. panta 1. un 5. punktam;
- g) metodikas saskaņošana attiecībā uz starpzonu jaudas piešķiršanas procesu balansēšanas jaudas apmaiņai vai rezervju kopīgošanai atbilstīgi 38. panta 3. punktam;

- h) starpzonu jaudas kooptimizēta piešķiršanas procesa metodika atbilstīgi 40. panta 1. punktam;
- i) noteikumi par PSO-PSO norēķiniem par nodomātu enerģijas apmaiņu atbilstīgi 50. panta 1. punktam;
- j) nebalansa norēķinu galveno īpatnību saskaņošana atbilstīgi 52. panta 2. punktam;

un dalībvalsts attiecībā uz iepriekš uzskaitīto var sniegt atzinumu attiecīgajai regulatīvajai iestādei.

3. Apstiprinājums no iesaistītā reģiona visām regulatīvajām iestādēm ir nepieciešams šādiem noteikumu vai metodiku priekšlikumiem:

- a) ģeogrāfiskajam apgabalam, kas attiecas uz visiem PSO, kuri īsteno rezervju aizvietošanas procesu atbilstīgi Regulas (ES) 2017/1485 IV daļai, – satvars Eiropas aizvietošanas rezervju platformas izveidei atbilstīgi 19. panta 1. punktam;
- b) ģeogrāfiskajam apgabalam, kas attiecas uz diviem vai vairākiem PSO, kas apmainās vai savstarpēji vēlas apmainīties ar balansēšanas jaudu, – kopīgu un saskaņotu noteikumu un procesa izveide balansēšanas jaudas apmaiņai un iepirkumam atbilstīgi 33. panta 1. punktam;
- c) ģeogrāfiskajam apgabalam, kas aptver PSO, kuri apmainās ar balansēšanas jaudu, – metodika, ar ko aprēķina pēc tekošās dienas starpzonu tirgus slēgšanas laika pieejamās starpzonu jaudas varbūtību, atbilstīgi 33. panta 6. punktam;
- d) ģeogrāfiskajam apgabalam, kurā noticis balansēšanas jaudas iepirkums, – atbrīvojums, kas balansēšanas pakalpojumu sniedzējiem ļauj nenodot savus balansēšanas jaudas sniegšanas pienākumus, atbilstīgi 34. panta 1. punktam;
- e) PSO-BPS modeļa piemērošana ģeogrāfiskajā apgabalā, kurā ietilpst divi vai vairāki PSO, atbilstīgi 35. panta 1. punktam;
- f) starpzonu jaudas aprēķināšanas metodika katram jaudas aprēķināšanas reģionam atbilstīgi 37. panta 3. punktam;
- g) ģeogrāfiskajam apgabalam, kurā ietilpst divi vai vairāki PSO, – starpzonu jaudas piešķiršanas procesa piemērošana balansēšanas jaudas apmaiņai vai rezervju kopīgošanai atbilstīgi 38. panta 1. punktam;
- h) katram jaudas aprēķināšanas reģionam – starpzonu jaudas tirgabalstīta piešķiršanas procesa metodika atbilstīgi 41. panta 1. punktam;
- i) katram jaudas aprēķināšanas reģionam – ekonomiskās efektivitātes analīzē balstīta starpzonu jaudas piešķiršanas procesa metodika un visu ekonomiskās efektivitātes analīzē balstīto atsevišķo starpzonu jaudas piešķirumu saraksts atbilstīgi 42. panta 1. un 5. punktam;
- j) ģeogrāfiskajam apgabalam, kurā ietilpst visi PSO, kuri nodomātā kārtā apmainās ar enerģiju sinhronā zonā, – noteikumi par PSO-PSO norēķiniem par nodomātu enerģijas apmaiņu atbilstīgi 50. panta 3. punktam;
- k) ģeogrāfiskajam apgabalam, kurā ietilpst visi asinhroni savienotie PSO, kuri nodomātā kārtā apmainās ar enerģiju sinhronajā zonā, – noteikumi par PSO-PSO norēķiniem par nodomātu enerģijas apmaiņu atbilstīgi 50. panta 4. punktam;
- l) katrai sinhronajai zonai – noteikumi par PSO-PSO norēķiniem par nenodomātu enerģijas apmaiņu atbilstīgi 51. panta 1. punktam;
- m) ģeogrāfiskajam apgabalam, kurā ietilpst visi asinhroni savienotie PSO, – noteikumi par PSO-PSO norēķiniem par nenodomātu enerģijas apmaiņu atbilstīgi 51. panta 2. punktam;
- n) atbrīvojums sinhronās zonas līmenī no nebalansa norēķinu periodu saskaņošanas atbilstīgi 53. panta 2. punktam;
- o) ģeogrāfiskajam apgabalam, kurā ietilpst divi vai vairāki PSO, kas apmainās ar balansēšanas jaudu, – balansēšanas algoritmu principi atbilstīgi 58. panta 3. punktam;

un dalībvalsts attiecībā uz iepriekš uzskaitīto var sniegt atzinumu attiecīgajai regulatīvajai iestādei.

4. Apstiprinājums no katras iesaistītās dalībvalsts katras regulatīvās iestādes katrā gadījumā atsevišķi ir nepieciešams šādiem noteikumu vai metodiku priekšlikumiem:

- a) atbrīvojums no informācijas publicēšanas par piedāvātajām balansēšanas enerģijas vai balansēšanas jaudas solījumu cenām sakarā ar bazām par tirgus ļaunprātīgu izmantošanu atbilstīgi 12. panta 4. punktam;
- b) vajadzības gadījumā SSO veikto darbību rezultātā radušos izmaksu sadales metodika atbilstīgi 15. panta 3. punktam;
- c) ar balansēšanu saistītie noteikumi atbilstīgi 18. pantam;

- d) specifisku produktu definīcija un izmantošana atbilstīgi 26. panta 1. punktam;
- e) ierobežojums, kurš attiecas uz solījumu daudzumu, ko nosūta Eiropas platformām atbilstīgi 29. panta 10. punktam;
- f) atbrīvojums attiecībā uz augšupvērstās un lejupvērstās balansēšanas jaudas atsevišķu iepirkumu atbilstīgi 32. panta 3. punktam;
- g) vajadzības gadījumā papildu norēķinu mehānisms, kas ir atdalīts no nebalansa norēķiniem un ko izmanto, lai ar balansatbildīgajām pusēm norēķinātos par balansēšanas jaudas iepirkuma izmaksām, administratīvajām izmaksām un citām ar balansēšanu saistītām izmaksām, atbilstīgi 44. panta 3. punktam;
- h) atkāpes no viena vai vairākiem šīs regulas noteikumiem atbilstīgi 62. panta 2. punktam;
- i) izmaksas, kas saistītas ar sistēmas operatoriem uzliktajiem vai trešām personām uzdotajiem pienākumiem saskaņā ar šo regulu atbilstīgi 8. panta 1. punktam;

un dalībvalsts attiecībā uz iepriekš uzskaitīto var sniegt atzinumu attiecīgajai regulatīvajai iestādei.

5. Noteikumu vai metodiku priekšlikumā iekļauj ierosināto īstenošanas grafiku un aprakstu par to sagaidāmo ietekmi uz šīs regulas mērķu izpildi. Īstenošanas termiņš nav ilgāks par divpadsmit mēnešiem pēc attiecīgo regulatīvo iestāžu apstiprinājuma, izņemot tad, ja visas attiecīgās regulatīvās iestādes piekrīt pagarināt šo termiņu vai ja šajā regulā ir noteikti citi termiņi. Noteikumu vai metodiku priekšlikumus, kuri jāapstiprina vairākām vai visām regulatīvajām iestādēm, Aģentūrai un regulatīvajām iestādēm iesniedz vienlaikus. Pēc attiecīgo regulatīvo iestāžu pieprasījuma Aģentūra par noteikumu vai metodiku priekšlikumiem trīs mēnešu laikā sniedz atzinumu.

6. Ja lēmums par noteikumu vai metodiku apstiprināšanu jāpieņem vairākām regulatīvajām iestādēm, attiecīgās regulatīvās iestādes cita ar citu apspriežas, cieši sadarbojas un savstarpēji koordinē savas darbības, lai panāktu vienošanos. Ja Aģentūra sniedz atzinumu, attiecīgajām regulatīvajām iestādēm tas jāņem vērā. Regulatīvās iestādes par saskaņā ar 2. un 3. punktu iesniegtajiem noteikumiem vai metodikām izlemj sešu mēnešu laikā pēc tam, kad attiecīgā regulatīvā iestāde vai attiecīgā gadījumā pēdējā attiecīgā iesaistītā regulatīvā iestāde saņēmusi noteikumus vai metodikas.

7. Ja attiecīgās regulatīvās iestādes nav spējušas vienoties 6. punktā minētajā termiņā vai ja tās iesniedz kopīgu pieprasījumu, par iesniegtajiem noteikumu vai metodiku priekšlikumiem sešu mēnešu laikā no saņemšanas dienas lēmumu pieņem Aģentūra saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 713/2009 8. panta 1. punktu.

8. Puses attiecīgajai regulatīvajai iestādei var iesniegt sūdzību par attiecīgo sistēmas operatoru vai PSO saistībā ar šā sistēmas operatora vai PSO pienākumiem vai lēmumiem, ko paredz šī regula, un tā – rīkojoties kā strīdu izšķiršanas iestāde – pieņem lēmumu divu mēnešu laikā pēc sūdzības saņemšanas. Šo termiņu var pagarināt par diviem mēnešiem, ja attiecīgā regulatīvā iestāde lūdz papildu informāciju. Šo pagarināto termiņu var vēl pagarināt, ja tam piekrīt sūdzības iesniedzējs. Attiecīgās regulatīvās iestādes lēmums ir saistošs, ja vien un kamēr tas netiek atcelts pārsūdzības kārtībā.

6. pants

PSO noteikumu vai metodiku grozīšana

1. Ja viena vai vairākas regulatīvās iestādes saskaņā ar Direktīvas 2009/72/EK 37. pantu apstiprināšanas sakarā pieprasa, lai noteikumos vai metodikās, kas iesniegti saskaņā ar 5. panta 2., 3. un 4. punktu, tiktu izdarīti grozījumi, attiecīgie PSO divu mēnešu laikā pēc tam, kad attiecīgās regulatīvās iestādes to pieprasījušas, iesniedz apstiprināšanai grozīto noteikumu vai metodiku priekšlikumu. Attiecīgās regulatīvās iestādes lēmumu par grozītajiem noteikumiem vai metodikām pieņem divu mēnešu laikā pēc to iesniegšanas.

2. Ja attiecīgās regulatīvās iestādes nav spējušas vienoties par noteikumiem vai metodikām divu mēnešu laikā vai ja tās iesniedz kopīgu pieprasījumu, par grozītajiem noteikumiem vai metodikām lēmumu sešu mēnešu laikā pieņem Aģentūra saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 713/2009 8. panta 1. punktu. Ja attiecīgie PSO neiesniedz priekšlikumu par grozītajiem noteikumiem vai metodikām, piemēro 4. pantā paredzēto procedūru.

3. PSO, kas atbildīgi par noteikumu vai metodiku priekšlikuma izstrādi, vai regulatīvās iestādes, kas atbildīgas par to pieņemšanu saskaņā ar 5. panta 2., 3. un 4. punktu, var pieprasīt minēto noteikumu vai metodiku grozīšanu. Noteikumu vai metodiku grozījumu priekšlikumu iesniedz apspriešanai saskaņā ar 10. pantā izklāstīto procedūru un apstiprina saskaņā ar 4. un 5. pantā izklāstīto procedūru.

*7. pants***Noteikumu vai metodiku publicēšana internetā**

PSO, kas atbildīgi par noteikumu vai metodiku izstrādi saskaņā ar šo regulu, publicē tos internetā pēc tam, kad tos ir apstiprinājušas attiecīgās regulatīvās iestādes, vai, ja šāds apstiprinājums nav nepieciešams, pēc to izstrādes, izņemot, ja šāda informācija saskaņā ar 11. pantu ir uzskatāma par konfidenciālu.

*8. pants***Izmaksu atgūšana**

1. Izmaksas, kas saistītas ar pienākumiem, kuri saskaņā ar šo regulu uzlikti sistēmu operatoriem vai norīkotajām trešo personu struktūrām, izvērtē attiecīgās regulatīvās iestādes saskaņā ar Direktīvas 2009/72/EK 37. pantu.
2. Izmaksas, ko attiecīgā regulatīvā iestāde novērtējusi kā saprātīgas, lietderīgas un samērīgas, atlīdzina, izmantojot tīkla tarifus vai citus piemērotus mehānismus, kā noteikušas attiecīgās regulatīvās iestādes.
3. Ja attiecīgās regulatīvās iestādes to pieprasa, sistēmu operatori vai norīkotās struktūras trīs mēnešu laikā pēc pieprasījuma sniedz informāciju, kas nepieciešama, lai atvieglotu radušos izmaksu izvērtēšanu.
4. Visas izmaksas, kas radušās tirgus dalībniekiem saistībā ar šīs regulas prasību izpildi, sedz paši tirgus dalībnieki.

*9. pants***Ieinteresēto personu līdzdalība**

Aģentūra, cieši sadarbojoties ar ENTSO-E, organizē ieinteresēto personu līdzdalību saistībā ar balansēšanas tirgiem un citiem šīs regulas īstenošanas aspektiem. Tas paredz regulāras sanāksmes ar ieinteresētajām personām, lai attiecībā uz balansēšanas tirgus integrāciju apzinātu problēmas un ierosinātu uzlabojumus.

*10. pants***Sabiedriskā apspriešana**

1. PSO, kas atbildīgi par noteikumu vai metodiku vai to grozījumu priekšlikumu iesniegšanu saskaņā ar šo regulu, par noteikumu vai metodiku priekšlikumu projektu un citiem īstenošanas pasākumiem vismaz viena mēneša garumā apspriežas ar ieinteresētajām personām, tostarp katras dalībvalsts attiecīgajām iestādēm.
2. Apspriešanās periods ilgst vismaz vienu mēnesi, izņemot priekšlikumu projektiem atbilstīgi 5. panta 2. punkta a), b), c), d), e), f), g), h) un j) apakšpunktam, kuriem apspriešanās periods ilgst vismaz divus mēnešus.
3. Sabiedriskā apspriešana Eiropas līmenī ir vajadzīga vismaz priekšlikumiem atbilstīgi 5. panta 2. punkta a), b), c), d), e), f), g), h) un j) apakšpunktam.
4. Sabiedriskā apspriešana iesaistītā reģiona līmenī ir vajadzīga vismaz priekšlikumiem atbilstīgi 5. panta 3. punkta a), b), c), d), e), f), g), h), i), n) un o) apakšpunktam.
5. Sabiedriskā apspriešana katrā iesaistītajā dalībvalstī ir vajadzīga vismaz priekšlikumiem atbilstīgi 5. panta 4. punkta a), b), c), d), e), f), g) un i) apakšpunktam.
6. PSO, kas atbildīgi par noteikumu vai metodiku priekšlikumu, pienācīgi ņem vērā saskaņā ar 2. līdz 5. punktu notikušajā apspriešanā paustos ieinteresēto personu viedokļus, pirms priekšlikumu iesniedz regulatīvo iestāžu apstiprinājuma saņemšanai. Visos gadījumos kopā ar priekšlikumu iesniedz argumentētu pamatojumu tam, kāpēc apspriešanās paustie viedokļi tiks vai netiks ņemti vērā, un to savlaicīgi publicē pirms noteikumu vai metodiku priekšlikuma publicēšanas vai vienlaikus ar to.

*11. pants***Konfidencialitātes pienākumi**

1. Uz jebkādu konfidenciālu informāciju, kas saņemta, ar ko veikta apmaiņa vai kas nosūtīta atbilstīgi šai regulai, attiecas 2., 3. un 4. punktā noteiktie dienesta noslēpuma nosacījumi.

2. Dienesta noslēpuma ievērošanas pienākums ir piemērojams visām personām, uz kurām attiecas šīs regulas noteikumi.
3. Konfidencialu informāciju, ko, pildot savus pienākumus, saņēmušas 2. punktā minētās personas vai regulatīvās iestādes, nedrīkst izpaust nevienai citai personai vai iestādei, neskarot gadījumus, uz kuriem attiecas valstu tiesību akti, pārējie šīs regulas noteikumi vai citi attiecīgi Savienības tiesību akti.
4. Neskarot gadījumus, uz kuriem attiecas valstu vai Savienības tiesību akti, regulatīvās iestādes, struktūras vai personas, kas saņem konfidencialu informāciju atbilstoši šai regulai, to var izmantot tikai šajā regulā minēto pienākumu izpildei, izņemot, ja no datu primārā īpašnieka ir saņemta rakstiska piekrišana.

12. pants

Informācijas publicēšana

1. Visas 1. panta 2. punktā minētās struktūras sniedz PSO visu informāciju, kas tiem vajadzīga 3. līdz 5. punktā noteikto pienākumu izpildei.
2. Visas 1. panta 2. punktā minētās struktūras nodrošina, ka 3. līdz 5. punktā minētā informācija tiek publicēta laikā un formātā, kas nerada faktiskas vai potenciālas konkurences priekšrocības vai faktiskus vai potenciālus nelabvēlīgus konkurences apstākļus kādām fiziskām personām vai uzņēmumiem.
3. Katrs PSO publicē šādu informāciju, tiklīdz tā ir pieejama:
 - a) informāciju par pašreizējo sistēmas balansu savā grafiku sastādīšanas zonā vai zonās, un to publicē pēc iespējas drīzāk, bet ne vēlāk kā 30 minūtes pēc reāllaika;
 - b) informācija par visiem balansēšanas enerģijas solījumiem tā grafiku sastādīšanas zonā; vajadzības gadījumā informāciju anonimizē, un to publicē ne vēlāk kā 30 minūtes pēc attiecīgās tirgus laika vienības beigām. Šī informācija ietver šādas ziņas:
 - i) produkta veids;
 - ii) derīguma periods;
 - iii) piedāvātie daudzumi;
 - iv) piedāvātās cenas;
 - v) informācija par to, vai solījums tika atzīts par nepieejamu;
 - c) informācija par to, vai balansēšanas enerģijas solījums tika pārveidots no specifiska produkta vai no integrētās grafiku sastādīšanas procesa, un to publicē ne vēlāk kā 30 minūtes pēc attiecīgās tirgus laika vienības beigām;
 - d) informāciju par to, kā balansēšanas enerģijas solījumi no specifiskiem produktiem vai no integrētās grafiku sastādīšanas procesa ir pārveidoti balansēšanas enerģijas solījumos no standarta produktiem, un to publicē ne vēlāk kā 30 minūtes pēc attiecīgās tirgus laika vienības beigām;
 - e) agregēta informācija par balansēšanas enerģijas solījumiem, un to publicē ne vēlāk kā 30 minūtes pēc attiecīgās tirgus laika vienības beigām, un tā ietver šādas ziņas:
 - i) kopējais piedāvāto balansēšanas enerģijas solījumu daudzums;
 - ii) kopējais piedāvāto balansēšanas enerģijas solījumu daudzums atsevišķi pa rezervju veidiem;
 - iii) kopējais piedāvāto un aktivizēto balansēšanas enerģijas solījumu daudzums atsevišķi pa standarta un specifiskajiem produktiem;
 - iv) nepieejamo solījumu daudzums atsevišķi pa rezervju veidiem;
 - f) informācija par piedāvātajiem daudzumiem, kā arī piedāvātajām cenām par iepirkto balansēšanas jaudu; vajadzības gadījumā informāciju anonimizē, un to publicē ne vēlāk kā vienu stundu pēc iepirkuma rezultātu paziņošanas solījumu iesniedzējiem;
 - g) sākotnējie ar balansēšanu saistītie noteikumi, kas minēti 18. pantā, vismaz vienu mēnesi pirms piemērošanas un jebkādi grozījumi noteikumos uzreiz pēc attiecīgās regulatīvās iestādes apstiprinājuma saskaņā ar Direktīvas 2009/72/EK 37. pantu;

- h) informācija par starpzonu jaudas piešķiršanu attiecībā uz balansēšanas jaudas apmaiņu vai rezervju kopīgošanu atbilstīgi 38. pantam, un to publicē ne vēlāk kā 24 stundas pēc piešķiršanas un ne vēlāk kā 6 stundas pirms piešķirtās starpzonu jaudas izmantošanas, un tā ietver šādas ziņas:
 - i) datums un laiks, kad pieņemts lēmums par piešķiršanu;
 - ii) piešķiršanas periods;
 - iii) piešķirtie daudzumi;
 - iv) tirgus vērtības, kas izmantotas par pamatu piešķiršanas procesam saskaņā ar 39. pantu;
- i) informācija par to, kā izmantota starpzonu jauda, kas piešķirta balansēšanas jaudas apmaiņai vai rezervju kopīgošanai atbilstīgi 38. pantam, un to publicē ne vēlāk kā vienu nedēļu pēc piešķirtās starpzonu jaudas izmantošanas, un tā ietver šādas ziņas:
 - i) piešķirtās un izmantotās starpzonu jaudas daudzums uz tirgus laika vienību;
 - ii) atbrīvotās starpzonu jaudas daudzums turpmākiem laikposmiem uz tirgus laika vienību;
 - iii) piešķiršanas procesa aplēstās faktiskās izmaksas un ieguvumi;
- j) apstiprinātās metodikas, kas minētas 40., 41. un 42. pantā un ko publicē vismaz vienu mēnesi pirms piemērošanas;
- k) izstrādāto 58. pantā minēto algoritmu prasību apraksts un to grozījumi, kurus publicē ne vēlāk kā vienu mēnesi pirms piemērošanas;
- l) kopīgais gada ziņojums, kas minēts 59. pantā.

4. Ja ir saņemts apstiprinājums saskaņā ar 18. pantu, PSO var nublicēt informāciju par balansēšanas jaudas vai balansēšanas enerģijas solījumu piedāvātajām cenām un daudzumiem, ja ir pamats bažām par tirgus ļaunprātīgu izmantošanu un ja tas nekaitē sekmīgai elektroenerģijas tirgu darbībai. PSO par šādu informācijas nublicēšanu ziņo vismaz reizi gadā attiecīgajai regulatīvajai iestādei saskaņā ar Direktīvas 2009/72/EK 37. pantu.

5. Ne vēlāk kā divu gadu laikā pēc šīs regulas stāšanās spēkā katrs PSO, izmantojot kopīgi saskaņotu formātu, publicē informāciju atbilstīgi 3. punktam vismaz informācijas pārredzamības platformā, kas izveidota atbilstīgi Regulas (ES) Nr. 543/2013 3. pantam. Ne vēlāk kā četrus mēnešu laikā pēc šīs regulas stāšanās spēkā ENTSO-E atjaunina procedūru rokasgrāmatu, kā minēts Regulas (ES) Nr. 543/2013 5. pantā, un iesniedz to Aģentūrai atzinuma saņemšanai, kuru Aģentūra sniedz divu mēnešu laikā.

13. pants

Uzdevumu deleģēšana un uzdošana

1. PSO var pilnībā vai daļēji deleģēt uzdevumus, kas tam uzticēti saskaņā ar šo regulu, vienai vai vairākām trešām personām, ja trešā persona var pildīt attiecīgo funkciju vismaz tikpat efektīvi kā deleģējošais PSO. Deleģējošais PSO saglabā atbildību par to, lai tiktu izpildīti šajā regulā noteiktie pienākumi, tostarp par to, ka ir nodrošināta piekļuve informācijai, kas attiecīgajām regulatīvajām iestādēm saskaņā ar Direktīvas 2009/72/EK 37. pantu nepieciešama uzraudzībai.
2. Pirms deleģēšanas attiecīgā trešā persona apliecina deleģējošajam PSO, ka spēj izpildīt deleģējamos uzdevumus.
3. Ja šajā regulā minētie uzdevumi pilnībā vai daļēji tiek deleģēti trešai personai, deleģējošais PSO nodrošina, ka pirms deleģēšanas ir noslēgti atbilstoši konfidencialitātes līgumi, kuri ir saskaņā ar deleģējošā PSO konfidencialitātes ievērošanas pienākumiem. Pēc tam, kad trešai personai pilnībā vai daļēji deleģēti uzdevumi, deleģējošajam PSO jāinformē attiecīgā regulatīvā iestāde un šis lēmums jāpublicē internetā.
4. Neskarot uzdevumus, kas PSO uzticēti atbilstīgi Direktīvai 2009/72/EK, dalībvalsts vai attiecīgā gadījumā attiecīgā regulatīvā iestāde var uzdot uzdevumus vai pienākumus, kas uzticēti PSO saskaņā ar šo regulu, vienai vai vairākām trešām personām. Iesaistītā dalībvalsts vai attiecīgā gadījumā iesaistītā regulatīvā iestāde var uzdot tikai tos PSO uzdevumus un pienākumus, kam nav nepieciešama tieša sadarbība, kopīga lēmumu pieņemšana vai līgumattiecību izveide ar PSO no citām dalībvalstīm. Pirms uzdošanas iesaistītā trešā persona apliecina dalībvalstij vai attiecīgā gadījumā attiecīgajai regulatīvajai iestādei, ka spēj izpildīt uzdodamo uzdevumu.
5. Ja dalībvalsts vai regulatīvā iestāde uzdod trešai personai uzdevumus un pienākumus, atsauces uz PSO šajā regulā saprot kā atsauces uz pilnvaroto struktūru. Attiecīgā regulatīvā iestāde nodrošina pilnvarotās struktūras regulatīvo uzraudzību attiecībā uz uzdotajiem uzdevumiem un pienākumiem.

II SADAĻA

ELEKTROENERĢIJAS BALANSĒŠANAS TIRGUS

1. NODAĻA

Funkcijas un atbildība

14. pants

PSO loma

1. Katrs PSO ir atbildīgs par balansēšanas pakalpojumu iepirkšanu no balansēšanas pakalpojumu sniedzējiem, lai nodrošinātu darbības drošību.

2. Katrs PSO piemēro pašdispečēšanas modeli elektroenerģijas ražošanas grafiku un patēriņa grafiku sastādīšanai. PSO, kuri šīs regulas spēkā stāšanās brīdī piemēro centrālās dispečēšanas modeli, paziņo attiecīgajai regulatīvajai iestādei saskaņā ar Direktīvas 2009/72/EK 37. pantu, lai elektroenerģijas ražošanas un patēriņa grafiku sastādīšanai turpinātu piemērot centrālās dispečēšanas modeli. Attiecīgā regulatīvā iestāde pārbauda, vai PSO uzdevumi un pienākumi ir saskanīgi ar definīciju 2. panta 18. punktā.

15. pants

Sadarbība ar SSO

1. SSO, PSO, balansēšanas pakalpojumu sniedzēji un balansatbildīgās puses sadarbojas, lai nodrošinātu, ka balansēšana ir efektīva un sekmīga.

2. Katrs SSO, lai veiktu nebalansa norēķinu, laikus iesniedz pieslēdzošajiem PSO visu nepieciešamo informāciju, ievērojot ar balansēšanu saistītos noteikumus atbilstīgi 18. pantam.

3. Katrs PSO var kopā ar PSO kontroles zonā ietilpstošajiem rezerves pieslēdzošajiem SSO kopīgi izstrādāt metodiku, kā sadalīt izmaksas, kas radušās no SSO darbībām atbilstīgi Regulas (ES) 2017/1485 182. panta 4. un 5. punktam. Metodika nodrošina izmaksu taisnīgu sadali, ņemot vērā iesaistīto pušu atbildību.

4. SSO ziņo pieslēdzošajam PSO par jebkādiem limitiem, kas definēti atbilstīgi Regulas (ES) 2017/1485 182. panta 4. un 5. punktam un kas varētu ietekmēt šajā regulā izklāstītās prasības.

16. pants

Balansēšanas pakalpojumu sniedzēju loma

1. Balansēšanas pakalpojumu sniedzējs kvalificējas tādu balansēšanas enerģijas vai balansēšanas jaudas solījumu iesniegšanai, ko aktivizē vai iepērk pieslēdzošais PSO vai PSO-BPS modelī – līdzējs PSO. Pirmskvalifikācijas sekmīgu pabeigšanu, ko nodrošina pieslēdzošais PSO un apstrādā atbilstīgi Regulas (ES) 2017/1485 159. un 162. pantam, uzskata par priekšnoteikumu sekmīgai kvalifikācijas procesa pabeigšanai, lai kļūtu par balansēšanas pakalpojumu sniedzēju atbilstīgi šai regulai.

2. Katrs balansēšanas pakalpojumu sniedzējs iesniedz pieslēdzošajam PSO savus balansēšanas jaudas solījumus, kas ietekmē vienu vai vairākas balansatbildīgās puses.

3. Katrs balansēšanas pakalpojumu sniedzējs, kas piedalās balansēšanas jaudas iepirkuma procesā, iesniedz un ir tiesīgs atjaunināt savus balansēšanas jaudas solījumus pirms iepirkuma procesa slēgšanas laika.

4. Katrs balansēšanas pakalpojumu sniedzējs, kam ir balansēšanas jaudas līgums, iesniedz savam pieslēdzošajam PSO balansēšanas enerģijas solījumus vai integrētās grafiku sastādīšanas procesa solījumus, kas atbilst balansēšanas jaudas līgumā noteiktajam daudzumam, produktiem un citām prasībām.

5. Ikviens balansēšanas pakalpojumu sniedzējs ir tiesīgs iesniegt savam pieslēdzošajam PSO balansēšanas enerģijas solījumus no standart produktiem vai specifiskiem produktiem vai integrētās grafiku sastādīšanas procesa solījumus, attiecībā uz kuriem tas ir izturējies pirmskvalifikācijas procesu atbilstīgi Regulas (ES) 2017/1485 159. un 162. pantam.

6. 4. punktam atbilstošo standarta un specifisku produktu balansēšanas enerģijas solījumu vai integrētās grafiku sastādīšanas procesa solījumu cena nav iepriekš noteikta balansēšanas jaudas līgumā. PSO ar balansēšanu saistīto noteikumu priekšlikumā atbilstīgi 18. pantam var ierosināt noteikt atbrīvojumu no šā noteikuma. Šādu atbrīvojumu piemēro tikai specifiskiem produktiem atbilstīgi 26. panta 3. punkta b) apakšpunktam, un tam pievieno pamatojumu, kurā apliecināta augstāka ekonomiskā efektivitāte.

7. Nedrīkst pieļaut diskrimināciju starp balansēšanas enerģijas solījumiem vai integrētās grafiku sastādīšanas procesa solījumiem, kas iesniegti atbilstīgi 4. punktam, un balansēšanas enerģijas solījumiem vai integrētās grafiku sastādīšanas procesa solījumiem, kas iesniegti atbilstīgi 5. punktam.

8. Attiecībā uz katru balansēšanas enerģijas vai balansēšanas jaudas produktu rezervju piegādātājs vienība, rezervju piegādātāju grupa, pieprasījumietaise vai trešā persona un saistītās balansatbildīgās puses atbilstīgi 18. panta 4. punkta d) apakšpunktam pieder pie vienas un tās pašas grafiku sastādīšanas zonas.

17. pants

Balansatbildīgo pušu loma

1. Reāllaikā katra balansatbildīgā puse cenšas būt balansā vai palīdz elektrosistēmai būt balansā. Detalizētas prasības attiecībā uz šo pienākumu definē ar balansēšanu saistīto noteikumu priekšlikumā, ko sagatavo atbilstīgi 18. pantam.
2. Katra balansatbildīgā puse ir finansiāli atbildīga par nebalansu, par ko jānorēķinās ar pieslēdzošo PSO.
3. Pirms tekošās dienas starpzonu tirgus slēgšanas laika katra balansatbildīgā puse var mainīt grafikus, kas vajadzīgi, lai aprēķinātu savu pozīciju atbilstīgi 54. pantam. PSO, kuri piemēro centrālās dispečēšanas modeli, atbilstīgi 18. pantam izveidotajos ar balansēšanu saistītajos noteikumos var paredzēt īpašus noteikumus balansatbildīgās puses grafiku izmaiņšanai.
4. Pēc tekošās dienas starpzonu tirgus slēgšanas laika katra balansatbildīgā puse var izmainīt iekšējās komercitirdzniecības grafikus, kas vajadzīgi, lai aprēķinātu savu pozīciju atbilstīgi 54. pantam, ievērojot atbilstīgi 18. pantam izveidotos ar balansēšanu saistītos noteikumus.

18. pants

Ar balansēšanu saistītie noteikumi

1. Ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc šīs regulas stāšanās spēkā un attiecībā uz visām grafiku sastādīšanas zonām dalībvalstī tās PSO izstrādā šādus priekšlikumus:

- a) balansēšanas pakalpojumu sniedzējiem piemērojamie noteikumi;
- b) balansatbildīgajām pusēm piemērojamie noteikumi.

Ja LFC zonā ietilpst divi vai vairāki PSO, visi šīs LFC zonas PSO var izstrādāt kopīgu priekšlikumu, ja attiecīgās regulatīvās iestādes tam dod piekrišanu.

2. Noteikumos, kas izveidoti atbilstīgi 1. punktam, iekļauj arī tirgus darbību apturēšanas un atjaunošanas noteikumus atbilstīgi Regulas (ES) 2017/2196 36. pantam un noteikumus par norēķiniem tirgus darbību apturēšanas gadījumā atbilstīgi Regulas (ES) 2017/2196 39. pantam, tiklīdz tie apstiprināti saskaņā ar Regulas (ES) 2017/2196 4. pantu.

3. Izstrādājot balansēšanas pakalpojumu sniedzējiem piemērojamo noteikumu un balansatbildīgajām pusēm piemērojamo noteikumu priekšlikumus, katrs PSO:

- a) koordinējas ar tiem PSO un SSO, kurus šie noteikumi varētu skart;
- b) ievēro satvarus, saskaņā ar kuriem izveido Eiropas platformas apmaiņai ar balansēšanas enerģiju un nebalansa ieskaita procesam atbilstīgi 19., 20., 21. un 22. pantam;
- c) visā priekšlikuma izstrādes gaitā iesaista citus SSO un citas ieinteresētās personas un ņem vērā to viedokli, neskarot sabiedrisko apspriešanu atbilstīgi 10. pantam.

4. Balansēšanas pakalpojumu sniedzējiem piemērojamie noteikumi:
 - a) definē samērīgas un pamatotas balansēšanas pakalpojumu sniegšanas prasības;
 - b) atļauj pieprasījumietaišu, enerģijas uzkrājietaišu un elektroenerģijas ražošanas ietaišu agregēšanu grafiku sastādīšanas zonā balansēšanas pakalpojumu piedāvāšanai, ja ir izpildīti 5. punkta c) apakšpunkta nosacījumi;
 - c) atļauj pieprasījumietaišu īpašniekiem, trešām personām un tradicionālos un atjaunojamos energoresursus izmantojošo elektroenerģijas ražošanas ietaišu īpašniekiem, kā arī enerģijas uzkrājvienību īpašniekiem kļūt par balansēšanas pakalpojumu sniedzējiem;
 - d) prasa, lai katru balansēšanas pakalpojumu sniedzēja balansēšanas enerģijas solījumu asignē vienai vai vairākām balansatbildīgajām pusēm, lai varētu aprēķināt nebalansa korekciju atbilstīgi 49. pantam.
5. Balansēšanas pakalpojumu sniedzējiem piemērojamie noteikumus veido šādi elementi:
 - a) noteikumi par kvalifikācijas procesu, kas jāiztur, lai kļūtu par balansēšanas pakalpojumu sniedzēju, atbilstīgi 16. pantam;
 - b) balansēšanas jaudas iepirkuma un nodošanas noteikumi, prasības un termiņi atbilstīgi 32., 33. un 34. pantam;
 - c) noteikumi par pieprasījumietaišu, enerģijas uzkrājietaišu un elektroenerģijas ražošanas ietaišu agregēšanu grafiku sastādīšanas zonā nolūkā kļūt par balansēšanas pakalpojuma sniedzēju;
 - d) prasības par datiem un informāciju, kas pirmskvalifikācijas procesā un balansēšanas tirgus darbības laikā jāiesniedz pieslēdzošajam PSO un attiecīgā gadījumā rezerves pieslēdzošajam SSO;
 - e) noteikumi par katra balansēšanas pakalpojumu sniedzēja balansēšanas enerģijas solījuma asignēšanu vienai vai vairākām balansatbildīgajām pusēm atbilstīgi 4. punkta d) apakšpunktam;
 - f) prasības par datiem un informāciju, kas jāiesniedz pieslēdzošajam PSO un attiecīgā gadījumā rezerves pieslēdzošajam SSO, lai izvērtētu balansēšanas pakalpojumu sniegšanu atbilstīgi Regulas (ES) 2017/1485 154. panta 1. punktam, 154. panta 8. punktam, 158. panta 1. punkta e) apakšpunktam, 158. panta 4. punkta b) apakšpunktam, 161. panta 1. punkta f) apakšpunktam un 161. panta 4. punkta b) apakšpunktam;
 - g) atrašanās vietas definēšana katram produktam un katram specifiskajam produktam, ņemot vērā 5. punkta c) apakšpunktu;
 - h) noteikumi, kā nosakāms balansēšanas enerģijas daudzums, par ko jānorēķinās ar balansēšanas pakalpojumu sniedzēju, atbilstīgi 45. pantam;
 - i) noteikumi par balansēšanas pakalpojumu sniedzēju norēķiniem, ko definē atbilstīgi V sadaļas 2. un 5. nodaļai;
 - j) maksimālais periods, kādā jāpabeidz norēķini ar balansēšanas pakalpojumu sniedzēju par balansēšanas enerģiju saskaņā ar 45. pantu un kas piemērojams jebkuram nebalansa norēķinu periodam;
 - k) sekas, kas iestājas balansēšanas pakalpojumu sniedzējiem piemērojamo noteikumu neizpildes gadījumā.
6. Balansatbildīgajām pusēm piemērojamie noteikumus veido šādi elementi:
 - a) balansatbildības definīcija katram pieslēgumam, kas formulēta tā, lai starp dažādiem tirgus dalībniekiem, kas šim pieslēgumam sniedz pakalpojumus, netiktu pieļauti balansatbildības pārrāvumi vai pārklāšanās;
 - b) prasības, kas jāizpilda, lai kļūtu par balansatbildīgo pusi;
 - c) prasība, ka visas balansatbildīgās puses ir finansiāli atbildīgas par savu nebalansu un par to norēķinās ar pieslēdzošo PSO;
 - d) prasības par datiem un informāciju, kas jāsniedz pieslēdzošajam PSO, lai aprēķinātu nebalansu;
 - e) noteikumi, kas balansatbildīgajām pusēm jāievēro, lai izmainītu savus grafikus pirms un pēc tekošās dienas enerģijas tirgus slēgšanas laika atbilstīgi 17. panta 3. un 4. punktam;

- f) noteikumi par balansatbildīgo pušu norēķiniem, ko definē atbilstīgi V sadaļas 4. nodaļai;
- g) nebalansa zonas robežu noteikšana atbilstīgi 54. panta 2. punktam un nebalansa cenas zonas robežu noteikšana;
- h) maksimālais periods, kādā jāpabeidz norēķini ar balansatbildīgajām pusēm par nebalansu un kas piemērojams jebkuram nebalansa norēķinu periodam atbilstīgi 54. pantam;
- i) sekas, kas iestājas balansatbildīgajām pusēm piemērojamo noteikumu neizpildes gadījumā;
- j) balansatbildīgo pušu pienākums iesniegt pieslēdzošajam PSO informāciju par izmaiņām pozīcijā;
- k) norēķinu noteikumi atbilstīgi 52., 53., 54. un 55. pantam;
- l) ja ir – noteikumi par nebalansa izslēgšanu no nebalansa norēķiniem, ja tas saistīts ar rampveida izmaiņu ierobežojumu ieviešanu nenovēršamu frekvences noviržu atvieglošanai atbilstīgi Regulas (ES) 2017/1485 137. panta 4. punktam.

7. Katrs pieslēdzošais PSO balansēšanas pakalpojumu sniedzējiem piemērojamo noteikumu priekšlikumā vai balansatbildīgajām pusēm piemērojamo noteikumu priekšlikumā var iekļaut šādus elementus:

- a) prasība, ka balansēšanas pakalpojumu sniedzējiem pēc nākamās dienas tirgus slēgšanas laika un pēc tekošās dienas starpzonu tirgus slēgšanas laika jāsniedz informācija par neizmantoto elektroenerģijas ražošanas jaudu un citiem balansēšanas resursiem, ko nodrošina balansēšanas pakalpojumu sniedzēji;
- b) pamatotā gadījumā – prasība, ka balansēšanas pakalpojumu sniedzējiem pēc nākamās dienas tirgus slēgšanas laika, izmantojot balansēšanas enerģijas solījumus vai integrētās grafiku sastādīšanas procesa solījumus, balansēšanas tirgos jāpiedāvā neizmantotā elektroenerģijas ražošanas jauda vai citi balansēšanas resursi, neskarot balansēšanas pakalpojumu sniedzēju iespējas izmantot savus balansēšanas enerģijas solījumus pirms balansēšanas enerģijas tirgus slēgšanas laika vai integrētās grafiku sastādīšanas procesa slēgšanas laika sakarā ar tirdzniecību tekošās dienas tirgū;
- c) pamatotā gadījumā – prasība, ka balansēšanas pakalpojumu sniedzējiem pēc tekošās dienas starpzonu jaudas tirgus slēgšanas laika, izmantojot balansēšanas enerģijas solījumus vai integrētās grafiku sastādīšanas procesa solījumus, balansēšanas tirgos jāpiedāvā neizmantotā elektroenerģijas ražošanas jauda vai citi balansēšanas resursi;
- d) īpašas prasības attiecībā uz balansatbildīgo pušu pozīcijām, kas iesniegtas pēc nākamās dienas tirgus laikposma, lai nodrošinātu, ka to iekšējās un ārējās komercitirdzniecības grafiku summa ir vienāda ar fiziskās ražošanas un patēriņa grafiku summu, attiecīgā gadījumā ņemot vērā elektroenerģijas zudumu kompensāciju;
- e) atbrīvojums no informācijas publicēšanas par piedāvātajām balansēšanas enerģijas vai balansēšanas jaudas solījumu cenām sakarā ar bažām par tirgus ļaunprātīgu izmantošanu atbilstīgi 12. panta 4. punktam;
- f) atbrīvojums specifiskiem produktiem, kas definēti 26. panta 3. punkta b) apakšpunktā, attiecībā uz iepriekšēju cenas noteikšanu balansēšanas enerģijas solījumiem, kas iesniegti saskaņā ar balansēšanas jaudas līgumu, atbilstīgi 16. panta 6. punktam;
- g) pieteikums duālu cenu izmantošanai visiem nebalansa gadījumiem, balstoties uz atbilstīgi 52. panta 2. punkta d) apakšpunkta i) punktam noteiktajiem nosacījumiem, un duālo cenu piemērošanas metodika atbilstīgi 52. panta 2. punkta d) apakšpunkta ii) punktam.

8. PSO, kas piemēro centrālās dispečēšanas modeli, ar balansēšanu saistītajos noteikumos ietver arī šādus elementus:

- a) integrētās grafiku sastādīšanas procesa slēgšanas laiks atbilstīgi 24. panta 5. punktam;
- b) noteikumi, kā atjaunināmi integrētās grafiku sastādīšanas procesa solījumi pēc katras integrētās grafiku sastādīšanas procesa slēgšanas atbilstīgi 24. panta 6. punktam;
- c) noteikumi, kā izmantojami integrētās grafiku sastādīšanas procesa solījumi pirms balansēšanas enerģijas tirgus slēgšanas laika atbilstīgi 24. panta 7. punktam;
- d) noteikumi, kā pārveidojami integrētās grafiku sastādīšanas procesa solījumi atbilstīgi 27. pantam.

9. Katrs PSO savā grafiku sastādīšanas zonā vai grafiku sastādīšanas zonās uzrauga, kā visas puses pilda balansēšanas noteikumos izklāstītās prasības.

2. NODAĻA

Eiropas platformas apmaiņai ar balansēšanas enerģiju

19. pants

Eiropas platforma apmaiņai ar balansēšanas enerģiju no aizvietošanas rezervēm

1. Sešu mēnešu laikā pēc šīs regulas stāšanās spēkā visi PSO, kas īsteno rezervju aizvietošanas procesu atbilstīgi Regulas (ES) 2017/1485 IV daļai, izstrādā īstenošanas satvara priekšlikumu attiecībā uz Eiropas platformu apmaiņai ar balansēšanas enerģiju no aizvietošanas rezervēm.
2. Eiropas platforma apmaiņai ar balansēšanas enerģiju no aizvietošanas rezervēm, ko vada PSO vai PSO pašu izveidota struktūra, ir balstīta uz kopīgiem pārvaldības principiem un darījumdarbības procesiem, un to veido vismaz aktivizācijas optimizēšanas funkcija un PSO-PSO norēķinu funkcija. Šāda Eiropas platforma izmanto daudzpusēju PSO-PSO modeli ar izdevīguma secības kopīgajiem sarakstiem, lai apmainītos ar visiem balansēšanas enerģijas solījumiem no visiem aizvietošanas rezervju standarta produktiem, izņemot nepieejamus solījumus atbilstīgi 29. panta 14. punktam.
3. 1. punktā minētais priekšlikums ietver vismaz šādus elementus:
 - a) Eiropas platformas vispārīgā uzbūve;
 - b) Eiropas platformas īstenošanas ceļvedis un termiņi;
 - c) Eiropas platformas darbībai vajadzīgo funkciju definīcija;
 - d) ierosinātie noteikumi attiecībā uz Eiropas platformas pārvaldību un darbību, kuru pamatā ir nediskriminācijas princips un kuri nodrošina vienlīdzīgu attieksmi pret visiem iesaistītajiem PSO un to, ka neviens PSO, līdzdarbojoties Eiropas platformas funkcijās, negūst labumu no nepamatotām ekonomiskajām priekšrocībām;
 - e) priekšlikums par tās struktūras vai struktūru iecelšanu, kas veiks priekšlikumā definētās funkcijas. Ja PSO ierosina iecelt vairāk nekā vienu struktūru, priekšlikums apliecina un nodrošina:
 - i) saskanīgu funkciju sadalījumu starp struktūrām, kuras pārvalda Eiropas platformu. Priekšlikumā pilnā mērā ņem vērā vajadzību koordinēt dažādās funkcijas, kas iedalītas struktūrām, kuras vada Eiropas platformu;
 - ii) ka ierosinātā Eiropas platformas shēma un funkciju sadalījums nodrošina efektīvu un sekmīgu Eiropas platformas pārvaldību, darbību un regulatīvo uzraudzību, kā arī palīdz sasniegt šīs regulas mērķus;
 - iii) sekmīgu koordinācijas un lēmumu pieņemšanas procesu, ko izmanto, lai risinātu situācijas, kad struktūrām, kuras vada Eiropas platformu, ir atšķirīga nostāja;
 - f) satvars, ko izmanto, lai saskaņotu ar balansēšanu saistītos noteikumus, kas izstrādāti atbilstīgi 18. pantam;
 - g) detalizēti principi, kā sadalāmas kopīgās izmaksas, tostarp detalizēta kopīgo izmaksu kategorizācija, saskaņā ar 23. pantu;
 - h) balansēšanas enerģijas tirgus slēgšanas laiks visiem aizvietošanas rezervju standarta produktiem saskaņā ar 24. pantu;
 - i) no aizvietošanas rezervēm ņemtās balansēšanas enerģijas standarta produktu definīcija saskaņā ar 25. pantu;
 - j) PSO enerģijas solījumu iesniegšanas slēgšanas laiks saskaņā ar 29. panta 13. punktu;
 - k) izdevīguma secības kopīgie saraksti, ko organizē kopīgā aktivizācijas optimizēšanas funkcija atbilstīgi 31. pantam;
 - l) tāda algoritma apraksts, ko izmanto visu aizvietošanas rezervju standarta produktu balansēšanas enerģijas solījumu aktivizācijas optimizēšanas funkcijai saskaņā ar 58. pantu.
4. Sešu mēnešu laikā pēc tam, kad apstiprināts īstenošanas satvara priekšlikums attiecībā uz Eiropas platformu apmaiņai ar balansēšanas enerģiju no aizvietošanas rezervēm, visi PSO, kas īsteno rezervju aizvietošanas procesu atbilstīgi Regulas (ES) 2017/1485 IV daļai, iecel struktūru vai struktūras, kam uztic Eiropas platformas vadīšanu atbilstīgi 3. punkta e) apakšpunktam.

5. Viena gada laikā pēc tam, kad apstiprināts īstenošanas satvara priekšlikums attiecībā uz Eiropas platformu apmaiņai ar balansēšanas enerģiju no aizvietošanas rezervēm, visi PSO, kas īsteno aizvietošanas rezervju procesu atbilstīgi Regulas (ES) 2017/1485 IV daļai un kam ir vismaz viens starpsavienots kaimiņos esošs PSO, kurš īsteno rezervju aizvietošanas procesu, izveido Eiropas platformu apmaiņai ar balansēšanas enerģiju no aizvietošanas rezervēm un nodrošina, ka tā uzsāk darbu. Tie izmanto Eiropas platformu, lai:

- a) iesniegtu visus balansēšanas enerģijas solījumus no visiem aizvietošanas rezervju standarta produktiem;
- b) apmainītos ar visiem balansēšanas enerģijas solījumiem no visiem aizvietošanas rezervju standarta produktiem, izņemot nepieejamus solījumus atbilstīgi 29. panta 14. punktam;
- c) pēc iespējas apmierinātu visas savas vajadzības pēc balansēšanas enerģijas no aizvietošanas rezervēm.

20. pants

Eiropas platforma apmaiņai ar balansēšanas enerģiju no frekvences atjaunošanas rezervēm ar manuālu aktivizāciju

1. Viena gada laikā pēc šīs regulas stāšanās spēkā visi PSO izstrādā īstenošanas satvara priekšlikumu attiecībā uz Eiropas platformu apmaiņai ar balansēšanas enerģiju no frekvences atjaunošanas rezervēm ar manuālu aktivizāciju.

2. Eiropas platforma apmaiņai ar balansēšanas enerģiju no frekvences atjaunošanas rezervēm ar manuālu aktivizāciju, ko vada PSO vai PSO pašu izveidota struktūra, ir balstīta uz kopīgiem pārvaldības principiem un darījumdarbības procesiem, un to veido vismaz aktivizācijas optimizēšanas funkcija un PSO-PSO norēķinu funkcija. Šāda Eiropas platforma izmanto daudzpusēju PSO-PSO modeli ar izdevīguma secības kopīgajiem sarakstiem, lai apmainītos ar visiem balansēšanas enerģijas solījumiem no visiem manuālas aktivizācijas frekvences atjaunošanas rezervju standarta produktiem, izņemot nepieejamus solījumus atbilstīgi 29. panta 14. punktam.

3. 1. punktā minētais priekšlikums ietver vismaz šādus elementus:

- a) Eiropas platformas vispārīgā uzbūve;
- b) Eiropas platformas īstenošanas ceļvedis un termiņi;
- c) Eiropas platformas darbībai vajadzīgo funkciju definīcija;
- d) ierosinātie noteikumi attiecībā uz Eiropas platformas pārvaldību un darbību, kuru pamatā ir nediskriminācijas princips un kuri nodrošina vienlīdzīgu attieksmi pret visiem iesaistītajiem PSO un to, ka neviens PSO, līdzdarbojoties Eiropas platformas funkcijās, negūst labumu no nepamatotām ekonomiskajām priekšrocībām;
- e) priekšlikums par tās struktūras vai struktūru iecelšanu, kas veiks priekšlikumā definētās funkcijas. Ja PSO ierosina iecelt vairāk nekā vienu struktūru, priekšlikums apliecina un nodrošina:
 - i) saskanīgu funkciju sadalījumu starp struktūrām, kuras pārvalda Eiropas platformu. Priekšlikumā pilnā mērā ņem vērā vajadzību koordinēt dažādās funkcijas, kas iedalītas struktūrām, kuras vada Eiropas platformu;
 - ii) ka ierosinātā Eiropas platformas shēma un funkciju sadalījums nodrošina efektīvu un sekmīgu Eiropas platformas pārvaldību, darbību un regulatīvo uzraudzību, kā arī palīdz sasniegt šīs regulas mērķus;
 - iii) sekmīgu koordinācijas un lēmumu pieņemšanas procesu, ko izmanto, lai risinātu situācijas, kad struktūrām, kuras vada Eiropas platformu, ir atšķirīga nostāja;
- f) satvars, ko izmanto, lai saskaņotu ar balansēšanu saistītos noteikumus, kas izstrādāti atbilstīgi 18. pantam;
- g) detalizēti principi, kā sadalāmas kopīgās izmaksas, tostarp detalizēta kopīgo izmaksu kategorizācija, saskaņā ar 23. pantu;
- h) balansēšanas enerģijas tirgus slēgšanas laiks visiem manuālas aktivizācijas frekvences atjaunošanas rezervju standarta produktiem saskaņā ar 24. pantu;
- i) no manuālas aktivizācijas frekvences atjaunošanas rezervēm ņemtās balansēšanas enerģijas standarta produktu definīcija saskaņā ar 25. pantu;

- j) PSO enerģijas solījumu iesniegšanas slēgšanas laiks saskaņā ar 29. panta 13. punktu;
 - k) izdevīguma secības kopīgie saraksti, ko organizē kopīgā aktivizācijas optimizēšanas funkcija atbilstīgi 31. pantam;
 - l) tāda algoritma apraksts, ko izmanto visu manuālas aktivizācijas frekvences atjaunošanas rezervju standarta produktu balansēšanas enerģijas solījumu aktivizācijas optimizēšanas funkcijai saskaņā ar 58. pantu.
4. Sešu mēnešu laikā pēc tam, kad apstiprināts īstenošanas satvara priekšlikums attiecībā uz Eiropas platformu apmaiņai ar balansēšanas enerģiju no frekvences atjaunošanas rezervēm ar manuālu aktivizāciju, visi PSO ieceļ struktūru vai struktūras, kam uztic Eiropas platformas vadīšanu atbilstīgi 3. punkta e) apakšpunktam.
5. 18 mēnešu laikā pēc tam, kad apstiprināts īstenošanas satvara priekšlikums attiecībā uz Eiropas platformu apmaiņai ar balansēšanas enerģiju no frekvences atjaunošanas rezervēm ar manuālu aktivizāciju, visi PSO var sagatavot priekšlikumu pārveidojumiem Eiropas platformā apmaiņai ar balansēšanas enerģiju no frekvences atjaunošanas rezervēm ar manuālu aktivizāciju atbilstīgi 1. punktam. Ierosinātos pārveidojumus pamato ar izmaksu un ieguvumu analīzi, ko veic visi PSO atbilstīgi 61. pantam. Priekšlikumu paziņo Komisijai.
6. 30 mēnešu laikā pēc tam, kad apstiprināts īstenošanas satvara priekšlikums attiecībā uz Eiropas platformu apmaiņai ar balansēšanas enerģiju no frekvences atjaunošanas rezervēm ar manuālu aktivizāciju, vai, ja visi PSO iesniedz priekšlikumu pārveidojumiem Eiropas platformā atbilstīgi 5. punktam, 12 mēnešu laikā pēc tam, kad apstiprināts Eiropas platformas pārveidojumu priekšlikums, visi PSO izveido Eiropas platformu apmaiņai ar balansēšanas enerģiju no frekvences atjaunošanas rezervēm ar manuālu aktivizāciju un nodrošina, ka tā uzsāk darbu, un izmanto to, lai:
- a) iesniegtu visus balansēšanas enerģijas solījumus no visiem manuālas aktivizācijas frekvences atjaunošanas rezervju standarta produktiem;
 - b) apmainītos ar visiem balansēšanas enerģijas solījumiem no visiem manuālas aktivizācijas frekvences atjaunošanas rezervju standarta produktiem, izņemot nepieejamus solījumus atbilstīgi 29. panta 14. punktam;
 - c) pēc iespējas apmierinātu visas savas vajadzības pēc balansēšanas enerģijas no atjaunošanas rezervēm ar manuālu aktivizāciju.

21. pants

Eiropas platforma apmaiņai ar balansēšanas enerģiju no frekvences atjaunošanas rezervēm ar automātisku aktivizāciju

1. Viena gada laikā pēc šīs regulas stāšanās spēkā visi PSO izstrādā īstenošanas satvara priekšlikumu attiecībā uz Eiropas platformu apmaiņai ar balansēšanas enerģiju no frekvences atjaunošanas rezervēm ar automātisku aktivizāciju.
2. Eiropas platforma apmaiņai ar balansēšanas enerģiju no frekvences atjaunošanas rezervēm ar automātisku aktivizāciju, ko vada PSO vai PSO pašu izveidota struktūra, ir balstīta uz kopīgiem pārvaldības principiem un darbības procesiem, un to veido vismaz aktivizācijas optimizēšanas funkcija un PSO-PSO norēķinu funkcija. Šāda Eiropas platforma izmanto daudzpusēju PSO-PSO modeli ar izdevīguma secības kopīgajiem sarakstiem, lai apmainītos ar visiem balansēšanas enerģijas solījumiem no visiem automātiskas aktivizācijas frekvences atjaunošanas rezervju standarta produktiem, izņemot nepieejamus solījumus atbilstīgi 29. panta 14. punktam.
3. 1. punktā minētais priekšlikums ietver vismaz šādus elementus:
- a) Eiropas platformas vispārīgā uzbūve;
 - b) Eiropas platformas īstenošanas ceļvedis un termiņi;
 - c) Eiropas platformas darbībai vajadzīgo funkciju definīcija;
 - d) ierosinātie noteikumi attiecībā uz Eiropas platformas pārvaldību un darbību, kuru pamatā ir nediskriminācijas princips un kuri nodrošina vienlīdzīgu attieksmi pret visiem iesaistītajiem PSO un to, ka neviens PSO, līdzdarbojoties Eiropas platformas funkcijās, negūst labumu no nepamatotām ekonomiskajām priekšrocībām;

- e) priekšlikums par tās struktūras vai struktūru iecelšanu, kas veiks priekšlikumā definētās funkcijas. Ja PSO ierosina iecelt vairāk nekā vienu struktūru, priekšlikums apliecina un nodrošina:
 - i) saskanīgu funkciju sadalījumu starp struktūrām, kuras pārvalda Eiropas platformu. Priekšlikumā pilnā mērā ņem vērā vajadzību koordinēt dažādās funkcijas, kas iedalītas struktūrām, kuras vada Eiropas platformu;
 - ii) ka ierosinātā Eiropas platformas shēma un funkciju sadalījums nodrošina efektīvu un sekmīgu Eiropas platformas pārvaldību, darbību un regulatīvo uzraudzību, kā arī palīdz sasniegt šīs regulas mērķus;
 - iii) sekmīgu koordinācijas un lēmumu pieņemšanas procesu, ko izmanto, lai risinātu situācijas, kad struktūrām, kuras vada Eiropas platformu, ir atšķirīga nostāja;
- f) satvars, ko izmanto, lai saskaņotu ar balansēšanu saistītos noteikumus, kas izstrādāti atbilstīgi 18. pantam;
- g) detalizēti principi, kā sadalāmas kopīgās izmaksas, tostarp detalizēta kopīgo izmaksu kategorizācija, saskaņā ar 23. pantu;
- h) balansēšanas enerģijas tirgus slēgšanas laiks visiem automātiskas aktivizācijas frekvences atjaunošanas rezervju standarta produktiem saskaņā ar 24. pantu;
- i) no automātiskas aktivizācijas frekvences atjaunošanas rezervēm ņemtās balansēšanas enerģijas standarta produktu definīcija saskaņā ar 25. pantu;
- j) PSO enerģijas solījumu iesniegšanas slēgšanas laiks saskaņā ar 29. panta 13. punktu;
- k) izdevīguma secības kopīgie saraksti, ko organizē kopīgā aktivizācijas optimizēšanas funkcija atbilstīgi 31. pantam;
- l) tāda algoritma apraksts, ko izmanto visu automātiskas aktivizācijas frekvences atjaunošanas rezervju standarta produktu balansēšanas enerģijas solījumu aktivizācijas optimizēšanas funkcijai saskaņā ar 58. pantu.

4. Sešu mēnešu laikā pēc tam, kad apstiprināts īstenošanas satvara priekšlikums attiecībā uz Eiropas platformu apmaiņai ar balansēšanas enerģiju no frekvences atjaunošanas rezervēm ar automātisku aktivizāciju, visi PSO ieceļ struktūru vai struktūras, kam uztic Eiropas platformas vadīšanu atbilstīgi 3. punkta e) apakšpunktam.

5. 18 mēnešu laikā pēc tam, kad apstiprināts īstenošanas satvara priekšlikums attiecībā uz Eiropas platformu apmaiņai ar balansēšanas enerģiju no frekvences atjaunošanas rezervēm ar automātisku aktivizāciju, visi PSO var sagatavot priekšlikumu pārveidojumiem Eiropas platformā apmaiņai ar balansēšanas enerģiju no frekvences atjaunošanas rezervēm ar automātisku aktivizāciju atbilstīgi 1. punktam un 2. punktā izklāstītajiem principiem. Ierosinātos pārveidojumus pamato ar izmaksu un ieguvumu analīzi, ko veic visi PSO atbilstīgi 61. pantam. Priekšlikumu paziņo Komisijai.

6. 30 mēnešu laikā pēc tam, kad apstiprināts īstenošanas satvara priekšlikums attiecībā uz Eiropas platformu apmaiņai ar balansēšanas enerģiju no frekvences atjaunošanas rezervēm ar automātisku aktivizāciju, vai, ja visi PSO iesniedz priekšlikumu pārveidojumiem Eiropas platformā atbilstīgi 5. punktam, 12 mēnešu laikā pēc tam, kad apstiprināts Eiropas platformas pārveidojumu priekšlikums, visi PSO, kas īsteno automātisku frekvences atjaunošanas procesu atbilstīgi Regulas (ES) 2017/1485 IV daļai, izveido Eiropas platformu apmaiņai ar balansēšanas enerģiju no frekvences atjaunošanas rezervēm ar automātisku aktivizāciju un nodrošina, ka tā uzsāk darbu, un izmanto to, lai:

- a) iesniegtu visus balansēšanas enerģijas solījumus no visiem automātiskas aktivizācijas frekvences atjaunošanas rezervju standarta produktiem;
- b) apmainītos ar visiem balansēšanas enerģijas solījumiem no visiem automātiskas aktivizācijas frekvences atjaunošanas rezervju standarta produktiem, izņemot nepieejamiem solījumiem atbilstīgi 29. panta 14. punktam;
- c) pēc iespējas apmierinātu visas savas vajadzības pēc balansēšanas enerģijas no atjaunošanas rezervēm ar automātisku aktivizāciju.

22. pants

Eiropas platforma nebalansa ieskaista procesam

1. Sešu mēnešu laikā pēc šīs regulas stāšanās spēkā visi PSO sagatavo īstenošanas satvara priekšlikumu attiecībā uz Eiropas platformu nebalansa ieskaista procesam.

2. Eiropas platforma nebalansa ieskaista procesam, ko vada PSO vai PSO pašu izveidota struktūra, ir balstīta uz kopīgiem pārvaldības principiem un darbījumbārbības procesiem, un to veido vismaz nebalansa ieskaista procesa funkcija un PSO-PSO norēķinu funkcija. Eiropas platforma izmanto daudzpusēju PSO-PSO modeli, lai īstenotu nebalansa ieskaista procesu.
3. 1. punktā minētais priekšlikums ietver vismaz šādus elementus:
- a) Eiropas platformas vispārīgā uzbūve;
 - b) Eiropas platformas īstenošanas ceļvedis un termiņi;
 - c) Eiropas platformas darbībai vajadzīgo funkciju definīcija;
 - d) ierosinātie noteikumi attiecībā uz Eiropas platformas pārvaldību un darbību, kuru pamatā ir nediskriminācijas princips un kuri nodrošina vienlīdzīgu attieksmi pret visiem iesaistītajiem PSO un to, ka neviena PSO, līdzdarbojoties Eiropas platformas funkcijās, negūst labumu no nepamatotām ekonomiskajām priekšrocībām;
 - e) priekšlikums par tās struktūras vai struktūru iecelšanu, kas veiks priekšlikumā definētās funkcijas. Ja PSO ierosina iecelt vairāk nekā vienu struktūru, priekšlikums apliecina un nodrošina:
 - i) saskaņīgu funkciju sadalījumu starp struktūrām, kuras pārvalda Eiropas platformu. Priekšlikumā pilnā mērā ņem vērā vajadzību koordinēt dažādās funkcijas, kas iedalītas struktūrām, kuras vada Eiropas platformu;
 - ii) ka ierosinātā Eiropas platformas shēma un funkciju sadalījums nodrošina efektīvu un sekmīgu Eiropas platformas pārvaldību, darbību un regulatīvo uzraudzību, kā arī palīdz sasniegt šīs regulas mērķus;
 - iii) sekmīgu koordinācijas un lēmumu pieņemšanas procesu, ko izmanto, lai risinātu situācijas, kad struktūrām, kuras vada Eiropas platformu, ir atšķirīga nostāja;
 - f) satvars, ko izmanto, lai saskaņotu ar balansēšanu saistītos noteikumus, kas izstrādāti atbilstīgi 18. pantam;
 - g) detalizēti principi, kā sadalāmas kopīgās izmaksas, tostarp detalizēta kopīgo izmaksu kategorizācija, saskaņā ar 23. pantu;
 - h) tāda algoritma apraksts, ko izmanto nebalansa ieskaista procesa funkcijai saskaņā ar 58. pantu.
4. Sešu mēnešu laikā pēc tam, kad apstiprināts īstenošanas satvara priekšlikums attiecībā uz Eiropas platformu nebalansa norēķinu procesam, visi PSO iecel struktūru vai struktūras, kam uztic Eiropas platformas vadīšanu atbilstīgi 3. punkta e) apakšpunktam.
5. Viena gada laikā pēc tam, kad apstiprināts īstenošanas satvara priekšlikums attiecībā uz Eiropas platformu nebalansa norēķinu procesam, visi PSO, kas īsteno automātisko frekvences atjaunošanas procesu atbilstīgi Regulas (ES) 2017/1485 IV daļai, izveido Eiropas platformu nebalansa ieskaista procesam un nodrošina, ka tā uzsāk darbu. Tie šo Eiropas platformu izmanto nebalansa ieskaista procesa īstenošanai vismaz attiecībā uz Kontinentālās Eiropas sinhrono zonu.

23. pants

Izmaksu dalīšana starp PSO dažādās dalībvalstīs

1. Visi PSO iesniedz gada ziņojumu attiecīgajām regulatīvajām iestādēm saskaņā ar Direktīvas 2009/72/EK 37. pantu, kurā detalizēti izskaidrotas izmaksas, ko rada Eiropas platformu izveide, pārveide un darbība atbilstīgi 19., 20., 21. un 22. pantam. Šo ziņojumu publicē Aģentūra, rūpīgi izvērtējot sensitīvo komercinformāciju.
2. Izmaksas, kas minētas 1. punktā, iedala šādās kategorijās:
- a) kopīgās izmaksās, ko rada visu attiecīgajās platformās iesaistīto PSO koordinētas darbības;
 - b) reģionālās izmaksās, ko rada vairāku, bet ne visu attiecīgajās platformās iesaistīto PSO darbības;
 - c) nacionālās izmaksās, ko rada attiecīgajās platformās iesaistīto konkrētās dalībvalsts PSO darbības.

3. 2. punkta a) apakšpunktā minētās kopīgās izmaksas daļa starp PSO no dalībvalstīm un trešām valstīm, kas piedalās Eiropas platformās. Lai aprēķinātu summu, kas jāmaksā PSO no katras dalībvalsts un attiecīgā gadījumā no trešās valsts, 1/8 no kopējām izmaksām sadala vienādi starp katru dalībvalsti un trešo valsti, 5/8 sadala starp katru dalībvalsti un trešo valsti proporcionāli to patēriņam un 2/8 sadala vienādi starp iesaistītajiem PSO atbilstīgi 2. punkta a) apakšpunktam. Dalībvalsts izmaksu daļu sedz PSO, kuri darbojas konkrētās dalībvalsts teritorijā. Ja dalībvalstī darbojas vairāki PSO, dalībvalsts izmaksu daļu sadala starp šiem PSO proporcionāli patēriņam to kontroles zonās.

4. Lai ņemtu vērā izmaiņas kopīgajās izmaksās vai izmaiņas, kas saistītas ar iesaistītajiem PSO, kopīgo izmaksu aprēķinu regulāri koriģē.

5. PSO, kas sadarbojas konkrētā reģionā, kopīgi vienojas par priekšlikumu reģionālo izmaksu dalīšanai saskaņā ar 2. punkta b) apakšpunktu. Priekšlikumu pēc tam individuāli apstiprina katras dalībvalsts un attiecīgā gadījumā reģionā ietilpstošās trešās valsts attiecīgās regulatīvās iestādes. PSO, kas sadarbojas konkrētā reģionā, alternatīvi var izmantot izmaksu dalīšanas kārtību, kas aprakstīta 3. punktā.

6. Izmaksu dalīšanas principus piemēro izmaksām, kas rodas sakarā ar Eiropas platformu izveidi, pārveidi un darbību, jo ir apstiprināts attiecīgais īstenošanas satvara priekšlikums atbilstīgi 19. panta 1. punktam, 20. panta 1. punktam, 21. panta 1. punktam un 22. panta 1. punktam. Ja īstenošanas satvaros ierosināts, ka esošus projektus pārveido Eiropas platformā, visi esošajos projektos iesaistītie PSO var ierosināt, ka daļu no izmaksām, kas radušās pirms īstenošanas satvaru priekšlikuma apstiprināšanas, kas tieši saistītas ar šāda projekta izstrādi un īstenošanu un kas novērtētas kā saprātīgas, efektīvas un samērīgas, uzskata par daļu no kopīgajām izmaksām atbilstīgi 2. punkta a) apakšpunktam.

24. pants

Balansēšanas enerģijas tirgus slēgšanas laiks

1. Priekšlikumos atbilstīgi 19., 20. un 21. pantam visi PSO saskaņo balansēšanas enerģijas tirgus slēgšanas laiku standarta produktiem Savienības līmenī vismaz katram no šādiem procesiem:

- a) aizvietošanas rezerves;
- b) frekvences atjaunošanas rezerves ar manuālu aktivizāciju;
- c) frekvences atjaunošanas rezerves ar automātisku aktivizāciju.

2. Balansēšanas enerģijas tirgus slēgšanas laiks:

- a) ir pēc iespējas tuvāks reāllaikam;
- b) nav agrāks par tekošās dienas starpzonu tirgus slēgšanas laiku;
- c) nodrošina pietiekami ilgu laiku nepieciešamajiem balansēšanas procesiem.

3. Pēc balansēšanas enerģijas tirgus slēgšanas laika balansēšanas pakalpojumu sniedzēji vairs nedrīkst iesniegt vai atjaunināt savus balansēšanas enerģijas solījumus.

4. Pēc balansēšanas enerģijas tirgus slēgšanas laika balansēšanas pakalpojumu sniedzēji bez liekas kavēšanās ziņo pieslēdzošajam PSO par visiem nepieejamajiem balansēšanas enerģijas solījumu daudzumiem saskaņā ar Regulas (ES) 2017/1485 158. panta 4. punkta b) apakšpunktu un 161. panta 4. punkta b) apakšpunktu. Ja balansēšanas pakalpojumu sniedzējam ir pieslēgumpunkts ar SSO un ja SSO to prasa, balansēšanas pakalpojumu sniedzējs bez liekas kavēšanās par visiem nepieejamajiem balansēšanas enerģijas solījumu daudzumiem ziņo arī SSO.

5. Divu gadu laikā pēc šīs regulas stāšanās spēkā katrs PSO, kurš piemēro centrālās dispečēšanas modeli, nosaka vismaz vienu integrētās grafiku sastādīšanas procesa slēgšanas laiku, kas:

- a) ļauj balansēšanas pakalpojumu sniedzējiem atjaunināt savus integrētās grafiku sastādīšanas solījumus pēc iespējas tuvu reāllaikam;
- b) nav ilgāks par astoņām stundām pirms reāllaika;
- c) ir noteikts pirms PSO enerģijas solījumu iesniegšanas slēgšanas laika.

6. Pēc katra integrētās grafiku sastādīšanas procesa slēgšanas laika integrētās grafiku sastādīšanas procesa solījumu var mainīt tikai saskaņā ar pieslēdzošā PSO definētajiem noteikumiem, kas ietilpst atbilstīgi 18. pantam izveidotajos balansēšanas pakalpojumu sniedzēju noteikumos. Šos noteikumus īsteno, pirms pieslēdzošais PSO pievienojas kādam balansēšanas enerģijas apmaiņas procesam, un tie ļauj balansēšanas pakalpojumu sniedzējiem atjaunināt savus integrētās grafiku sastādīšanas solījumus pēc iespējas līdz tekošās dienas starpzonu tirgus slēgšanas laikam, vienlaikus nodrošinot:

- a) integrētās grafiku sastādīšanas procesa ekonomisko efektivitāti;
- b) darbības drošību;
- c) visu integrētās grafiku sastādīšanas procesa iterāciju saskanību;
- d) taisnīgu un vienlīdzīgu attieksmi pret visiem balansēšanas pakalpojumu sniedzējiem grafiku sastādīšanas zonā;
- e) to, ka integrētās grafiku sastādīšanas process netiek negatīvi ietekmēts.

7. Katrs PSO, kurš piemēro centrālās dispečēšanas modeli, izstrādā noteikumus, kas piemērojami integrētās grafiku sastādīšanas procesa solījumu izmantošanai pirms balansēšanas enerģijas tirgus slēgšanas laika saskaņā ar 18. panta 8. punkta c) apakšpunktu, lai:

- a) nodrošinātu, ka PSO reāllaikā izpilda savas rezerves jaudas prasības;
- b) nodrošinātu pietiekamus resursus iekšējo pārslodžu pārvarēšanai;
- c) nodrošinātu iespēju izpildāmai elektroenerģijas ražošanas ietaišu un pieprasījumietaišu dispečēšanai reāllaikā.

25. pants

Standarta produktiem piemērojamās prasības

1. Balansēšanas enerģijas standarta produktus izstrādā priekšlikumos par Eiropas platformu īstenošanas satvariem atbilstīgi 19., 20. un 21. pantam. Pēc katra īstenošanas satvara apstiprināšanas un ne vēlāk kā tad, kad PSO izmanto attiecīgo Eiropas platformu, PSO izmanto tikai standarta balansēšanas enerģijas produktus un pamatotos gadījumos specifiskus balansēšanas enerģijas produktus, lai uzturētu sistēmu balansā saskaņā ar Regulas (ES) 2017/1485 127., 157. un 160. pantu.

2. Divu gadu laikā pēc šīs regulas stāšanās spēkā visi PSO izstrādā priekšlikumu sarakstam, kurā uzskaitīti balansēšanas jaudas standarta produkti frekvences atjaunošanas rezervēm un aizvietošanas rezervēm.

3. Vismaz reizi divos gados visi PSO izskata balansēšanas enerģijas un balansēšanas jaudas standarta produktu sarakstu. Standarta produktu izskatīšanā ņem vērā:

- a) mērķus, kas noteikti 3. panta 1. punktā;
- b) attiecīgā gadījumā ierosinātās izmaiņas standarta produktu sarakstā un izdevīguma secības kopīgo sarakstu skaitā atbilstīgi 31. panta 2. punktam;
- c) veikuma rādītājus, kas noteikti 59. panta 4. punktā.

4. Balansēšanas enerģijas un balansēšanas jaudas standarta produktu sarakstā var noteikt vismaz šādus standarta produkta solījuma raksturlielumus:

- a) sagatavošanās periods;
- b) rampveida izmaiņu periods;
- c) pilnīgas aktivizācijas laiks;
- d) minimālais un maksimālais daudzums;
- e) dezaktivizācijas periods;
- f) minimālais un maksimālais piegādes perioda ilgums;
- g) derīguma periods;
- h) aktivizācijas režīms.

5. Balansēšanas enerģijas un balansēšanas jaudas standarta produktu sarakstā nosaka vismaz šādus variablus standarta produkta raksturlielumus, kas balansēšanas pakalpojumu sniedzējiem jānosaka pirmskvalifikācijas laikā vai iesniedzot standarta produkta solījumu:

- a) solījuma cena;
- b) dalāmība;
- c) atrašanās vieta;
- d) minimālais ilgums starp deaktivizācijas perioda beigām un nākamo aktivizāciju.

6. Balansēšanas enerģijas un balansēšanas jaudas standarta produkti:

- a) nodrošina efektīvu standartizāciju, veicina pārrobežu konkurenci un likviditāti un novērš nepamatotu tirgus sadrumstalotību;
- b) sekmē pieprasījumietaišu īpašnieku, trešo personu un tradicionālos un atjaunojamos energoresursus izmantojošo elektroenerģijas ražošanas ietaišu īpašnieku, kā arī enerģijas uzkrājvienību īpašnieku līdzdalību balansēšanas pakalpojumu sniedzēju lomā.

26. pants

Specifiskiem produktiem piemērojamās prasības

1. Pēc tam, kad ir apstiprināti Eiropas platformu īstenošanas satvari atbilstīgi 19., 20. un 21. pantam, katrs PSO var izstrādāt priekšlikumu, kurā definē balansēšanas enerģijas un balansēšanas jaudas specifiskos produktus un nosaka to izmantošanu. Šajā priekšlikumā ietver vismaz šādus elementus:

- a) specifisko produktu definīcija un periods, kurā tie tiks izmantoti;
- b) pierādījumi, ka standarta produkti nav pietiekami, lai efektīvi nodrošinātu darbības drošību un uzturētu sistēmu balansā, vai pierādījumi, ka dažu balansēšanas resursu līdzdalība balansēšanas tirgū standarta produktu formā nav iespējama;
- c) tādu pasākumu apraksts, kas ierosināti, lai minimizētu specifisko produktu izmantojumu, ja tas ir ekonomiski efektīvi;
- d) attiecīgā gadījumā noteikumi, kā balansēšanas enerģijas solījumi no specifiskiem produktiem pārveidojami balansēšanas enerģijas solījumos no standarta produktiem;
- e) attiecīgā gadījumā informācija par procesu, kā balansēšanas enerģijas solījumi no specifiskiem produktiem pārveidojami balansēšanas enerģijas solījumos no standarta produktiem, un informācija par to, kurā izdevīguma secības kopīgajā sarakstā notiks pārveidošana;
- f) pierādījumi tam, ka specifiskie produkti nerada būtisku neefektivitāti un izkropļojumus balansēšanas tirgū grafiku sastādīšanas zonā un ārpus tās.

2. Katrs PSO, kurš izmanto specifiskus produktus, vismaz reizi divos gados saskaņā ar 1. punktā izklāstītajiem kritērijiem izskata vajadzību izmantot specifiskus produktus.

3. Specifiskus produktus izmanto paralēli standarta produktu izmantošanai. Pēc specifisku produktu izmantošanas pieslēdzošais PSO alternatīvi var:

- a) balansēšanas enerģijas solījumus no specifiskiem produktiem pārveidot balansēšanas enerģijas solījumos no standarta produktiem;
- b) aktivizēt balansēšanas enerģijas solījumus no specifiskiem produktiem lokāli, neapmainoties ar tiem.

4. Noteikumi, kā balansēšanas enerģijas solījumi no specifiskiem produktiem pārveidojami balansēšanas enerģijas solījumos no standarta produktiem, atbilstīgi 1. punkta d) apakšpunktam:

- a) ir taisnīgi, pārredzami un nediskriminējoši;
- b) nerada šķēršļus balansēšanas pakalpojumu apmaiņai;
- c) nodrošina PSO finansiālo neitralitāti.

27. pants

Solījumu pārveide centrālās dispečēšanas modeli

1. Katrs PSO, kurš piemēro centrālās dispečēšanas modeli, balansēšanas pakalpojumu apmaiņai vai rezervju kopīgošanai izmanto integrētās grafiku sastādīšanas procesa solījumus.

2. Katrs PSO, kurš piemēro centrālās dispečēšanas modeli, izmanto integrētās grafiku sastādīšanas procesa solījumus, kas pieejami sistēmas reāllaika vadībai, lai sniegtu balansēšanas pakalpojumus citiem PSO, ievērojot darbības drošības apgrūtinājumus.

3. Katrs PSO, kurš piemēro centrālās dispečēšanas modeli, integrētās grafiku sastādīšanas procesa solījumus atbilstīgi 2. punktam pēc iespējas pārveido standarta produktos, ņemot vērā darbības drošību. Noteikumi, kā integrētās grafiku sastādīšanas procesa solījumi pārveidojami standarta produktos:

- a) ir taisnīgi, pārredzami un nediskriminējoši;
- b) nerada šķēršļus balansēšanas pakalpojumu apmaiņai;
- c) nodrošina PSO finansiālo neitralitāti.

28. pants

Rezerves procedūras

1. Katrs PSO nodrošina, ka ir paredzēti rezerves risinājumi gadījumam, ja 2. un 3. punktā minētās procedūras ir nesekmīgas.

2. Ja balansēšanas pakalpojumu iepirkums ir nesekmīgs, iesaistītie PSO atkārtoti iepirkuma procesu. PSO informē tirgus dalībniekus, ka, tiklīdz būs iespējams, tiks izmantotas rezerves procedūras.

3. Ja koordinētā balansēšanas enerģijas aktivizācija ir nesekmīga, katrs PSO var atkāpties no izdevīguma secības kopīgā saraksta aktivizācijas, un par to iespējami drīz informē tirgus dalībniekus.

III SADAĻA

BALANSĒŠANAS PAKALPOJUMU IEPIRKUMS

1. NODAĻA

Balansēšanas enerģija

29. pants

Izdevīguma secības kopīgajā sarakstā iekļauto balansēšanas enerģijas solījumu aktivizācija

1. Lai saglabātu balansu sistēmā saskaņā ar Regulas (ES) 2017/1485 127., 157. un 160. pantu, katrs PSO, balstoties uz izdevīguma secības kopīgajiem sarakstiem, izmanto izmaksefektīvus balansēšanas enerģijas solījumus, kas pieejami piegādei tā kontroles zonā, vai citu modeli, kā noteikts visu PSO priekšlikumā atbilstīgi 21. panta 5. punktam.

2. PSO neaktivizē balansēšanas enerģijas solījumus pirms attiecīgā balansēšanas enerģijas tirgus slēgšanas laika, izņemot trauksmes vai ārkārtas stāvokli, ja šāda aktivizācija palīdzētu mazināt šo sistēmstāvokļu nopietnību, un izņemot gadījumus, kad solījumus atbilstīgi 3. punktam izmanto citiem nolūkiem, kas nav balansēšana.

3. Viena gada laikā pēc šīs regulas stāšanās spēkā visi PSO izstrādā priekšlikumu metodikai, kā klasificējami balansēšanas enerģijas solījumu aktivizācijas nolūki. Šajā metodikā:

- a) apraksta visus iespējamās balansēšanas enerģijas solījumu aktivizācijas nolūkus;
- b) katram iespējamajam aktivizācijas nolūkam definē klasifikācijas kritērijus.

4. Katram balansēšanas enerģijas solījumam, kas aktivizēts no izdevīguma secības kopīgā saraksta, solījumu aktivizējošais PSO definē aktivizācijas nolūku, par pamatu izmantojot metodiku atbilstīgi 3. punktam. Aktivizācijas nolūku paziņo un tas ir redzams visiem PSO ar aktivizācijas optimizēšanas funkcijas palīdzību.

5. Ja balansēšanas enerģijas solījumus aktivizē, atkāpjoties no aktivizācijas optimizēšanas funkcijas rezultātiem, PSO laiīgi publicē informāciju par šādas atkāpšanās iemesliem.

6. Pieprasījums aktivizēt balansēšanas enerģijas solījumu no aktivizācijas optimizēšanas funkcijas uzliek pieprasošajam PSO un pieslēdzošajam PSO pienākumu pieņemt balansēšanas enerģijas garantētu apmaiņu. Katrs pieslēdzošais PSO nodrošina, ka tiek aktivizēts aktivizācijas optimizēšanas funkcijas atlasītais balansēšanas enerģijas solījums. Par balansēšanas enerģiju norēķinās atbilstīgi 50. pantam starp pieslēdzošo PSO un balansēšanas pakalpojumu sniedzēju atbilstīgi V sadaļas 2. nodaļai.

7. Balansēšanas enerģijas solījumu aktivizācijas pamatā ir PSO-PSO modelis ar izdevīguma secības kopīgo sarakstu.

8. Katrs PSO, ievērojot atbilstīgi 31. panta 1. punktam izveidotos noteikumus, iesniedz aktivizācijas optimizēšanas funkcijai visus datus, kas vajadzīgi 58. panta 1. un 2. punktā minētā algoritma darbībai.

9. Katrs pieslēdzošais PSO pirms enerģijas solījumu slēgšanas laika, ņemot vērā prasības 26. un 27. pantā, iesniedz aktivizācijas optimizēšanas funkcijai visus balansēšanas enerģijas solījumus, kas saņemti no balansēšanas pakalpojumu sniedzējiem. Pieslēdzošais PSO neizmaina un neaiztur balansēšanas enerģijas solījumus, izņemot:

- a) balansēšanas enerģijas solījumus, kas saistīti ar 27. un 26. pantu;
- b) balansēšanas enerģijas solījumus, kuri ir acīmredzami kļūdaini un kuros norādīts neiespējams piegādes daudzums;
- c) balansēšanas enerģijas solījumus, ko nenosūta Eiropas platformām saskaņā ar 10. punktu.

10. Katrs PSO, kurš piemēro pašdispečēšanas modeli un darbojas grafiku sastādīšanas zonā ar lokālu tekošās dienas tirgus slēgšanas laiku, kas ir vēlāks nekā balansēšanas enerģijas tirgus slēgšanas laiks atbilstīgi 24. pantam, var izstrādāt priekšlikumu solījumu daudzuma ierobežošanai, ko nosūta Eiropas platformām atbilstīgi 19. līdz 21. pantam. Eiropas platformām nosūtītie solījumi vienmēr ir viszemākās cenas solījumi. Šajā priekšlikumā ietver šādus elementus:

- a) Eiropas platformām nosūtāmā minimālā daudzuma definīcija. PSO iesniegto solījumu daudzums ir vienāds ar vai lielāks par summu, ko veido rezerves jaudas prasības tā LFC blokam saskaņā ar Regulas (ES) 2017/1485 157. un 160. pantu un pienākumiem, kas izriet no balansēšanas jaudas apmaiņas vai rezervju kopīgošanas;
- b) noteikumi par to solījumu atbrīvošanu, kas nav iesniegti Eiropas platformās, un tā brīža definīcija, kurā iesaistītos balansēšanas pakalpojumu sniedzējus informē par tā solījumu atbrīvošanu.

11. Vismaz reizi divos gados pēc tam, kad attiecīgā regulatīvā iestāde apstiprinājusi 10. punktā minēto priekšlikumu, visi PSO novērtē gan to, kāda ietekme ir Eiropas platformām nosūtīto solījumu daudzuma ierobežošanai, gan tekošās dienas tirgus darbību. Šajā novērtējumā ietilpst:

- a) attiecīgo PSO veikts izvērtējums par atbilstīgi 10. punkta a) apakšpunktam Eiropas platformām nosūtāmo solījumu minimālo daudzumu;
- b) ieteikums attiecīgajiem PSO, kuri ierobežo balansēšanas enerģijas solījumus.

Pamatojoties uz šo novērtējumu, visi PSO iesniedz visām regulatīvajām iestādēm priekšlikumu pārskatīt atbilstīgi 10. punkta a) apakšpunktam Eiropas platformām nosūtāmo balansēšanas enerģijas solījumu minimālo daudzumu.

12. Katrs pieprasošais PSO var pieprasīt, lai no izdevīguma secības kopīgā saraksta tiktu aktivizēti balansēšanas enerģijas solījumi balansēšanas enerģijas kopējā daudzuma apjomā. Balansēšanas enerģijas kopējo daudzumu, ko pieprasošais PSO var aktivizēt no balansēšanas enerģijas solījumiem izdevīguma secības kopīgajā sarakstā, aprēķina, saskaitot šādus daudzumus:

- a) pieprasošā PSO iesniegtie balansēšanas enerģijas solījumi, kas neizriet no rezervju kopīgošanas vai balansēšanas jaudas apmaiņas;
- b) citu PSO iesniegtie balansēšanas enerģijas solījumi, kas izriet no balansēšanas jaudas, kura iepirkta pieprasošā PSO vārdā;
- c) balansēšanas enerģijas solījumi, kas izriet no rezervju kopīgošanas, ar nosacījumu, ka citi PSO, kas piedalās rezervju kopīgošanā, jau nav pieprasījuši šo kopīgoto daudzumu aktivizāciju.

13. Visi PSO īstenošanas satvaru priekšlikumos attiecībā uz Eiropas platformām atbilstīgi 19., 20. un 21. pantam var paredzēt apstākļus vai situācijas, kuros nepiemēro 12. punktā minētos limitus. Ja PSO pieprasa balansēšanas enerģijas solījumus, kas pārsniedz 12. punktā noteikto limitu, par to informē visus pārējos PSO.

14. Katrs PSO var deklarēt, ka balansēšanas enerģijas solījumi, kas iesniegti aktivizācijas optimizēšanas funkcijai, nav pieejami citiem PSO aktivizācijai sakarā ar iekšēju pārslodzi vai darbības drošības apgrūtinājumiem pieslēdzošā PSO grafiku sastādīšanas zonā.

30. pants

Cenas noteikšana balansēšanas enerģijai un starpzonu jaudai, ko izmanto balansēšanas enerģijas apmaiņai vai nebalansa ieskaita procesa īstenošanai

1. Viena gada laikā pēc šīs regulas stāšanās spēkā visi PSO izstrādā priekšlikumu metodikai, ar ko nosaka cenas balansēšanas enerģijai, kas izriet no balansēšanas enerģijas solījumu aktivizācijas frekvences aizvietošanas procesam atbilstīgi Regulas (ES) 2017/1485 143. un 147. pantam un rezervju aizvietošanas procesam atbilstīgi Regulas (ES) 2017/1485 144. un 148. pantam. Šāda metodika:

- a) ir balstīta robežcenās (*pay-as-cleared*);
- b) definē, kā tādu balansēšanas enerģijas solījumu aktivizācija, kas nav aktivizēti balansēšanas nolūkā, ietekmē balansēšanas enerģijas cenu, vienlaikus arī nodrošinot, ka vismaz balansēšanas enerģijas solījumi, kas aktivizēti iekšējās pārslodzes vadībai, nenosaka balansēšanas enerģijas robežcenu;
- c) nosaka vismaz vienu balansēšanas enerģijas cenu katram nebalansa norēķinu periodam;
- d) dod pareizus cenu signālus un stimulē tirgus dalībniekus;
- e) ņem vērā cenu noteikšanas metodi nākamās dienas un tekošās dienas laikposmos.

2. Ja PSO konstatē, ka efektīvai tirgus darbībai ir vajadzīgi tehniski cenas limiti, tie var 1. punktā minētā priekšlikuma ietvaros izstrādāt priekšlikumu saskaņotām maksimālajām un minimālajām enerģijas cenām, tostarp solījumu un kliringa cenām, kas piemērojamas visās grafiku sastādīšanas zonās. Šādā gadījumā attiecībā uz saskaņotajām maksimālajām un minimālajām balansēšanas enerģijas cenām ņem vērā maksimālās un minimālās kliringa cenas nākamās dienas un tekošās dienas laikposmiem atbilstīgi Regulai (ES) 2015/1222.

3. 1. punktā minētajā priekšlikumā nosaka arī metodiku, kā nosakāmas cenas starpzonu jaudai, kuru izmanto balansēšanas enerģijas apmaiņai vai nebalansa ieskaita procesam. Šāda metodika ir saskanīga ar Regulā (ES) 2015/1222 noteiktajām prasībām, un tā:

- a) atspoguļo tirgus pārslodzi;
 - b) ir balstīta balansēšanas enerģijas cenās no aktivizētajiem balansēšanas enerģijas solījumiem un kas noteiktas saskaņā ar cenu noteikšanas metodi atbilstīgi 1. punkta a) apakšpunktam vai attiecīgā gadījumā cenu noteikšanas metodi atbilstīgi 5. punktam;
 - c) tā neparedz papildu maksas piemērošanu par balansēšanas enerģijas apmaiņu vai nebalansa ieskaita procesa izmantošanu, izņemot maksu par zaudējumu kompensāciju, ja šo maksu ņem vērā arī citos laikposmos.
4. 1. punktā definēto saskaņoto cenu noteikšanas metodi piemēro balansēšanas enerģijai no visiem standarta un specifiskajiem produktiem atbilstīgi 26. panta 3. punkta a) apakšpunktam. Specifiskiem produktiem atbilstīgi 26. panta 3. punkta b) apakšpunktam iesaistītie PSO specifisko produktu priekšlikumā atbilstīgi 26. pantam var ierosināt atšķirīgu cenu noteikšanas metodi.

5. Ja visi PSO konstatē nepilnības atbilstīgi 1. punkta a) apakšpunktam ierosinātās metodikas piemērošanā, tie var pieprasīt grozījumus un ierosināt 1. punkta a) apakšpunktā minētajai cenu noteikšanas metodei alternatīvu cenu noteikšanas metodi. Šādā gadījumā visi PSO veic detalizētu analīzi, kas apliecina, ka alternatīvā cenu noteikšanas metode ir efektīvāka.

31. pants

Aktivizācijas optimizēšanas funkcija

1. Visi PSO izstrādā aktivizācijas optimizēšanas funkciju saskaņā ar 29. pantu un šo pantu, lai optimizētu balansēšanas enerģijas solījumu aktivizāciju no dažādiem izdevīguma secības kopīgajiem sarakstiem. Šī funkcija ņem vērā vismaz:

- a) dažādu balansēšanas enerģijas produktu aktivizācijas procesus un tehniskos ierobežojumus;
- b) darbības drošību;
- c) visus balansēšanas enerģijas solījumus, kas iekļauti savietojamajos izdevīguma secīguma kopīgajos sarakstos;

- d) iespēju segt pretēji vērstos aktivizācijas pieprasījumus no PSO;
 - e) visu PSO iesniegtos aktivizācijas pieprasījumus;
 - f) pieejamo starpzonu jaudu.
2. Izdevīguma secības kopīgos sarakstus veido balansēšanas enerģijas solījumi no standarta produktiem. Visi PSO izveido vajadzīgos izdevīguma secības kopīgos sarakstus standarta produktiem. Augšupvērstos un lejupvērstos balansēšanas enerģijas solījumus izdala atsevišķos izdevīguma secības kopīgajos sarakstos.
3. Katra aktivizācijas optimizēšanas funkcija izmanto vismaz vienu izdevīguma secības kopīgo sarakstu augšupvērstiem balansēšanas enerģijas solījumiem un vienu izdevīguma secības kopīgo sarakstu lejupvērstiem balansēšanas enerģijas solījumiem.
4. PSO nodrošina, ka izdevīguma secības kopīgajiem sarakstiem iesniegtie balansēšanas enerģijas solījumi ir izteikti euro un tajos ir norāde uz tirgus laika vienību.
5. Atkarībā no prasībām attiecībā uz balansēšanas enerģijas standarta produktiem, PSO var izveidot vairākus izdevīguma secības kopīgos sarakstus.
6. Katrs PSO aktivizācijas optimizēšanas funkcijai iesniedz savus balansēšanas enerģijas solījumu aktivizācijas pieprasījumus.
7. Aktivizācijas optimizēšanas funkcija atlasa balansēšanas enerģijas solījumus un pieprasa, lai pieslēdzotie PSO aktivizē atlasītos balansēšanas enerģijas solījumus, ja balansēšanas pakalpojumu sniedzējs, kas saistīts ar atlasīto balansēšanas enerģijas solījumu, ir pieslēgts.
8. Aktivizācijas optimizēšanas funkcija iesniedz aktivizēto balansēšanas enerģijas solījumu apstiprinājumu tam PSO, kas pieprasa balansēšanas enerģijas solījumu aktivizāciju. Aktivizētie balansēšanas pakalpojumu sniedzēji ir atbildīgi par to, lai līdz piegādes perioda beigām tiktu piegādāts prasītais daudzums.
9. Visi PSO, kas izmanto frekvences atjaunošanas procesu un rezervju aizvietošanas procesu, lai sabalansētu savu LFC zonu, cenšas izmantot visus balansēšanas enerģijas solījumus no attiecīgajiem izdevīguma secības kopīgajiem sarakstiem, lai sabalansētu sistēmu visefektīvākajā veidā, ņemot vērā darbības drošību.
10. Tie PSO, kas neizmanto rezervju aizvietošanas procesu, lai sabalansētu savu LFC zonu, cenšas izmantot visus balansēšanas enerģijas solījumus no attiecīgajiem izdevīguma secības kopīgajiem sarakstiem, lai sabalansētu sistēmu visefektīvākajā veidā, ņemot vērā darbības drošību.
11. Izņemot normālā stāvoklī, PSO var nolemt sistēmas balansēšanai izmantot tikai balansēšanas enerģijas solījumus no balansēšanas pakalpojumu sniedzējiem savā kontroles zonā, ja šāds lēmums palīdz mazināt esošā sistēmstāvokļa nopietnību. PSO bez liekas kavēšanās publicē šāda lēmuma pamatojumu.

2. NODAĻA

Balansēšanas jauda

32. pants

Iepirkuma noteikumi

1. Visi LFC bloka PSO regulāri un ne retāk kā reizi gadā izskata un definē LFC bloka vai LFC bloka grafiku sastādīšanas zonu rezerves jaudas prasības atbilstīgi dimensionēšanas noteikumiem, kas minēti Regulas (ES) 2017/1485 127., 157. un 160. pantā. Katrs PSO veic analīzi par optimālu rezerves jaudas nodrošinājumu, kuras mērķis ir pēc iespējas samazināt ar rezerves jaudas nodrošināšanu saistītās izmaksas. Šajā analīzē ņem vērā šādus rezerves jaudas nodrošināšanas variantus:
- a) balansēšanas jaudas iepirkšana kontroles zonā un attiecīgā gadījumā balansēšanas jaudas apmaiņa ar kaimiņos esošajiem PSO;
 - b) attiecīgā gadījuma rezervju kopīgošana;
 - c) to nenolīgto balansēšanas enerģijas solījumu daudzums, kuri, paredzams, būs pieejami gan to kontroles zonā, gan Eiropas platformās, ņemot vērā pieejamo starpzonu jaudu.

2. Katrs PSO, kas iepērk balansēšanas jaudu, ar balansēšanas pakalpojumu sniedzējiem saistīto noteikumu priekšlikumā atbilstīgi 18. pantam nosaka balansēšanas jaudas iepirkuma noteikumus. Balansēšanas jaudas iepirkuma noteikumos ievēro šādus principus:

- a) iepirkuma metode ir tirgabalstīta vismaz attiecībā uz frekvences atjaunošanas rezervēm un aizvietošanas rezervēm;
- b) iepirkuma procesu veic īstermiņā, ciktāl iespējams un ja tas ir efektīvi ekonomiskajā ziņā;
- c) nolīgto daudzumu var sadalīt vairākos līgumperiodos.

3. Augšupvērstas un lejupvērstas balansēšanas jaudas iepirkumu vismaz attiecībā uz frekvences atjaunošanas rezervēm un aizvietošanas rezervēm veic atsevišķi. Katrs PSO var iesniegt priekšlikumu attiecīgajai regulatīvajai iestādei saskaņā ar Direktīvas 2009/72/EK 37. pantu un pieprasīt atbrīvojumu no šīs prasības. Atbrīvojuma priekšlikums ietver šādus elementus:

- a) norāde par laika periodu, kura atbrīvojums būtu piemērojams;
- b) norāde par balansēšanas jaudas daudzumu, par kuru atbrīvojums būtu piemērojams;
- c) analīze par šāda atbrīvojuma ietekmi uz līdzdalību balansēšanas resursos atbilstīgi 25. panta 6. punkta b) apakšpunktam;
- d) atbrīvojumu pamatojums, kas apliecina, ka šāds atbrīvojums būtu ekonomiski efektīvāks.

33. pants

Balansēšanas jaudas apmaiņa

1. Divi vai vairāki PSO, kas apmainās vai savstarpēji vēlas apmainīties ar balansēšanas jaudu, izstrādā priekšlikumu par kopīgu un saskaņotu noteikumu un procesu izveidi balansēšanas jaudas apmaiņai un iepirkumam, vienlaikus ievērojot 32. pantā noteiktās prasības.

2. Izņemot gadījumus, kad izmanto PSO-BPS modeli atbilstīgi 35. pantam, balansēšanas jaudas apmaiņu vienmēr veic, par pamatu izmantojot PSO-PSO modeli, proti, divi vai vairāki PSO izveido balansēšanas jaudas kopīga iepirkuma metodi, ņemot vērā pieejamo starpzonu jaudu un darbības limitus, kas definēti Regulas (ES) 2017/1485 IV daļas VIII sadaļas 1. un 2. nodaļā.

3. Visi PSO, kas apmainās ar balansēšanas jaudu, jaudas iepirkuma optimizēšanas funkcijā iesniedz visus balansēšanas jaudas solījumus no standarta produktiem. PSO neizmaina un neaiztur balansēšanas jaudas solījumus un iekļauj tos iepirkuma procesā, izņemot 26. un 27. pantā izklāstītajos apstākļos.

4. Visi PSO, kas apmainās ar balansēšanas jaudu, nodrošina, ka ir pieejama starpzonu jauda un ka ir izpildītas Regula (ES) 2017/1485 izklāstītās darbības drošības prasības, un to dara, izmantojot:

- a) metodiku, ar ko aprēķina pēc tekošās dienas starpzonu tirgus slēgšanas laika pieejamās starpzonu jaudas varbūtību atbilstīgi 6. punktam;
- b) metodiku starpzonu jaudas piešķiršanai balansēšanas laikposmam atbilstīgi IV sadaļas 2. nodaļai.

5. Katrs PSO, kurš izmanto metodiku, ar ko aprēķina pēc tekošās dienas starpzonu tirgus slēgšanas laika pieejamās starpzonu jaudas varbūtību, informē citus PSO savā LFC blokā par to, ka tā kontroles zonas grafiku sastādīšanas zonās pastāv rezerves jaudas nepieejamības risks, kas var ietekmēt Regulas (ES) 2017/1485 157. panta 2. punkta b) apakšpunkta prasību izpildi.

6. PSO, kas apmainās ar balansēšanas jaudu frekvences atjaunošanas rezervēm un aizvietošanas rezervēm, var izstrādāt priekšlikumu metodikai, ar ko aprēķina pēc tekošās dienas starpzonu tirgus slēgšanas laika pieejamās starpzonu jaudas varbūtību. Metodikā apraksta vismaz šādus elementus:

- a) procedūras citu PSO apziņošanai LFC blokā;
- b) process, kā veicams novērtējums par attiecīgu periodu balansēšanas jaudas apmaiņai;

- c) metode, ar ko novērtē starpzonu jaudas nepieejamības risku sakarā ar plānotiem un neplānotiem atvienojumiem un sakarā ar pārslodzi;
 - d) metode, ar ko novērtē rezerves jaudas nepietiekamības risku sakarā ar starpzonu jaudas nepieejamību;
 - e) prasības attiecībā uz rezerves risinājumu, ko izmanto starpzonu jaudas nepieejamības vai nepietiekamas rezerves jaudas gadījumā;
 - f) prasības attiecībā uz *ex-post* izvērtējumu un risku uzraudzību;
 - g) noteikumi, ar ko nodrošina norēķinus atbilstīgi V sadaļai.
7. PSO nepalielina atbilstīgi Regulai (ES) 2015/1222 aprēķināto drošuma rezervi sakarā ar balansēšanas jaudas apmaiņu frekvences atjaunošanas rezervēm un aizvietošanas rezervēm.

34. pants

Balansēšanas jaudas nodošana

1. Ģeogrāfiskajā apgabalā, kurā noticis balansēšanas jaudas iepirkums, PSO atļauj balansēšanas pakalpojumu sniedzējiem nodot savus balansēšanas jaudas sniegšanas pienākumus. Attiecīgais PSO vai attiecīgie PSO var pieprasīt atbrīvojuma piešķiršanu, ja balansēšanas jaudas līgumperiodi atbilstīgi 32. panta 2. punkta b) apakšpunktam katrā ziņā ir īsāki par vienu nedēļu.
2. Balansēšanas jaudas nodošana ir atļauta vismaz vienu stundu pirms piegādes dienas sākuma.
3. Balansēšanas jaudas nodošana ir atļauta, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:
 - a) saņemotais balansēšanas pakalpojumu sniedzējs ir izturējis kvalifikācijas procesu saistībā ar balansēšanas jaudu, kuru nodod;
 - b) tiek sagaidīts, ka balansēšanas jaudas nodošana neapdraudēs darbības drošību;
 - c) balansēšanas jaudas nodošana nepārkāpj darbības robežas, kas noteiktas Regulas (ES) 2017/1485 IV daļas VIII sadaļas 1. un 2. nodaļā.
4. Ja balansēšanas jaudas nodošanai ir jāizmanto starpzonu jauda, šādu nodošanu atļauj tikai tad, ja:
 - a) nodošanai vajadzīgā starpzonu jauda jau ir pieejama no iepriekšējiem piešķiršanas procesiem atbilstīgi IV sadaļas 2. nodaļai;
 - b) starpzonu jauda ir pieejama atbilstīgi metodikai, ar ko aprēķina pēc tekošās dienas starpzonu tirgus slēgšanas laika pieejamās starpzonu jaudas varbūtību, saskaņā ar 33. panta 6. punktu.
5. Ja PSO neatļauj balansēšanas jaudas nodošanu, attiecīgais PSO paskaidro noraidījuma iemeslu iesaistītajiem balansēšanas pakalpojumu sniedzējiem.

3. NODAĻA

PSO-BPS modelis

35. pants

Balansēšanas pakalpojumu apmaiņa

1. Divi vai vairāki PSO pēc savas iniciatīvas vai pēc savu attiecīgo regulatīvo iestāžu pieprasījuma saskaņā ar Direktīvas 2009/72/EK 37. pantu var izstrādāt priekšlikumu PSO-BPS modeļa piemērošanai.
2. PSO-BPS modeļa piemērošanas priekšlikums ietver šādus elementus:
 - a) izmaksu un ieguvumu analīze, kura veikta atbilstīgi 61. pantam un kurā norādīts, kādu labumu efektivitātes ziņā dotu PSO-BPS modeļa piemērošana vismaz iesaistīto PSO grafiku sastādīšanas zonā vai zonās;
 - b) prasītais piemērošanas periods;
 - c) tādas metodikas apraksts, ar ko nodrošina pietiekamu starpzonu jaudu saskaņā ar 33. panta 6. punktu.

3. Ja piemēro PSO-BPS modeli, attiecīgie PSO un balansēšanas pakalpojumu sniedzēji var tikt atbrīvoti no 16. panta 2. punkta, 16. panta 4. punkta, 16. panta 5. punkta un 29. panta 9. punkta prasību piemērošanas attiecīgajiem procesiem.
4. Ja piemēro PSO-BPS modeli, iesaistītie PSO vienojas par tehniskajām un līgumiskajām prasībām un par informācijas apmaiņu balansēšanas enerģijas solījumu aktivizācijai. Līdzējs PSO un balansēšanas pakalpojumu sniedzēji izveido līgumisku kārtību, par pamatu izmantojot PSO-BPS modeli.
5. PSO-BPS modeli apmaiņai ar balansēšanas enerģiju no frekvences atjaunošanas rezervēm var piemērot tikai tad, ja PSO-BPS modeli piemēro arī apmaiņai ar balansēšanas jaudu frekvences atjaunošanas rezervēm.
6. PSO-BPS modeli apmaiņai ar balansēšanas enerģiju no aizvietošanas rezervēm var piemērot tad, ja PSO-BPS modeli piemēro arī apmaiņai ar balansēšanas jaudu no aizvietošanas rezervēm vai ja viens no diviem iesaistītajiem PSO neizmanto rezervju aizvietošanas procesu kā daļu no slodzes-frekvences kontroles struktūras atbilstīgi Regulas (ES) 2017/1485 IV daļai.
7. Četrus gadus pēc šīs regulas stāšanās spēkā visa apmaiņa ar balansēšanas jaudu notiek, par pamatu izmantojot PSO-PSO modeli. Šī prasība neattiecas uz aizvietošanas rezervju PSO-BPS modeli, ja viens no diviem iesaistītajiem PSO neizmanto rezervju aizvietošanas procesu kā daļu no slodzes-frekvences kontroles struktūras atbilstīgi Regulas (ES) 2017/1485 IV daļai.

IV SADAĻA

STARPZONU JAUDA BALANSĒŠANAS PAKALPOJUMIEM

1. NODAĻA

Balansēšanas enerģijas apmaiņa vai nebalansa ieskaita process

36. pants

Starpzonu jaudas izmantošana

1. Visi PSO balansēšanas enerģijas apmaiņai vai nebalansa ieskaita procesa īstenošanai izmanto pieejamo starpzonu jaudu, kas aprēķināta saskaņā ar 37. panta 2. un 3. punktu.
2. Divi vai vairāki PSO, kas apmainās ar balansēšanas jaudu, balansēšanas enerģijas apmaiņai var izmantot starpzonu jaudu, ja tā:
 - a) ir pieejama atbilstīgi 33. panta 6. punktam;
 - b) ir atbrīvota atbilstīgi 38. panta 8. un 9. punktam;
 - c) ir piešķirta atbilstīgi 40., 41. un 42. pantam.

37. pants

Starpzonu jaudas aprēķināšana

1. Pēc tekošās dienas starpzonu jaudas tirgus slēgšanas laika PSO balansēšanas enerģijas apmaiņas vai nebalansa ieskaita procesa īstenošanas sakarā pastāvīgi atjaunina informāciju par starpzonu jaudas pieejamību. Informāciju par starpzonu jaudu atjaunina katru reizi, kad ir izmantota daļa starpzonu jaudas vai starpzonu jauda ir pārrēķināta.
2. Pirms 3. punktā minētās jaudas aprēķināšanas metodikas ieviešanas PSO izmanto pēc tekošās dienas starpzonu jaudas tirgus slēgšanas laika atlikušo starpzonu jaudu.
3. Piecu gadu laikā pēc šīs regulas stāšanās spēkā visi jaudas aprēķināšanas reģiona PSO izstrādā metodiku, ar ko aprēķina starpzonu jaudu balansēšanas laikposmā balansēšanas enerģijas apmaiņai vai nebalansa ieskaita procesa īstenošanai. Šāda metodika nepieļauj tirgus izkropļojumus un ir saskaņīga ar Regulā (ES) 2015/1222 paredzēto starpzonu jaudas aprēķināšanas metodiku, ko piemēro tekošās dienas laikposmā.

2. NODAĻA

Balansēšanas jaudas apmaiņa vai rezervju kopīgošana

38. pants

Vispārīgas prasības

1. Divi vai vairāki PSO pēc savas iniciatīvas vai pēc to attiecīgo regulatīvo iestāžu pieprasījuma saskaņā ar Direktīvas 2009/72/EK 37. pantu var izstrādāt priekšlikumu, ar ko piemēro vienu no šādiem procesiem:

- a) kooptimizēts piešķiršanas process atbilstīgi 40. pantam;
- b) tirgbalstīts piešķiršanas process atbilstīgi 41. pantam;
- c) ekonomiskās efektivitātes analizē balstīts piešķiršanas process atbilstīgi 42. pantam.

Starpzonu jaudu, kas piešķirta balansēšanas jaudas apmaiņai vai rezervju kopīgošanai pirms šīs regulas stāšanās spēkā, var turpināt izmantot šim nolūkam līdz līgumperioda beigām.

2. Piešķiršanas procesa piemērošanas priekšlikums ietver šādus elementus:

- a) tirdzniecības zonu robežas, tirgus laikposms, piemērošanas ilgums un piemērojamā metodika;
- b) ekonomiskās efektivitātes analizē balstīta piešķiršanas procesa gadījumā – piešķirtās starpzonu jaudas daudzums un jaunākā ekonomiskās efektivitātes analīze, kas pamato šādas piešķiršanas efektivitāti.

3. Piecu gadu laikā pēc šīs regulas stāšanās spēkā visi PSO izstrādā priekšlikumu, ar ko saskaņo starpzonu jaudas piešķiršanas procesu balansēšanas jaudas apmaiņai vai rezervju kopīgošanai pa laikposmiem atbilstīgi 40. pantam un attiecīgā gadījumā atbilstīgi 41. un 42. pantam.

4. Starpzonu jaudu, kas piešķirta balansēšanas jaudas apmaiņai vai rezervju kopīgošanai, izmanto tikai un vienīgi frekvences atjaunošanas rezervēm ar manuālu aktivizāciju, frekvences atjaunošanas rezervēm ar automātisku aktivizāciju un aizvietošanas rezervēm. Drošuma rezervi, kas aprēķināta atbilstīgi Regulai (ES) 2015/1222, izmanto frekvences noturēšanas rezervju izmantošanai un apmaiņai, izņemot līdzstrāvas starpsavienotājos, kuriem arī var piešķirt starpzonu jaudu frekvences noturēšanas rezervju izmantošanai un apmaiņai saskaņā ar 1. punktu.

5. PSO var piešķirt starpzonu jaudu balansēšanas jaudas apmaiņai vai rezervju kopīgošanai tikai tad, ja starpzonu jaudu aprēķina saskaņā ar jaudas aprēķināšanas metodikām, kas izstrādātas atbilstīgi Regulai (ES) 2015/1222 un atbilstīgi Komisijas Regulai (ES) 2016/1719.

6. PSO balansēšanas jaudas apmaiņai vai rezervju kopīgošanai piešķirto starpzonu jaudu ietver starpzonu jaudas aprēķinos kā jau piešķirto starpzonu jaudu.

7. Ja fiziskās pārvades tiesību turētāji izmanto starpzonu jaudu balansēšanas jaudas apmaiņai vai rezervju kopīgošanai, šo jaudu uzskata par nominētu tikai tāpēc, lai tai netiktu piemērots princips "izmanto vai pārdod" (IVP).

8. Visi PSO, kas piedalās balansēšanas jaudas apmaiņā vai rezervju kopīgošanā, regulāri novērtē, vai balansēšanas jaudas apmaiņai vai rezervju kopīgošanai piešķirtā starpzonu jauda šim nolūkam joprojām ir vajadzīga. Ja piemēro ekonomiskās efektivitātes analizē balstītu piešķiršanas procesu, novērtējumu veic vismaz reizi gadā. Ja balansēšanas jaudas apmaiņai vai rezervju kopīgošanai piešķirtā starpzonu jauda vairs nav nepieciešama, to pēc iespējas drīzāk atbrīvo un atgriež nākamajos jaudas piešķiršanas laikposmos. Šādu starpzonu jaudu vairs neiekļauj starpzonu jaudas aprēķinos kā jau piešķirto starpzonu jaudu.

9. Ja balansēšanas jaudas apmaiņai vai rezervju kopīgošanai piešķirtā starpzonu jauda nav izmantota saistītajai balansēšanas enerģijas apmaiņai, to atbrīvo balansēšanas enerģijas apmaiņai ar isākiem aktivizācijas laikiem vai nebalansa ieskaita procesa īstenošanai.

39. pants

Starpzonu jaudas tirgus vērtības aprēķināšana

1. Tādas starpzonu jaudas tirgus vērtība, ko izmanto enerģijas apmaiņai un balansēšanas jaudas apmaiņai vai rezervju kopīgošanai kooptimizētā vai tirgbalstītā piešķiršanas procesā, balstās faktiskajās vai prognozētajās starpzonu jaudas tirgus vērtībās.
2. Starpzonu jaudas faktisko tirgus vērtību enerģijas apmaiņai aprēķina, balstoties uz tirgus dalībnieku solījumiem nākamās dienas tirgos, un, ja tas ir iespējams, ņemot vērā sagaidāmos tirgus dalībnieku solījumus tekošās dienas tirgos.
3. Tādas starpzonu jaudas faktiskā tirgus vērtība, ko izmanto balansēšanas jaudas apmaiņai kooptimizētā vai tirgbalstītā piešķiršanas procesā, aprēķina, balstoties uz balansēšanas jaudas solījumiem, kas iesniegti jaudas iepirkuma optimizēšanas funkcijā atbilstīgi 33. panta 3. punktam.
4. Tādas starpzonu jaudas faktiskā tirgus vērtība, ko izmanto rezervju kopīgošanai kooptimizētā vai tirgbalstītā piešķiršanas procesā, aprēķina, balstoties uz aiztaupītajām izmaksām, ko radītu balansēšanas jaudas iepirkums.
5. Starpzonu jaudas prognozētā tirgus vērtība balstās uz vienu no šādiem alternatīviem principiem:
 - a) tādu pārredzamu tirgus rādītāju izmantošana, kas atspoguļo starpzonu jaudas tirgus vērtību; vai
 - b) tādas prognozēšanas metodikas izmantošana, kas ļauj precīzi un ticami novērtēt starpzonu jaudas tirgus vērtību.

Starpzonu jaudas prognozēto tirgus vērtību enerģijas apmaiņai starp tirdzniecības zonām aprēķina, balstoties uz sagaidāmajām tirgus cenu atšķirībām starp tirdzniecības zonām nākamās dienas tirgos, un, ja tas ir iespējams, tekošās dienas tirgos. Aprēķinot prognozēto tirgus vērtību, pienācīgi ņem vērā būtiskus papildu faktoros, kas ietekmē pieprasījuma un elektroenerģijas ražošanas tendences dažādajās tirdzniecības zonās.

6. Attiecīgās regulatīvās iestādes var izskatīt to, cik efektīva ir 5. punkta b) apakšpunktā minētā prognozēšanas metodika, kas ietver salīdzinājumu starp starpzonu jaudas prognozētajām un faktiskajām tirgus vērtībām. Ja līgumu slēdz ne vairāk kā divas dienas pirms balansēšanas jaudas nodrošināšanas, attiecīgās regulatīvās iestādes pēc šīs izskatīšanas 41. panta 2. punktā minētā ierobežojuma vietā var noteikt citu.

40. pants

Kooptimizēts piešķiršanas process

1. Divu gadu laikā pēc šīs regulas stāšanās spēkā visi PSO izstrādā tādas starpzonu jaudas kooptimizēta piešķiršanas procesa metodiku, ko izmanto balansēšanas jaudas apmaiņai vai rezervju kopīgošanai. Šo metodiku piemēro balansēšanas jaudas apmaiņai vai rezervju kopīgošanai ar līgumperiodu, kas nav ilgāks par vienu dienu, un tad, ja līgumu slēdz ne vairāk kā vienu dienu pirms balansēšanas jaudas nodrošināšanas. Metodika ietver šādus elementus:
 - a) paziņošanas process par kooptimizēta piešķiršanas procesa izmantošanu;
 - b) detalizēts apraksts par to, kā starpzonu jaudu piešķir enerģijas apmaiņas solījumiem un balansēšanas jaudas apmaiņas vai rezervju kopīgošanas solījumiem vienā optimizēšanas procesā, ko veic gan netiešajām, gan tiešajām izsolēm;
 - c) detalizēts apraksts par tādas starpzonu jaudas cenu noteikšanas metodi, garantēšanas režīmu un pārslodzes ieņēmumu dalīšanu, kas piešķirta balansēšanas jaudas apmaiņas vai rezervju kopīgošanas solījumiem, izmantojot kooptimizētu piešķiršanas procesu;
 - d) process, kā definējams maksimālais daudzums piešķirtās starpzonu jaudas, ko izmanto balansēšanas jaudas apmaiņai vai rezervju kopīgošanai.

2. Šī metodika ir balstīta salīdzinājumā starp tādas starpzonu jaudas faktisko tirgus vērtību, ko izmanto balansēšanas jaudas apmaiņai vai rezervju kopīgošanai, un tādas starpzonu jaudas faktisko tirgus vērtību, ko izmanto enerģijas apmaiņai.
3. Tādas starpzonu jaudas cenu noteikšanas metode, garantēšanas režīms un pārslodzes ieņēmumu dalīšana, kas piešķirta balansēšanas jaudas apmaiņas vai rezervju kopīgošanas solījumiem, izmantojot kooptimizētu piešķiršanas procesu, nodrošina tādu pašu attieksmi kā pret starpzonu jaudu, kas piešķirta enerģijas apmaiņas solījumiem.
4. Starpzonu jaudu, kas piešķirta balansēšanas jaudas apmaiņas vai rezervju kopīgošanas solījumiem, izmantojot kooptimizētu piešķiršanas procesu, izmanto tikai balansēšanas jaudas apmaiņai vai rezervju kopīgošanai un saistītai balansēšanas enerģijas apmaiņai.

41. pants

Tirgbalstīts piešķiršanas process

1. Divu gadu laikā pēc šīs regulas stāšanās spēkā visi jaudas aprēķināšanas reģiona PSO var izstrādāt tādas starpzonu jaudas tirgbalstīta piešķiršanas procesa metodiku, ko izmanto balansēšanas jaudas apmaiņai vai rezervju kopīgošanai. Šo metodiku piemēro balansēšanas jaudas apmaiņai vai rezervju kopīgošanai ar līgumperiodu, kas nav ilgāks par vienu dienu, un tad, ja līgumu slēdz ne vairāk kā vienu nedēļu pirms balansēšanas jaudas nodrošināšanas. Metodika ietver šādus elementus:
 - a) paziņošanas process par tirgbalstīta piešķiršanas procesa izmantošanu;
 - b) detalizēts apraksts par to, kā noteikt tādas starpzonu jaudas faktisko tirgus vērtību, ko izmanto balansēšanas jaudas apmaiņai vai rezervju kopīgošanai, un tādas starpzonu jaudas prognozēto tirgus vērtību, ko izmanto enerģijas apmaiņai, un attiecīgā gadījumā tādas starpzonu jaudas faktisko tirgus vērtību, ko izmanto enerģijas apmaiņai, un tādas starpzonu jaudas prognozēto tirgus vērtību, ko izmanto balansēšanas jaudas apmaiņai vai rezervju kopīgošanai;
 - c) detalizēts apraksts par tādas starpzonu jaudas cenu noteikšanas metodi, garantēšanas režīmu un pārslodzes ieņēmumu dalīšanu, kas piešķirta balansēšanas jaudas apmaiņas vai rezervju kopīgošanas solījumiem, izmantojot tirgbalstītu piešķiršanas procesu;
 - d) process, kā definējams maksimālais daudzums piešķirtās starpzonu jaudas, ko izmanto balansēšanas jaudas apmaiņai vai rezervju kopīgošanai atbilstīgi 2. punktam.
2. Starpzonu jauda, kas piešķirta tirgbalstītā piešķiršanas procesā, nedrīkst pārsniegt 10 % no jaudas, kas iepriekšējā attiecīgajā kalendārā gadā bija pieejama apmaiņai starp attiecīgajām tirdzniecības zonām, vai jaunu starpsavienotāju gadījumā – 10 % no šo jauno starpsavienotāju kopējās uzstādītās tehniskās jaudas.

Šo apjoma ierobežojumu var nepiemērot, ja līgumu slēdz ne vairāk kā divas dienas pirms balansēšanas jaudas nodrošināšanas vai attiecībā uz tirdzniecības zonu robežām, kas savienotas ar līdzstrāvas starpsavienotājiem, kamēr kooptimizētais piešķiršanas process nav saskaņots Savienības līmenī atbilstīgi 38. panta 3. punktam.

3. Šī metodika ir balstīta salīdzinājumā starp tādas starpzonu jaudas faktisko tirgus vērtību, ko izmanto balansēšanas jaudas apmaiņai vai rezervju kopīgošanai, un tādas starpzonu jaudas prognozēto tirgus vērtību, ko izmanto enerģijas apmaiņai, vai salīdzinājumā starp tādas starpzonu jaudas prognozēto tirgus vērtību, ko izmanto balansēšanas jaudas apmaiņai vai rezervju kopīgošanai, un tādas starpzonu jaudas faktisko tirgus vērtību, ko izmanto enerģijas apmaiņai.
4. Tādas starpzonu jaudas cenu noteikšanas metode, garantēšanas režīms un pārslodzes ieņēmumu dalīšana, kas piešķirta balansēšanas jaudas apmaiņai vai rezervju kopīgošanai, izmantojot tirgbalstītu piešķiršanas procesu, nodrošina tādu pašu attieksmi kā pret starpzonu jaudu, kas piešķirta enerģijas apmaiņai.
5. Starpzonu jaudu, kas piešķirta balansēšanas jaudas apmaiņai vai rezervju kopīgošanai, izmantojot tirgbalstītu piešķiršanas procesu, izmanto tikai balansēšanas jaudas apmaiņai vai rezervju kopīgošanai un saistītai balansēšanas enerģijas apmaiņai.

42. pants

Ekonomiskās efektivitātes analizē balstīts piešķiršanas process

1. Divu gadu laikā pēc šīs regulas stāšanās spēkā visi jaudas aprēķināšanas reģiona PSO var izstrādāt ekonomiskās efektivitātes analizē balstītas starpzonu jaudas piešķiršanas metodikas priekšlikumu. Šādu metodiku piemēro balansēšanas jaudas apmaiņai vai rezervju kopīgošanai ar līgumperiodu, kas ilgāks par vienu dienu, un tad, ja līgumu slēdz agrāk nekā vienu nedēļu pirms balansēšanas jaudas nodrošināšanas. Metodika ietver šādus elementus:
 - a) ekonomiskās efektivitātes analizē balstītas starpzonu jaudas piešķiršanas noteikumi un principi;
 - b) detalizēts apraksts par to, kā noteikt tādas starpzonu jaudas prognozēto tirgus vērtību, ko izmanto balansēšanas jaudas apmaiņai vai rezervju kopīgošanai, un novērtējums par tādas starpzonu jaudas tirgus vērtību, ko izmanto enerģijas apmaiņai;
 - c) detalizēts apraksts par tādas starpzonu jaudas cenu noteikšanas metodi, garantēšanas režīmu un pārslodzes ieņēmumu dalīšanu, kas piešķirta, balstoties ekonomiskās efektivitātes analizē;
 - d) maksimālais daudzums piešķirtās starpzonu jaudas, ko izmanto balansēšanas jaudas apmaiņai vai rezervju kopīgošanai atbilstīgi 2. punktam.
2. Starpzonu jauda, kas piešķirta, balstoties ekonomiskās efektivitātes analizē, nedrīkst pārsniegt 5 % no jaudas, kas iepriekšējā attiecīgajā kalendārajā gadā bija pieejama enerģijas apmaiņai starp attiecīgajām tirdzniecības zonām, vai jaunu starpsavienotāju gadījumā – 10 % no šo jauno starpsavienotāju kopējās uzstādītās tehniskās jaudas. Šo daudzuma ierobežojumu var nepiemērot tirdzniecības zonu robežām, kas savienotas ar līdzstrāvas starpsavienotājiem, kamēr kooptimizētās vai tirgbalstītās piešķiršanas procesi nav saskaņoti Savienības līmenī atbilstīgi 38. panta 3. punktam.
3. Ekonomiskās efektivitātes analizē balstītas starpzonu jaudas piešķiršanas metodika ir balstīta salīdzinājumā starp balansēšanas jaudas apmaiņai vai rezervju kopīgošanai paredzētās starpzonu jaudas prognozēto tirgus vērtību un enerģijas apmaiņai paredzētās starpzonu jaudas prognozēto tirgus vērtību.
4. Tādas starpzonu jaudas cenu noteikšanas metode, garantēšanas režīms un pārslodzes ieņēmumu dalīšana, kas piešķirta balansēšanas jaudas apmaiņai vai rezervju kopīgošanai, izmantojot ekonomiskās efektivitātes analizē balstītu piešķiršanas procesu, nodrošina tādu pašu attieksmi kā pret starpzonu jaudu, kas piešķirta enerģijas apmaiņai.
5. 1. punktā minētie PSO izstrādā visu individuālo ekonomiskās efektivitātes analizē balstīto starpzonu jaudas piešķirumu saraksta priekšlikumu. Minētajā sarakstā iekļauj šādus elementus:
 - a) tirdzniecības zonu robežas specifikācija;
 - b) piešķirtās starpzonu jaudas daudzums;
 - c) periods, kurā starpzonu jauda tiktu piešķirta balansēšanas jaudas apmaiņai vai rezervju kopīgošanai;
 - d) ekonomiskā analīze, kas pamato šāda piešķiruma efektivitāti.
6. 1. punktā minētie PSO atkārtoti novērtē piešķirtās starpzonu jaudas vērtību balansēšanas jaudas iepirkuma procesā un atbrīvo piešķirto starpzonu jaudu, kas vairs nav izdevīga balansēšanas jaudas apmaiņai vai rezervju kopīgošanai.

43. pants

Balansēšanas pakalpojumu sniedzēju tiesības izmantot starpzonu jaudu

1. Balansēšanas pakalpojumu sniedzējiem, kam ir līgums par balansēšanas jaudu ar PSO, kuram par pamatu ir PSO-BPS modelis atbilstīgi 35. pantam, ir tiesības balansēšanas jaudas apmaiņai izmantot starpzonu jaudu, ja tie ir fiziskās pārvades tiesību turētāji.
2. Balansēšanas pakalpojumu sniedzēji, kas izmanto starpzonu jaudu balansēšanas jaudas apmaiņai, par pamatu izmantojot PSO-BPS modeli atbilstīgi 35. pantam, attiecīgajiem PSO nominē savas fiziskās pārvades tiesības balansēšanas jaudas apmaiņai. Šādas fiziskās pārvades tiesības nodrošina tiesības to turētājiem nominēt balansēšanas enerģijas apmaiņu attiecīgajiem PSO, un tāpēc tām nepiemēro IVP principu.
3. Starpzonu jaudu, kas piešķirta balansēšanas jaudas apmaiņai, saskaņā ar 2. punktu, starpzonu jaudas aprēķinos iekļauj kā jau piešķirto starpzonu jaudu.

V SADAĻA

NORĒĶINI

1. NODAĻA

Norēķinu principi

44. pants

Vispārīgi principi

1. Norēķinu procesi:

- a) dod pienācīgus ekonomiskos signālus, kas atspoguļo nebalansa situāciju;
- b) nodrošina, ka par nebalansu norēķinās par cenu, kas atspoguļo enerģijas vērtību reāllaikā;
- c) stimulē balansatbildīgās puses censties būt balansā vai palīdzēt sistēmā atjaunot balansu;
- d) sekmē nebalansa norēķinu mehānismu saskaņošanu;
- e) stimulē PSO izpildīt savus pienākumus atbilstīgi Regulas (ES) 2017/1485 127., 153., 157. un 160. pantam;
- f) nepieļauj kropļojošus stimulus balansatbildīgajām pusēm, balansēšanas pakalpojumu sniedzējiem un PSO;
- g) veicina konkurenci starp tirgus dalībniekiem;
- h) stimulē balansēšanas pakalpojumu sniedzējus piedāvāt un sniegt balansēšanas pakalpojumus pieslēdzotajam PSO;
- i) nodrošina visu PSO finansiālo neitralitāti.

2. Katra attiecīgā regulatīvā iestāde saskaņā ar Direktīvas 2009/72/EK 37. pantu nodrošina, ka neviens tās kompetencē esošais PSO negūst ekonomisku labumu vai zaudējumus sakarā ar finansiālo rezultātu norēķinos atbilstīgi šīs sadaļas 2., 3., un 4. nodaļai regulatīvajā periodā, ko definējusi attiecīgā regulatīvā iestāde, un nodrošina, ka pozitīvu vai negatīvu finansiālo rezultātu norēķinos atbilstīgi šīs sadaļas 2., 3., un 4. nodaļai sedz tīkla lietotāji saskaņā ar piemērojamiem valsts noteikumiem.

3. Katrs PSO var izstrādāt priekšlikumu papildu norēķinu mehānismam, kurš ir nodalīts no nebalansa norēķiniem un ar kura palīdzību norēķinās par balansēšanas jaudas iepirkuma izmaksām atbilstīgi šīs sadaļas 5. nodaļai, administratīvajām izmaksām un citām ar balansēšanu saistītajām izmaksām. Papildu norēķinu mehānismu piemēro balansatbildīgajām pusēm. To būtu vēlams panākt ar izstrūkuma cenu noteikšanas funkcijas ieviešanu. Ja PSO izvēlas citu mehānismu, tas būtu jāpamato priekšlikumā. Šādu priekšlikumu apstiprina attiecīgā regulatīvā iestāde.

4. Par katru pievadījumu PSO grafiku sastādīšanas zonā vai atvilkumu no tās norēķinās saskaņā ar V sadaļas 3. vai 4. nodaļu.

2. NODAĻA

Norēķini par balansēšanas enerģiju

45. pants

Balansēšanas enerģijas aprēķināšana

1. Attiecībā uz balansēšanas enerģijas norēķiniem vismaz frekvences atjaunošanas procesam un rezervju aizvietošanas procesam katrs PSO izveido šādas procedūras:

- a) aktivizētā balansēšanas enerģijas daudzuma aprēķināšana pēc pieprasītās vai uzskaitītās aktivizācijas;
- b) aktivizētā balansēšanas enerģijas daudzuma pārreķināšanas pieprasīšana.

2. Katrs PSO aprēķina aktivizēto balansēšanas enerģijas daudzumu saskaņā ar procedūrām, kas minētas 1. punkta a) apakšpunktā, vismaz:
 - a) katram nebalansa norēķinu periodam;
 - b) savām nebalansa zonām;
 - c) katram virzienam, ar negatīvu zīmi norādot relatīvu balansēšanas pakalpojumu sniedzēja veiktu atvilkumu un ar pozitīvu zīmi norādot relatīvu balansēšanas pakalpojumu sniedzēja veiktu pievadījumu.
3. Katrs pieslēdzošais PSO norēķinās ar iesaistītajiem balansēšanas pakalpojumu sniedzējiem par visiem aktivizētajiem balansēšanas enerģijas daudzumiem, kas aprēķināti atbilstīgi 2. punktam.

46. pants

Balansēšanas enerģija, ko izmanto frekvences noturēšanas procesā

1. Katrs pieslēdzošais PSO var aprēķināt un norēķināties ar balansēšanas pakalpojumu sniedzējiem par balansēšanas enerģijas daudzumu, kas aktivizēts frekvences noturēšanas procesam, atbilstīgi 45. panta 1. un 2. punktam.
2. Tāda balansēšanas enerģijas daudzuma cenu (var būt pozitīva, vienāda ar nulli vai negatīva), kas aktivizēts frekvences noturēšanas procesam, definē katram virzienam, kā noteikts 1. tabulā.

1. tabula

Maksājumi par balansēšanas enerģiju

	Balansēšanas enerģijas cena – pozitīva	Balansēšanas enerģijas cena – negatīva
Pozitīva balansēšanas enerģija	PSO maksājums BPS	BPS maksājums PSO
Negatīva balansēšanas enerģija	BPS maksājums PSO	PSO maksājums BPS

47. pants

Balansēšanas enerģija, ko izmanto frekvences atjaunošanas procesā

1. Katrs pieslēdzošais PSO aprēķina un norēķinās ar balansēšanas pakalpojumu sniedzējiem par balansēšanas enerģijas daudzumu, kas aktivizēts frekvences atjaunošanas procesam, atbilstīgi 45. panta 1. un 2. punktam.
2. Tāda balansēšanas enerģijas daudzuma cenu (var būt pozitīva, vienāda ar nulli vai negatīva), kas aktivizēts frekvences atjaunošanas procesam, definē katram virzienam atbilstīgi 30. pantam, kā noteikts 1. tabulā.

48. pants

Balansēšanas enerģija, ko izmanto rezervju aizvietošanas procesā

1. Katrs pieslēdzošais PSO aprēķina un norēķinās ar balansēšanas pakalpojumu sniedzējiem par balansēšanas enerģijas daudzumu, kas aktivizēts rezervju aizvietošanas procesam, atbilstīgi 45. panta 1. un 2. punktam.
2. Tāda balansēšanas enerģijas daudzuma cenu (var būt pozitīva, vienāda ar nulli vai negatīva), kas aktivizēts rezervju aizvietošanas procesam, definē katram virzienam atbilstīgi 30. pantam, kā noteikts 1. tabulā.

49. pants

Balansatbildīgajai pusei piemērojamā nebalansa korekcija

1. Katrs PSO aprēķina nebalansa korekciju, ko piemēro attiecīgajām balansatbildīgajām pusēm par katru aktivizēto balansēšanas enerģijas solījumu.
2. Nebalansa zonās, kur vienai balansatbildīgajai pusei aprēķina vairākas gala pozīcijas atbilstīgi 54. panta 3. punktam, nebalansa korekciju var aprēķināt katrai pozīcijai.
3. Katrai nebalansa korekcijai katrs PSO nosaka aktivizēto balansēšanas enerģijas daudzumu, kas aprēķināts atbilstīgi 45. pantam, un daudzumus, kas aktivizēti nevis balansēšanas, bet citā nolūkā.

3. NODAĻA

Norēķini par enerģijas apmaiņu starp PSO

50. pants

Nodomāta enerģijas apmaiņa

1. Viena gada laikā pēc šīs regulas stāšanās spēkā visi PSO izstrādā priekšlikumu par kopīgiem norēķinu noteikumiem, kas piemērojami visām nodomātām enerģijas apmaiņām, kura notiek viena vai vairāku tālāk minēto procesu rezultātā atbilstīgi Regulas (ES) 2017/1485 146., 147. un 148. pantam; priekšlikumu izstrādā katram no šādiem procesiem:

- a) rezervju aizvietošanas process;
- b) frekvences atjaunošanas process ar manuālu aktivizāciju;
- c) frekvences atjaunošanas process ar automātisku aktivizāciju;
- d) nebalansa ieskaits process.

2. Katra PSO-PSO norēķinu funkcija veic norēķinus saskaņā ar norēķinu noteikumiem atbilstīgi 1. punktam.

3. 18 mēnešu laikā pēc šīs regulas stāšanās spēkā visi PSO, kas sinhronajā zonā nodomātā kārtā apmainās ar enerģiju, izstrādā priekšlikumu par kopīgiem norēķinu noteikumiem, kas piemērojami nodomātai enerģijas apmaiņai, kura notiek viena vai abu šādu procesu rezultātā:

- a) frekvences noturēšanas process atbilstīgi Regulas (ES) 2017/1485 142. pantam;
- b) rampveida izmaiņu periods atbilstīgi Regulas (ES) 2017/1485 136. pantam.

4. 18 mēnešu laikā pēc šīs regulas stāšanās spēkā visi asinhroni savienotie PSO, kas starp sinhronajām zonām nodomātā kārtā apmainās ar enerģiju, izstrādā priekšlikumu par kopīgiem norēķinu noteikumiem, kas piemērojami nodomātai enerģijas apmaiņai, kura notiek viena vai abu šādu procesu rezultātā:

- a) frekvences noturēšanas process attiecībā uz aktīvo izejas jaudu sinhronās zonas līmenī atbilstīgi Regulas (ES) 2017/1485 172. un 173. pantam;
- b) rampveida izmaiņu ierobežojumi attiecībā uz aktīvo izejas jaudu sinhronās zonas līmenī atbilstīgi Regulas (ES) 2017/1485 137. pantam.

5. Kopīgajos norēķinu noteikumos saskaņā ar 1. punktu ir iekļauti vismaz noteikumi, kas paredz, ka nodomāto enerģijas apmaiņu aprēķina, balstoties uz šādiem kritērijiem:

- a) periodos, par kuriem vienojušies attiecīgie PSO;
- b) katrā virzienā;
- c) kā integrāli no aprēķinātās savstarpējās elektroenerģijas apmaiņas 5. punkta a) apakšpunktā minētajos periodos.

6. Nodomātai enerģijas apmaiņai piemērojamajos kopīgajos norēķinu noteikumos saskaņā ar 1. punkta a), b) un c) apakšpunktu ņem vērā:

- a) visas balansēšanas enerģijas cenas, kas noteiktas atbilstīgi 30. panta 1. punktam;
- b) metodiku, kā nosakāmas cenas starpzonu jaudai, kuru izmanto balansēšanas enerģijas apmaiņai, atbilstīgi 30. panta 3. punktam.

7. Nodomātai enerģijas apmaiņai piemērojamajos kopīgajos norēķinu noteikumos saskaņā ar 1. punkta d) apakšpunktu ņem vērā metodiku, kā nosakāmas cenas starpzonu jaudai, kuru izmanto nebalansa ieskaits procesam, atbilstīgi 30. panta 3. punktam.

8. Visi PSO izveido koordinētu mehānismu korekciju veikšanai norēķinos starp visiem PSO.

51. pants

Nenodomāta enerģijas apmaiņa

1. 18 mēnešu laikā pēc šīs regulas stāšanās spēkā visi sinhronās zonas PSO izstrādā priekšlikumu par kopīgiem norēķinu noteikumiem, kas piemērojami jebkurai nenodomātai enerģijas apmaiņai. Priekšlikumā iekļauj šādas prasības:

- a) cena par nenodomātu apmaiņu ar enerģiju, kas atvilktā no sinhronās zonas, atspoguļo cenas par aktivizēto augšupvērsto balansēšanas enerģiju frekvences atjaunošanas procesam vai rezervju aizvietošanas procesam šajā sinhronajā zonā;

- b) cena par nenodomātu apmaiņu ar enerģiju, kas pievadīta sinhronajā zonā, atspoguļo cenas par aktivizēto lejupvērsto balansēšanas enerģiju frekvences atjaunošanas procesam vai rezervju aizvietošanas procesam šajā sinhronajā zonā.
2. 18 mēnešu laikā pēc šīs regulas stāšanās spēkā visi asinhroni savienotie PSO izstrādā priekšlikumu par kopīgiem norēķinu noteikumiem, kas piemērojami jebkurai nenodomātai enerģijas apmaiņai starp asinhroni savienotiem PSO.
3. Nenodomātai enerģijas apmaiņai starp PSO piemērojamo kopīgo norēķinu noteikumu priekšlikumi nodrošina, ka izmaksas un ieguvumi tiek taisnīgi un līdzvērtīgi sadalīti starp PSO.
4. Visi PSO izveido koordinētu mehānismu korekciju veikšanai norēķinos savā starpā.

4. NODAĻA

Nebalansa norēķini

52. pants

Nebalansa norēķini

1. Katrs PSO vai attiecīgā gadījumā trešā persona savā grafiku sastādīšanas zonā vai zonās par atbilstošu nebalansa cenu, kas aprēķināta atbilstīgi 55. pantam, vajadzības gadījumā norēķinās ar katru balansatbildīgo pusi par katru nebalansa norēķinu periodu atbilstīgi 53. pantam un par visiem aprēķinātajiem nebalansa gadījumiem atbilstīgi 49. un 54. pantam.
2. Viena gada laikā pēc šīs regulas stāšanās spēkā visi PSO izstrādā priekšlikumu, kurā sīkāk norāda un saskaņo vismaz šādus elementus:
- a) nebalansa korekciju aprēķināšana atbilstīgi 49. pantam un pozīcijas, nebalansa un piešķirtā daudzuma aprēķināšana, izmantojot vienu no 54. panta 3. punktā minētajām pieejām;
- b) galvenie komponenti, ko izmanto, lai aprēķinātu nebalansa cenu visiem nebalansa gadījumiem atbilstīgi 55. pantam, tostarp vajadzības gadījumā no frekvences atjaunošanas rezervēm vai aizvietošanas rezervēm ņemtās balansēšanas enerģijas aiztaupītās aktivizācijas vērtības noteikšana;
- c) vienas nebalansa cenas izmantošana visiem nebalansa gadījumiem atbilstīgi 55. pantam, kas nosaka vienu cenu pozitīva un negatīva nebalansa gadījumiem katrai nebalansa cenas zonai nebalansa norēķinu periodā; kā arī
- d) tādu nosacījumu un metodikas noteikšana, kas vajadzīgi duālo nebalansa cenu piemērošanai visiem nebalansa gadījumiem atbilstīgi 55. pantam, kas nozīmē, ka vienu cenu nosaka pozitīva nebalansa gadījumiem un otru cenu – negatīva nebalansa gadījumiem – katrai nebalansa cenas zonai nebalansa norēķinu periodā, un te ir ietverti:
- i) nosacījumi par to, kad PSO var ierosināt savai attiecīgajai regulatīvajai iestādei saskaņā ar Direktīvas 2009/72/EK 37. pantu duālo cenu piemērošanu, un sniedzamais pamatojums;
- ii) duālo cenu piemērošanas metodika.
3. Priekšlikumā atbilstīgi 2. punktam var atsevišķi nodalīt pašdispečēšanas modeļus un centrālās dispečēšanas modeļus.
4. Priekšlikumā atbilstīgi 2. punktam paredz īstenošanas datumu – ne vēlāk kā 18 mēneši pēc tam, kad attiecīgās regulatīvās iestādes devušas apstiprinājumu saskaņā ar 5. panta 2. punktu.

53. pants

Nebalansa norēķinu periods

1. Trīs gadu laikā pēc šīs regulas stāšanās spēkā visi PSO visās grafiku sastādīšanas zonās piemēro 15 minūšu ilgu nebalansa norēķinu periodu, vienlaikus nodrošinot, ka visas tirgus laika vienības robežas sakrīt ar nebalansa norēķinu perioda robežām.
2. Sinhronās zonas PSO var kopīgi pieprasīt atbrīvojumu no 1. punktā noteiktās prasības.
3. Ja sinhronas zonas attiecīgās regulatīvās iestādes atbrīvojumu no 1. punktā noteiktās prasības piešķir pēc kopīga attiecīgās sinhronās zonas PSO pieprasījuma vai pēc savas iniciatīvas, tās sadarbībā ar Aģentūru vismaz reizi trijos gados veic izmaksu un ieguvumu analīzi attiecībā uz nebalansa norēķinu perioda saskaņošanu sinhronajās zonās un starp tām.

54. pants

Nebalansa aprēķināšana

1. Katrs PSO savā grafiku sastādīšanas zonā vai zonās vajadzības gadījumā aprēķina galapozīciju, piešķirto daudzumu, nebalansa korekciju un nebalansu:
 - a) katrai balansatbildīgajai pusei;
 - b) katram nebalansa norēķinu periodam;
 - c) katrā nebalansa zonā.
2. Nebalansa zona ir vienāda ar grafiku sastādīšanas zonu, izņemot centrālās dispečēšanas modeli, kurā nebalansa zona var būt daļa no grafiku sastādīšanas zonas.
3. Kamēr nav īstenots priekšlikums atbilstīgi 52. panta 2. punktam, katrs PSO aprēķina balansatbildīgās puses galapozīciju, izmantojot vienu no šādām pieejām:
 - a) balansatbildīgajai pusei ir viena galapozīcija, kas vienāda ar tās ārējās komercirtzniecības grafiku un iekšējās komercirtzniecības grafiku summu;
 - b) balansatbildīgajai pusei ir divas galapozīcijas: pirmā pozīcija ir vienāda ar tās ārējās komercirtzniecības grafiku un iekšējās komercirtzniecības grafiku summu no elektroenerģijas ražošanas un otrā ir vienāda ar tās ārējās komercirtzniecības grafiku un iekšējās komercirtzniecības grafiku summu no patēriņa;
 - c) centrālās dispečēšanas modeli balansatbildīgajai pusei var būt vairākas galapozīcijas vienā nebalansa zonā, kas vienādas ar elektroenerģijas ražošanas ietaišu ražošanas grafikiem vai pieprasījumietaišu patēriņa grafikiem.
4. Katrs PSO izstrādā noteikumus attiecībā uz:
 - a) galapozīcijas aprēķinu;
 - b) piešķirtā daudzuma noteikšanu;
 - c) nebalansa korekcijas noteikšanu atbilstīgi 49. pantam;
 - d) nebalansa aprēķinu;
 - e) nebalansa pārrēķina pieprasīšanu, ko var pieprasīt balansatbildīgā puse.
5. Piešķirto daudzumu neaprēķina balansatbildīgajai pusei, kas neaptver pievadījumus vai atvilkumus.
6. Nebalanss norāda starp balansatbildīgo pusi un PSO notiekošā norēķinu darījuma lielumu un virzienu; nebalansam var būt:
 - a) negatīva zīme, kas norāda, ka balansatbildīgajai pusei ir iztrūkums; vai
 - b) pozitīva zīme, kas norāda, ka balansatbildīgajai pusei ir pārpalikums.

55. pants

Nebalansa cena

1. Katrs PSO izstrādā noteikumus, kā aprēķināma nebalansa cena, kas var būt pozitīva vai negatīva vai vienāda ar nulli, kā definēts 2. tabulā.

2. tabula

Nebalansa maksājumi

	Nebalansa cena – pozitīva	Nebalansa cena – negatīva
Pozitīvs nebalanss	PSO maksājums BAP	BAP maksājums PSO
Negatīvs nebalanss	BAP maksājums PSO	PSO maksājums BAP

2. Noteikumi atbilstīgi 1. punktam ietver no frekvences atjaunošanas rezervēm vai aizvietošanas rezervēm ņemtās balansēšanas enerģijas aiztaupītās aktivizācijas vērtības noteikšanu.
3. Katrs PSO nosaka nebalansa cenu:
 - a) katram nebalansa norēķinu periodam;
 - b) savām nebalansa cenas zonām;
 - c) katram nebalansa virzienam.
4. Nebalansa cena par negatīvu nebalansu nav mazāka par:
 - a) vidējo svērto cenu par pozitīvu aktivizēto balansēšanas enerģiju no frekvences atjaunošanas rezervēm un aizvietošanas rezervēm; vai
 - b) ja balansēšanas enerģijas aktivizācija nebalansa norēķinu periodā nav notikusi ne vienā, ne otrā virzienā, tādas aiztaupītās balansēšanas enerģijas aktivizācijas vērtība, kas ņemta no frekvences atjaunošanas rezervēm vai aizvietošanas rezervēm.
5. Nebalansa cena par pozitīvu nebalansu nav lielāka par:
 - a) vidējo svērto cenu par negatīvu aktivizēto balansēšanas enerģiju no frekvences atjaunošanas rezervēm un aizvietošanas rezervēm; vai
 - b) ja balansēšanas enerģijas aktivizācija nebalansa norēķinu periodā nav notikusi ne vienā, ne otrā virzienā, tādas aiztaupītās balansēšanas enerģijas aktivizācijas vērtība, kas ņemta no frekvences atjaunošanas rezervēm vai aizvietošanas rezervēm.
6. Ja vienā un tajā pašā nebalansa norēķinu periodā no frekvences atjaunošanas rezervēm vai aizvietošanas rezervēm ir aktivizēta gan pozitīva, gan negatīva balansēšanas enerģija, nebalansa norēķinu cenu nosaka pozitīvam nebalansam un negatīvam nebalansam, balstoties uz vismaz vienu no 4. un 5. punktā minētajiem principiem.

5. NODAĻA

Norēķini par balansēšanas jaudu

56. pants

Iepirkums grafiku sastādīšanas zonā

1. Katrs tādas grafiku sastādīšanas zonas PSO, kurā izmanto balansēšanas jaudas solījumus, izstrādā noteikumus norēķiniem par vismaz frekvences atjaunošanas rezervēm un aizvietošanas rezervēm atbilstīgi 32. pantā izklāstītajām prasībām.
2. Katrs tādas grafiku sastādīšanas zonas PSO, kurā izmanto balansēšanas jaudas solījumus, norēķinās par vismaz visām iepirktajām frekvences atjaunošanas rezervēm un aizvietošanas rezervēm atbilstīgi 32. pantā izklāstītajām prasībām.

57. pants

Iepirkums ārpus grafiku sastādīšanas zonas

1. Visi PSO, kas apmainās ar balansēšanas jaudu, izstrādā noteikumus norēķiniem par iepirkto balansēšanas jaudu atbilstīgi 33. un 35. pantam.
2. Visi PSO, kas apmainās ar balansēšanas jaudu, kopīgi norēķinās par iepirkto balansēšanas jaudu, izmantojot PSO-PSO norēķinu funkciju atbilstīgi 33. pantam. PSO, kas apmainās ar balansēšanas jaudu, par pamatu izmantojot PSO-BPS modeli, par iepirkto balansēšanas jaudu norēķinās atbilstīgi 35. pantam.
3. Visi PSO, kas apmainās ar balansēšanas jaudu, izstrādā noteikumus norēķiniem par starpzonu jaudas piešķiršanu atbilstīgi IV sadaļas 2. nodaļai.
4. Visi PSO, kas apmainās ar balansēšanas jaudu, norēķinās par piešķirto starpzonu jaudu atbilstīgi IV sadaļas 2. nodaļai.

VI SADAĻA

ALGORITMS

58. pants

Balansēšanas algoritms

1. Priekšlikumos atbilstīgi 19., 20. un 21. pantam visi PSO izstrādā algoritmus, kas jāizmanto aktivizācijas optimizēšanas funkcijās balansēšanas enerģijas solījumu aktivizācijai. Šie algoritmi:
 - a) ņem vērā balansēšanas enerģijas solījumu aktivizācijas metodi atbilstīgi 29. pantam;
 - b) ņem vērā balansēšanas enerģijas cenu noteikšanas metodi atbilstīgi 30. pantam;
 - c) ņem vērā nebalansa ieskaita un pārrobežu aktivizācijas procesu aprakstus atbilstīgi Regulas (ES) 2017/1485 IV daļas III sadaļai.
2. Priekšlikumā atbilstīgi 22. pantam visi PSO izstrādā algoritmu, kas jāizmanto nebalansa ieskaita procesa funkcijā. Šis algoritms minimizē balansēšanas resursu pretēju aktivizāciju, īstenojot nebalansa ieskaita procesu atbilstīgi Regulas (ES) 2017/1485 IV daļai.
3. Priekšlikumā atbilstīgi 33. pantam divi vai vairāki PSO, kas apmainās ar balansēšanas jaudu, izstrādā algoritmus, kas jāizmanto jaudas iepirkuma optimizēšanas funkcijās, kuras izmanto balansēšanas jaudas solījumu iepirkumam. Šie algoritmi:
 - a) minimizē visas kopīgi iepirktās balansēšanas jaudas vispārējās iepirkuma izmaksas;
 - b) attiecīgā gadījumā ņem vērā starpzonu jaudas pieejamību, tostarp iespējamās izmaksas par tās nodrošināšanu.
4. Visi algoritmi, kas izstrādāti saskaņā ar šo pantu:
 - a) ņem vērā darbības drošības apgrūtinājumus;
 - b) ņem vērā tehniskos un tīkliskos apgrūtinājumus;
 - c) attiecīgā gadījumā ņem vērā pieejamo starpzonu jaudu.

VII SADAĻA

ZIŅOŠANA

59. pants

Eiropas ziņojums par balansēšanas tirgu integrāciju

1. ENTSO-E publicē Eiropas ziņojumu, kurš koncentrējas uz šīs regulas īstenošanas uzraudzību, aprakstīšanu un analīzi, kā arī ziņošanu par panākto progresu balansēšanas tirgu integrācijā Eiropā, ievērojot informācijas konfidencialitāti saskaņā ar 11. pantu.
2. Ziņojuma formāts ir šāds:
 - a) divus gadus pēc šīs regulas stāšanās spēkā un pēc tam katru otro gadu publicē detalizētu ziņojumu;
 - b) trīs gadus pēc šīs regulas stāšanās spēkā un pēc tam katru otro gadu publicē īsāku ziņojuma versiju, kurā apskata panākto progresu un atjaunina veikuma rādītājus.
3. Ziņojumā atbilstīgi 2. punkta a) apakšpunktam:
 - a) apraksta un analizē saskaņošanas un integrācijas procesu, kā arī progresu, kas panākts balansēšanas tirgu saskaņošanā un integrācijā, piemērojot šo regulu;
 - b) apraksta, kādā statusā ir īstenošanas projekti atbilstīgi šai regulai;
 - c) novērtē īstenošanas projektu savstarpējo saderību un izskata iespējamās izmaiņas, kas rada risku integrācijai nākotnē;
 - d) analizē, kā attīstās balansēšanas jaudas apmaiņa un rezervju kopīgošana, un apraksta iespējamās šķēršļus, priekšnosaucījumus un darbības, kas vajadzīgi, lai vēl vairāk uzlabotu balansēšanas jaudas apmaiņu un rezervju kopīgošanu;

- e) apraksta esošo apmaiņu ar balansēšanas pakalpojumiem un analizē iespējamo apmaiņu;
- f) analizē standarta produktu piemērotību, ņemot vērā jaunieviešumus un izmaiņas dažādu balansēšanas resursu ziņā, un ierosina iespējamus uzlabojumus standarta produktos;
- g) novērtē vajadzību pēc vēl ciešākas standarta produktu saskaņošanas un balansēšanas tirgu nesaskaņošanas iespējamo ietekmi uz to integrāciju;
- h) novērtē PSO izmantoto specifisko produktu esību un pamatojumu, kā arī to ietekmi uz balansēšanas tirgu integrāciju;
- i) novērtē progresu, kas panākts nebalansa norēķinu galveno iezīmju saskaņošanā, kā arī sekas un iespējamus kropļojumus, ko radītu nesaskaņošana;
- j) informē par rezultātiem, kas gūti ienākumu un ieguvumu analizē atbilstīgi 61. pantam.

4. ENTSO-E izstrādā balansēšanas tirgu veikuma rādītājus, kas tiks izmantoti ziņojumos. Šie veikuma rādītāji atspoguļo:

- a) balansēšanas enerģijas solījumu (tostarp solījumu no balansēšanas jaudas) pieejamību;
- b) nebalansa ieskaita, balansēšanas pakalpojumu apmaiņas un rezervju kopīgošanas radītos monetāros ieguvumus un ietaupījumus;
- c) ieguvumus no standarta produktu izmantošanas;
- d) balansēšanas kopējās izmaksas;
- e) balansēšanas tirgu ekonomisko efektivitāti un uzticamību;
- f) iespējamo efektivitātes trūkumu un kropļojumus balansēšanas tirgos;
- g) efektivitātes zudumu sakarā ar specifisku produktu izmantošanu;
- h) balansēšanas nolūkam izmantotās balansēšanas enerģijas (gan pieejamās, gan aktivizētās, no standarta produktiem un no specifiskiem produktiem) daudzumu un cenu;
- i) nebalansa cenas un nebalansu sistēmā;
- j) balansēšanas pakalpojumu cenu dinamiku iepriekšējos gados;
- k) salīdzinājumu starp prognozētajām un faktiskajām izmaksām un ieguvumiem no visiem starpzonu jaudas piešķirumiem balansēšanas nolūkā.

5. Pirms galaziņojuma iesniegšanas ENTSO-E sagatavo ziņojuma projekta priekšlikumu. Minētajā priekšlikumā arī definē ziņojuma struktūru, saturu un veikuma rādītājus, kas tiks izmantoti ziņojumā. Priekšlikumu iesniedz Aģentūrai, kas ir tiesīga divu mēnešu laikā pēc priekšlikuma iesniegšanas pieprasīt, lai tajā tiktu izdarīti grozījumi.

6. Ziņojumā atbilstīgi 2. punkta a) apakšpunktam iekļauj arī kopsavilkumu angļu valodā par katra PSO ziņojumu par balansēšanu atbilstīgi 60. pantam.

7. Ziņojumos sniedz dezagregētu informāciju un rādītājus par katru grafiku sastādīšanas zonu, katru tirdzniecības zonu robežu vai katru LFC bloku.

8. ENTSO-E publicē ziņojumus internetā un iesniedz tos Aģentūrai ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc tā gada beigām, uz kuru attiecas ziņojums.

9. Pēc tam, kad ir sasniegti termiņi, pēc kuriem visi PSO izmanto Eiropas platformas atbilstīgi 19. panta 5. punkta, 20. panta 6. punktam, 21. panta 6. punktam un 22. panta 5. punktam, visi PSO izskata ziņojumu saturu un publicēšanas nosacījumus. Balstoties uz izskatīšanas rezultātiem, ENTSO-E izstrādā priekšlikumu par jaunu ziņojumu struktūru un publicēšanas grafiku un iesniedz to Aģentūrai. Aģentūrai ir tiesības trīs mēnešu laikā pēc priekšlikuma iesniegšanas pieprasīt, lai tajā tiktu izdarīti grozījumi.

60. pants

PSO ziņojums par balansēšanu

1. Vismaz reizi divos gados katrs PSO publicē ziņojumu par balansēšanu, kas aptver iepriekšējos divus kalendāros gadus, ievērojot informācijas konfidencialitāti saskaņā ar 11. pantu.

2. Ziņojumā par balansēšanu:
 - a) ietver informāciju par pieejamo, iepirkto un izmantoto specifisko produktu daudzumiem, kā arī pamatojumu specifisku produktu izmantošanai, uz ko attiecas nosacījumi atbilstīgi 26. pantam;
 - b) sniedz rezerves jaudas dimensionēšanas kopsavilkuma analīzi, tostarp aprēķināto rezerves jaudas prasību pamatojumu un paskaidrojumu;
 - c) sniedz kopsavilkuma analīzi par rezerves jaudas optimālu nodrošināšanu, tostarp balansēšanas jaudas daudzuma pamatojumu;
 - d) analizē specifisku produktu izmantošanas izmaksas un ieguvumus un iespējamus kropļojumus šādos aspektos: konkurence un tirgus sadrumstalotība, pieprasījuma reakcijas un atjaunojamo energoresursu izmantošana, balansēšanas tirgu integrācija un blakusietekme uz citiem elektroenerģijas tirgiem;
 - e) analizē balansēšanas jaudas apmaiņas un rezervju kopīgošanas izdevības;
 - f) sniedz paskaidrojumu un pamatojumu balansēšanas jaudas iepirkšanai bez balansēšanas jaudas apmaiņas vai rezervju kopīgošanas;
 - g) analizē no frekvences atjaunošanas rezervēm un attiecīgā gadījumā no aizvietošanas rezervēm ņemtās balansēšanas enerģijas aktivizācijas optimizēšanas funkciju efektivitāti.
3. Ziņojumu par balansēšanu vai nu sagatavo angļu valodā, vai vismaz tam pievieno kopsavilkumu angļu valodā.
4. Balstoties uz iepriekš publicētajiem ziņojumiem, attiecīgā regulatīvā iestāde saskaņā ar Direktīvas 2009/72/EK 37. pantu ir tiesīga pieprasīt, lai PSO nākamajā ziņojumā par balansēšanu tiktu mainīta struktūra un saturs.

VIII SADAĻA

IZMAKSU UN IEGUVUMU ANALĪZE

61. pants

Izmaksu un ieguvumu analīze

1. Ja PSO tiek prasīts veikt izmaksu un ieguvumu analīzi atbilstīgi šai regulai, tie nosaka ieguvumu un izmaksu analīzes kritērijus un metodiku un sešus mēnešus pirms izmaksu un ieguvumu analīzes sākšanas iesniedz tos attiecīgajām regulatīvajām iestādēm saskaņā ar Direktīvas 2009/72/EK 37. pantu. Attiecīgās regulatīvās iestādes ir tiesīgas kopīgi pieprasīt grozījumu izdarīšanu kritērijos un metodikā.
2. Izmaksu un ieguvumu analīzē ņem vērā vismaz šādus aspektus:
 - a) tehniskās iespējas;
 - b) ekonomiskā efektivitāte;
 - c) ietekme uz konkurenci un balansēšanas tirgu integrāciju;
 - d) īstenošanas izmaksas un ieguvumi;
 - e) ietekme uz Eiropas un nacionālajām balansēšanas izmaksām;
 - f) iespējamā ietekme uz Eiropas elektroenerģijas tirgus cenām;
 - g) PSO un balansatbildīgo pušu spēja izpildīt savus pienākumus;
 - h) ietekme uz tirgus dalībniekiem attiecībā uz papildu tehniskajām vai IT vajadzībām, ko novērtē sadarbībā ar skartajām ieinteresētajām personām.
3. Visi iesaistītie PSO izmaksu un ieguvumu analīzes rezultātus iesniedz visām attiecīgajām regulatīvajām iestādēm kopā ar pamatotu priekšlikumu par to, kā risināt iespējamās izmaksu un ieguvumu analīzē konstatētās problēmas.

IX SADAĻA

ATKĀPES UN UZRAUDZĪBA

62. pants

Atkāpes

1. Regulatīvā iestāde saskaņā ar Direktīvas 2009/72/EK 37. pantu var pēc PSO pieprasījuma vai pēc savas iniciatīvas piešķirt attiecīgajiem PSO atkāpi no viena vai vairākiem šīs regulas noteikumiem saskaņā ar 2. līdz 12. punktu.
2. PSO var pieprasīt atkāpi no šādām prasībām:
 - a) termiņi, līdz ar kuriem PSO sāk izmantot Eiropas platformas atbilstīgi 19. panta 5. punktam, 20. panta 6. punktam, 21. panta 6. punktam un 22. panta 5. punktam;
 - b) integrētā grafiku sastādīšanas procesa slēgšanas laika noteikšana centrālās dispečēšanas modelī atbilstīgi 24. panta 5. punktam un iespēja izmainīt integrētā grafiku sastādīšanas procesa solījumus atbilstīgi 24. panta 6. punktam;
 - c) maksimālais starpzonu jaudas daudzums, kas piešķirts tirgbalstītā procesā atbilstīgi 41. panta 2. punktam vai ekonomiskās efektivitātes analīzē balstītā procesā atbilstīgi 42. panta 2. punktam;
 - d) nebalansa norēķinu perioda saskaņošana atbilstīgi 53. panta 1. punktam;
 - e) prasību atbilstīgi 45., 46., 47., 48., 49., 50., 51., 54., 55., 56. un 57. pantam īstenošana.
3. Atkāpes process ir pārredzams, nediskriminējošs, objektīvs, labi dokumentēts, un tā pamatā ir argumentēts pieprasījums.
4. PSO iesniedz rakstisku atkāpes pieprasījumu attiecīgajai regulatīvajai iestādei ne vēlāk kā sešus mēnešus pirms to noteikumu piemērošanas dienas, attiecībā uz kuriem pieprasīta atkāpe.
5. Atkāpes pieprasījumā iekļauj vismaz šādu informāciju:
 - a) noteikumi, attiecībā uz kuriem pieprasīta atkāpe;
 - b) prasītais atkāpes piemērošanas periods;
 - c) detalizēts plāns un grafiks, kurā norādīts, kā pēc atkāpes piemērošanas perioda beigām realizējama un nodrošināma attiecīgo šīs regulas noteikumu īstenošana;
 - d) novērtējums par pieprasītās atkāpes ietekmi uz blakus esošajiem tirgiem;
 - e) novērtējums par iespējamajiem riskiem balansēšanas tirgu integrācijai visā Eiropā, ko rada pieprasītā atkāpe.
6. Attiecīgā regulatīvā iestāde lēmumu par pieprasījumu piešķirt atkāpi pieņem sešu mēnešu laikā no dienas, kad tā saņēmusi pieprasījumu. Minēto termiņu pirms tā beigām var pagarināt par trim mēnešiem, ja attiecīgajai regulatīvajai iestādei ir nepieciešama papildinformācija no PSO, kas pieprasa atkāpi. Termiņa pagarinājums sākas tad, kad ir saņemta pilnīga informācija.
7. Regulatīvās iestādes pieprasīto papildinformāciju PSO, kas pieprasa atkāpi, iesniedz divu mēnešu laikā pēc šāda pieprasījuma saņemšanas. Ja minētajā termiņā PSO prasīto informāciju neiesniedz, uzskata, ka pieprasījums piešķirt atkāpi ir atsaukts, izņemot, ja pirms termiņa beigām:
 - a) attiecīgā regulatīvā iestāde nolēmj piešķirt termiņa pagarinājumu; vai
 - b) PSO informē attiecīgo regulatīvo iestādi, iesniedzot argumentētu paziņojumu, kurā apliecina, ka pieprasījums piešķirt atkāpi ir pilnīgs.
8. Izvērtējot pieprasījumu piešķirt atkāpi vai pirms atkāpes piešķiršanas pēc savas iniciatīvas attiecīgā regulatīvā iestāde ņem vērā šādus aspektus:
 - a) grūtības, kas saistītas ar attiecīgā noteikuma vai noteikumu īstenošanu;
 - b) attiecīgā noteikuma vai noteikumu riski un sekas darbības drošības ziņā;
 - c) darbības, kas veiktas, lai sekmētu attiecīgā noteikuma vai noteikumu īstenošanu;
 - d) attiecīgā noteikuma vai noteikumu neīstenošanas ietekme nediskriminācijas un konkurences ar citiem Eiropas tirgus dalībniekiem aspektā, jo īpaši attiecībā uz pieprasījumu reakciju un atjaunojamiem energoresursiem;

- e) ietekme uz vispārējo ekonomisko efektivitāti un viedo tīklu infrastruktūru;
- f) ietekme uz citām grafiku sastādīšanas zonām un ietekme uz Eiropas tirgus integrācijas procesu kopumā.
9. Attiecīgā regulatīvā iestāde izdod argumentētu lēmumu par pieprasījumu piešķirt atkāpi vai par atkāpi, ko piešķir pēc pašas iniciatīvas. Ja attiecīgā regulatīvā iestāde piešķir atkāpi, tā norāda atkāpes darbības termiņu. Atkāpi var piešķirt tikai vienu reizi un ne ilgāk kā uz diviem gadiem, izņemot 2. punkta c) un d) apakšpunktā minētās atkāpes, ko var piešķirt līdz 2025. gada 1. janvārim.
10. Attiecīgā regulatīvā iestāde savu lēmumu paziņo PSO, Aģentūrai un Eiropas Komisijai. Lēmumu publicē arī tās tīmekļa vietnē.
11. Attiecīgās regulatīvās iestādes uztur reģistru, kurā reģistrē visas atkāpes, ko tās piešķirušas vai atteikušas, un vismaz reizi sešos mēnešos iesniedz Aģentūrai atjauninātu un konsolidētu reģistru, kura kopiju iesniedz ENTSO-E.
12. Reģistrā iekļauj šādu informāciju:
- a) noteikumi, attiecībā uz kuriem piešķirta vai atteikta atkāpe;
- b) atkāpes saturs;
- c) iemesli, kāpēc atkāpe piešķirta vai atteikta;
- d) atkāpes piešķiršanas radītās sekas.

63. pants

Uzraudzība

1. ENTSO-E uzrauga šīs regulas īstenošanu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 714/2009 8. panta 8. punktu. ENTSO-E veiktā šīs regulas īstenošanas uzraudzība aptver vismaz šādus jautājumus:
- a) Eiropas ziņojuma par balansēšanas tirgus integrāciju sagatavošana atbilstīgi 59. pantam;
- b) šīs regulas īstenošanas (tostarp ietekmes uz piemērojamo noteikumu saskaņošanu, kas vērsta uz tirgus integrācijas sekmēšanu) uzraudzības ziņojuma sagatavošana.
2. ENTSO-E sešu mēnešu laikā pēc šīs regulas stāšanās spēkā iesniedz Aģentūrai atzinuma saņemšanai uzraudzības plānu par sagatavojamajiem ziņojumiem un atjauninājumiem.
3. Aģentūra sadarbībā ar ENTSO-E 12 mēnešu laikā pēc šīs regulas stāšanās spēkā sagatavo sarakstu ar attiecīgo informāciju, kas ENTSO-E jāpaziņo Aģentūrai saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 714/2009 8. panta 9. punktu un 9. panta 1. punktu. Attiecīgās informācijas saraksts var tikt atjaunināts. ENTSO-E uztur visaptverošu, standartizēta formāta digitālo datu arhīvu, kurā ir Aģentūras pieprasītā informācija.
4. Visi PSO iesniedz ENTSO-E informāciju, kas vajadzīga, lai izpildītu pienākumus saskaņā ar 1. un 3. punktu.
5. Tirgus dalībnieki un citas elektroenerģijas balansēšanas tirgu integrācijai nozīmīgas organizācijas pēc Aģentūras un ENTSO-E kopīga lūguma iesniedz ENTSO-E informāciju, kas nepieciešama uzraudzībai saskaņā ar 1. un 3. punktu, izņemot informāciju, ko saistībā ar to attiecīgajiem īstenošanas uzraudzības uzdevumiem jau saņēmušas regulatīvās iestādes saskaņā ar Direktīvas 2009/72/EK 37. pantu, Aģentūra vai ENTSO-E.

X SADAĻA

PĀREJAS UN NOBEIGUMA NOTEIKUMI

64. pants

Pārejas noteikumi Īrijai un Ziemeļīrijai

Izņemot līdzdalību noteikumu vai metodiku izstrādē, kam piemērojami attiecīgi termiņi, šīs regulas prasības Īrijai un Ziemeļīrijai piemēro no 2019. gada 31. decembra.

65. pants

Stāšanās spēkā

1. Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.
2. Attiecībā uz 14., 16., 17., 28., 32., 34. līdz 36., 44. līdz 49. un 54. līdz 57. pantu šo regulu sāk piemērot vienu gadu pēc šīs regulas stāšanās spēkā.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2017. gada 23. novembrī

Komisijas vārdā –
priekšsēdētājs
Jean-Claude JUNCKER

KOMISIJAS REGULA (ES) 2017/2196**(2017. gada 24. novembris),****ar ko izveido tīkla kodeksu par ārkārtas un atjaunošanas stāvokli elektrosistēmā****(Dokuments attiecas uz EEZ)**

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Regulu (EK) Nr. 714/2009 par nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi tīklam elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībā un par Regulas (EK) Nr. 1228/2003 atcelšanu ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 6. panta 11. punktu,

tā kā:

- (1) Pilnībā funkcionējošs un savstarpēji savienots iekšējais enerģijas tirgus ir ļoti svarīgs, lai saglabātu enerģijas piegādes drošību, uzlabotu konkurētspēju un nodrošinātu, ka visi patērētāji var iegādāties enerģiju par pieejamām cenām.
- (2) Regula (EK) Nr. 714/2009 paredz nediskriminējošus noteikumus, ar kuriem nosaka piekļuvi tīklam elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībā un kuru mērķis ir nodrošināt pareizu iekšējā elektroenerģijas tirgus darbību.
- (3) Komisijas Regulā (ES) 2017/1485 ⁽²⁾ ir izklāstīti saskaņoti sistēmas darbības noteikumi, kas attiecas uz pārvades sistēmu operatoriem (PSO), reģionālajiem drošības koordinatoriem (RDK), sadales sistēmu operatoriem (SSO) un nozīmīgiem tīkla lietotājiem (NTL). Tajā izšķirti dažādi kritiskie sistēmstāvokļi (normāls stāvoklis, trauksmes stāvoklis, ārkārtas stāvoklis, atslēguma stāvoklis un atjaunošanas stāvoklis). Tā arī nosaka prasības un principus, kas nodrošina apstākļus darbības drošības uzturēšanai visā Savienībā un veicina sistēmas darbības koordināciju, darbības plānošanas un grafiku sastādīšanas procesu prasības un principus, kas nepieciešami, lai prognozētu reāllaika darbības drošības problēmas, un Savienības mēroga slodzes frekvences kontroles un rezervju prasības un principus.
- (4) Ir jāizstrādā kopīgas minimālās prasības un principi procedūrām un darbībām, kas jāizpilda konkrēti ārkārtas, atslēguma un atjaunošanas stāvoklī.
- (5) Lai gan katrs PSO atbild par darbības drošības uzturēšanu savā kontroles zonā, par drošu un efektīvu Savienības elektrosistēmas darbību jāgādā visiem Savienības PSO, jo visas valstu sistēmas ir zināmā mērā savstarpēji savienotas, un bojājums vienā kontroles zonā varētu ietekmēt arī citas zonas. Efektīvai Savienības elektrosistēmas darbībai ir vajadzīga arī cieša sadarbība un koordinācija starp ieinteresētajām personām.
- (6) Tādēļ ir jānosaka saskaņotas prasības attiecībā uz tehniskajiem un organizatoriskajiem pasākumiem, lai novērstu incidenta izplatīšanos vai saasināšanos valsts sistēmā un izvairītos no traucējuma un atslēguma stāvokļa ietekšanās citās sistēmās. Ir nepieciešams arī noteikt saskaņotas procedūras, ka PSO būtu jāievieš, lai atjaunotu trauksmes vai normālo stāvokli pēc traucējuma vai atslēguma stāvokļa ietekšanās sistēmā.
- (7) Katram PSO būtu jāizveido sistēmas aizsardzības plāns un atjaunošanas plāns, izmantojot trīs soļu pieeju: izstrādes posms, kurā sīki izstrādā plāna saturu; īstenošanas posms, kurā izstrādā un uzstāda visus līdzekļus un pakalpojumus, kas vajadzīgi plāna aktivizācijai; aktivizācijas posms, kurā operatīvajā darbībā izmanto vienu vai vairākus no plānā minētajiem pasākumiem.
- (8) Saskaņotām prasībām, kas PSO piemērojamas to attiecīgā sistēmas aizsardzības plāna un atjaunošanas plāna izveidei, būtu jānodrošina šo plānu vispārēja efektivitāte Savienības līmenī.

⁽¹⁾ OV L 211, 14.8.2009., 15. lpp.⁽²⁾ Komisijas 2017. gada 2. augusta Regula (ES) 2017/1485, ar ko izveido elektroenerģijas pārvades sistēmas darbības vadlīnijas (OV L 220, 25.8.2017., 1. lpp.).

- (9) PSO būtu jānodrošina energodarījumu nepārtrauktība ārkārtas, atslēguma vai atjaunošanas stāvoklī un tirgus darbības un saistītie tirgus procesi jāaptur tikai galējas nepieciešamības gadījumā. Būtu jānosaka skaidri, objektīvi un saskaņoti apstākļi, kādos energodarījumus varētu apturēt un attiecīgi atjaunot.
- (10) Katram PSO pēc pieprasījuma būtu jāatbalsta ikviens cits PSO ārkārtas, atslēguma vai atjaunošanas stāvoklī, ja pieprasījumu saņēmušais PSO šādu atbalstu var sniegt, nenovedot savu sistēmu ārkārtas vai atslēguma stāvoklī.
- (11) Dalībvalstīs, kur izmanto publiskās saziņas sistēmas, PSO, SSO, NTL un atjaunošanas pakalpojumu sniedzējiem no to attiecīgā telekomunikāciju pakalpojumu sniedzēja būtu jācenšas saņemt prioritāru telekomunikācijas statusu.
- (12) 2015. gada 20. jūlijā Energoregulatoru sadarbības aģentūra (turpmāk "Aģentūra") ieteica Komisijai pieņemt Tīkla kodeksu par elektroenerģijas balansēšanu, ņemot vērā prasības, kas minētas Aģentūras Ieteikumā Nr. 3/2015.
- (13) Papildus vispārīgajiem noteikumiem Regulā (ES) 2017/1485 ir nepieciešamas konkrētas prasības, lai nodrošinātu informācijas apmaiņu un saziņu ārkārtas, atslēguma vai atjaunošanas stāvokļa laikā, kā arī to kritisko rīku un ietaišu pieejamību, kas vajadzīgi sistēmas darbībai un tās atjaunošanai.
- (14) Šī regula ir pieņemta, pamatojoties uz Regulu (EK) Nr. 714/2009, un jāuzskata par minētās regulas papildinājumu un neatņemamu daļu. Atsauces uz Regulu (EK) Nr. 714/2009 citos tiesību aktos būtu jāsaprot kā atsauces arī uz šo regulu.
- (15) Šajā regulā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar atzinumu, ko sniegusi Regulas (EK) Nr. 714/2009 23. panta 1. punktā minētā komiteja,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

I NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets

Lai aizsargātu darbības drošību, novērstu incidenta izplatīšanos vai saasināšanos nolūkā izvairīties no plaša mēroga traucējuma un atslēguma stāvokļa un efektīvi un ātri atgriezt elektrosistēmu no ārkārtas vai atslēguma stāvokļa, ar šo regulu izveido tīkla kodeksu, kurā noteiktas prasības attiecībā uz šādiem aspektiem:

- kārtība, kādā PSO pārvalda ārkārtas, atslēguma un atjaunošanas stāvokli;
- sistēmas darbības koordinācija visā Savienībā ārkārtas, atslēguma un atjaunošanas stāvoklī;
- simulācijas un testi, ar ko garantē starpsavienoto pārvades sistēmu uzticamu, efektīvu un ātru atgriešanu normālā stāvoklī no ārkārtas vai atslēguma stāvokļa;
- rīki un ietaises, kas vajadzīgi, lai garantētu starpsavienoto pārvades sistēmu uzticamu, efektīvu un ātru atgriešanu normālā stāvoklī no ārkārtas vai atslēguma stāvokļa.

2. pants

Darbības joma

1. Šo regulu piemēro PSO, SSO, NTL, aizsardzības pakalpojumu sniedzējiem, atjaunošanas pakalpojumu sniedzējiem, par balansēšanu atbildīgajām pusēm, balansēšanas pakalpojumu sniedzējiem, nominētajiem elektroenerģijas tirgus operatoriem (NETO) un citām struktūrām, kas ieceltas pildīt tirgus funkcijas saskaņā ar Komisijas Regulu (ES) 2015/1222 ⁽¹⁾ un Komisijas Regulu (ES) 2016/1719 ⁽²⁾.

2. Šī regula attiecas uz konkrēti šādiem NTL:

- esošiem un jauniem elektroenerģijas ražošanas moduļiem, kas klasificēti kā C un D tipa moduļi saskaņā ar Komisijas Regulas (ES) 2016/631 ⁽³⁾ 5. pantā izklāstītajiem kritērijiem;

⁽¹⁾ Komisijas 2015. gada 24. jūlija Regula (ES) 2015/1222, ar ko izveido jaudas piešķiršanas un pārslodzes vadības vadlīnijas (OV L 197, 25.7.2015., 24. lpp.).

⁽²⁾ Komisijas 2016. gada 26. septembra Regula (ES) 2016/1719, ar ko izveido nākotnes jaudas piešķiršanas vadlīnijas (OV L 259, 27.9.2016., 42. lpp.).

⁽³⁾ Komisijas 2016. gada 14. aprīļa Regula (ES) 2016/631, ar ko izveido tīkla kodeksu par ģeneratoriem piemērojamajām tīkla pieslēguma prasībām (OV L 112, 27.4.2016., 1. lpp.).

- b) esošiem un jauniem elektroenerģijas ražošanas moduļiem, kas klasificēti kā B tipa moduļi saskaņā ar Regulas (ES) 2016/631 5. pantā izklāstītajiem kritērijiem, ja tie atzīti par NTL saskaņā ar 11. panta 4. punktu un 23. panta 4. punktu;
- c) esošām un jaunām pārvades sistēmai pieslēgtām pieprasījumietaisēm;
- d) esošām un jaunām pārvades sistēmai pieslēgtām slēgtām sadales sistēmām;
- e) elektroenerģijas ražošanas moduļu vai pieprasījumietaišu pārdispečšanas nodrošinātājiem, kas izmanto agregēšanu, un aktīvās jaudas rezervju piegādātājiem saskaņā ar Regulas (ES) 2017/1485 8. sadaļu; un
- f) esošām un jaunām augstsprieguma līdzstrāvas (HVDC) sistēmām un līdzstrāvas sistēmai pieslēgtiem elektroenerģijas parka moduļiem saskaņā ar Komisijas Regulas (ES) 2016/1447 ⁽¹⁾ 4. panta 1. punktā izklāstītajiem kritērijiem.

3. Šo regulu piemēro esošiem un jauniem A tipa elektroenerģijas ražošanas moduļiem saskaņā ar Regulas (ES) 2016/631 5. pantā izklāstītajiem kritērijiem, esošiem un jauniem B tipa elektroenerģijas ražošanas moduļiem, kas nav minēti 2. punkta b) apakšpunktā, kā arī esošām un jaunām pieprasījumietaisēm, slēgtām sadales sistēmām un trešām personām, kas nodrošina pieprasījumureakciju, ja tās kvalificējas kā aizsardzības pakalpojumu sniedzēji vai atjaunošanas pakalpojumu sniedzēji saskaņā ar 4. panta 4. punktu.

4. A un B tipa elektroenerģijas ražošanas moduļi, kas minēti 3. punktā, pieprasījumietaises un slēgtas sadales sistēmas, kas nodrošina pieprasījumureakciju, šīs regulas prasības var izpildīt vai nu tieši, vai netieši ar trešās personas starpniecību, ievērojot noteikumus saskaņā ar 4. panta 4. punktu.

5. Šo regulu piemēro NTL, aizsardzības pakalpojuma sniedzēja vai atjaunošanas pakalpojuma sniedzēja enerģijas akumulācijas vienībām, ko var izmantot sistēmas balansēšanai, ja šīs vienības attiecīgi identificētas sistēmas aizsardzības plānos, atjaunošanas plānos vai attiecīgajā pakalpojumu līgumā.

6. Šo regulu piemēro visām pārvades sistēmām, sadales sistēmām un starpsavienojumiem Savienībā, izņemot pārvades sistēmas un sadales sistēmas, kuras izvietotas uz salām un kuras nedarbojas sinhroni ar Kontinentālās Eiropas, Lielbritānijas, Ziemeļu Īrijas un Ziemeļīrijas vai Baltijas sinhrono zonu, vai šādu pārvades sistēmu un šādu sadales sistēmu daļas, ja to asinhronas darbības iemesls nav traucējums.

7. Dalībvalstīs, kur ir vairāk nekā viens PSO, šo regulu piemēro visiem PSO konkrētajā dalībvalstī. Ja PSO nav funkcijas, ko paredz viens vai daži no pienākumiem, kuri minēti šajā regulā, dalībvalstis var noteikt, ka atbildība par šo pienākumu izpildi tiek uzticēta citam vai citiem konkrētiem PSO.

8. Lietuvas, Latvijas un Igaunijas PSO, kamēr un ciktāl tie darbojas sinhronā režīmā sinhronā zonā, kurā ne visām valstīm ir saistoši Savienības tiesību akti, ir atbrīvoti no 15., 29. un 33. panta piemērošanas, ja vien 10. pantā minētajā sadarbības līgumā ar trešo valsti PSO, kas veido pamatu to sadarbībai drošas sistēmas darbības jautājumos, nav paredzēts citādi.

3. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro definīcijas, kas noteiktas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/72/EK ⁽²⁾ 2. pantā, Regulas (EK) Nr. 714/2009 2. pantā, Komisijas Regulas (ES) Nr. 543/2013 ⁽³⁾ 2. pantā, Regulas (ES) 2015/1222 2. pantā, Regulas (ES) 2016/631 2. pantā, Komisijas Regulas (ES) 2016/1388 ⁽⁴⁾ 2. pantā, Regulas (ES) 2016/1447 2. pantā, Komisijas Regulas (ES) 2016/1719 2. pantā un Regulas (ES) 2017/1485 2. pantā.

⁽¹⁾ Komisijas 2016. gada 26. augusta Regula (ES) 2016/1447, ar ko izveido tīkla kodeksu par tīkla pieslēguma prasībām, kuras piemērojamas augstsprieguma līdzstrāvas sistēmām un līdzstrāvas sistēmai pieslēgtiem elektroenerģijas parka moduļiem (OV L 241, 8.9.2016., 1. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Direktīva 2009/72/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/54/EK atcelšanu (OV L 211, 14.8.2009., 55. lpp.).

⁽³⁾ Komisijas 2013. gada 14. jūnija Regula (ES) Nr. 543/2013 par datu iesniegšanu un publicēšanu elektroenerģijas tirgos un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 714/2009 I pielikuma grozīšanu (OV L 163, 15.6.2013., 1. lpp.).

⁽⁴⁾ Komisijas 2016. gada 17. augusta Regula (ES) 2016/1388, ar ko izveido tīkla kodeksu par pieprasījuma pieslēgumu (OV L 223, 18.8.2016., 10. lpp.).

Papildus piemēro šādas definīcijas:

- 1) "aizsardzības pakalpojuma sniedzējs" ir juridiska persona, kurai ir juridisks vai līgumisks pienākums sniegt vienam vai vairākiem sistēmas aizsardzības plāna pasākumiem palīdzīgu pakalpojumu;
- 2) "atjaunošanas pakalpojuma sniedzējs" ir juridiska persona, kurai ir juridisks vai līgumisks pienākums sniegt vienam vai vairākiem atjaunošanas plāna pasākumiem palīdzīgu pakalpojumu;
- 3) "augstas prioritātes nozīmīgs tīkla lietotājs" ir nozīmīgs tīkla lietotājs, kam piemēro īpašus nosacījumus par atslēgšanu un sprieguma atkalpieslēgšanu;
- 4) "neto pieprasījums" ir aktīvās jaudas neto vērtība konkrētā sistēmas punktā, kuru aprēķina kā (slodze – elektroenerģijas ražošana), parasti izsakot kilovatos (kW) vai megavatos (MW), konkrētā brīdī vai izsvarojot jebkurā noteiktā laika intervālā;
- 5) "atjaunošanas plāns" ir visi tehniskie un organizatoriskie pasākumi, kas vajadzīgi sistēmas atgriešanai normālā stāvoklī;
- 6) "sprieguma atkalpieslēgšana" ir elektroenerģijas ražošanas un slodzes atkārtota pieslēgšana ar mērķi pieslēgt pie sprieguma tās sistēmas daļas, kas tikušas atslēgtas;
- 7) "ļepupēja sprieguma atkalpieslēgšanas stratēģija" ir stratēģija, kas paredz, ka kāda PSO sistēmas daļas atkārtotai pieslēgšanai pie sprieguma ir vajadzīga citu PSO palīdzība;
- 8) "augšupēja sprieguma atkalpieslēgšanas stratēģija" ir stratēģija, kas paredz, ka kāda PSO sistēmas daļu var atkārtoti pieslēgt pie sprieguma bez citu PSO palīdzības;
- 9) "resinhronizācija" ir divu sinhronizētu reģionu atkārtota sinhronizācija un pieslēgšana resinhronizācijas punktā;
- 10) "frekvences pārvaldnieks" ir PSO, kas iecelts un atbildīgs par sistēmas frekvences pārvaldību sinhronizētā reģionā vai sinhronā zonā, lai sistēmas frekvenci atgrieztu līdz nominālajai frekvencei;
- 11) "sinhronizēts reģions" ir sinhronās zonas apgabals, ko aptver starpsavienoti PSO ar kopīgu sistēmas frekvenci un kas nav sinhronizēts ar pārējo sinhrono zonu;
- 12) "resinhronizācijas pārvaldnieks" ir PSO, kas iecelts un atbildīgs par divu sinhronizētu reģionu resinhronizāciju;
- 13) "resinhronizācijas punkts" ir ierīce, ko izmanto, lai savienotu divus sinhronizētus reģionus, un kas parasti ir jaudas slēdzis.

4. pants

Regulatīvie aspekti

1. Piemērojot šo regulu, dalībvalstis, regulatīvās iestādes, kompetentās struktūras un sistēmu operatori:
 - a) piemēro samērīguma un nediskriminācijas principu;
 - b) nodrošina pārredzamību;
 - c) piemēro principu, ka jāpanāk visām iesaistītajām personām optimāls līdzsvars starp visaugstāko vispārējo efektivitāti un viszemākajām kopējām izmaksām;
 - d) nolūkā nodrošināt tīkla drošību un stabilitāti nodrošina, ka PSO pēc iespējas izmanto tirgabalstītus mehānismus;
 - e) ievēro ierobežojumus, kas saistīti ar tehniskajiem, juridiskajiem, personiskās drošības un drošības aspektiem;
 - f) respektē attiecīgajam PSO uzticēto atbildību, lai nodrošinātu sistēmas drošību, tostarp atbilstīgi valstu tiesību aktos noteiktajam;
 - g) apspriežas ar attiecīgajiem SSO un ņem vērā iespējamo ietekmi uz to sistēmu; un
 - h) ņem vērā apstiprinātos Eiropas standartus un tehniskās specifikācijas.
2. Katrs PSO saskaņā ar Direktīvas 2009/72/EK 37. pantu attiecīgajai regulatīvajai iestādei iesniedz apstiprināšanai šādus priekšlikumus:
 - a) noteikumi, kas nosaka aizsardzības pakalpojumu sniedzēju darbību uz līguma pamata saskaņā ar 4. punktu;

- b) noteikumi, kas nosaka atjaunošanas pakalpojumu sniedzēju darbību uz līguma pamata saskaņā ar 4. punktu;
- c) PSO saskaņā ar 11. panta 4. punkta c) apakšpunktu un 23. panta 4. punkta c) apakšpunktu apzināto NTL saraksts, kuri atbildīgi par to, lai to iekārtās tiktu īstenoti pasākumi, kas izriet no Regulā (ES) 2016/631, (ES) 2016/1388 un (ES) 2016/1447 noteiktajām obligātajām prasībām un/vai valstu tiesību aktiem, un to pasākumu saraksts, kuri šiem NTL jāīsteno;
- d) to augstas prioritātes nozīmīgo tīkla lietotāju saraksts, kas minēti 11. panta 4. punkta d) apakšpunktā un 23. panta 4. punkta d) apakšpunktā, vai to definēšanai izmantotie principi un noteikumi augstas prioritātes tīkla lietotāju atslēgšanai un atkārtotai pieslēgšanai pie sprieguma, ja vien tie nav noteikti dalībvalstu valsts tiesību aktos;
- e) kārtība, kādā aptur un atjauno tirgus darbības saskaņā ar 36. panta 1. punktu;
- f) īpaši noteikumi nebalansa norēķiniem un balansēšanas enerģijas norēķiniem tirgus darbību apturēšanas gadījumā saskaņā ar 39. panta 1. punktu;
- g) testēšanas plāns saskaņā ar 43. panta 2. punktu.

3. Ja dalībvalsts attiecīgi noteikusi, 2. punkta a) līdz d) un g) apakšpunktā minētos priekšlikumus var iesniegt apstiprināšanai struktūrai, kas nav regulatīvā iestāde. Regulatīvās iestādes un struktūras, ko dalībvalstis izraudzījušās saskaņā ar šo punktu, lēmumu par 2. punktā minētajiem priekšlikumiem pieņem sešu mēnešu laikā no dienas, kad PSO tos iesniedzis.

4. Noteikumus, kas nosaka aizsardzības pakalpojuma sniedzēju un atjaunošanas pakalpojumu sniedzēju darbību, nosaka vai nu valsts tiesiskajā regulējumā, vai līgumiski. Ja tie nosakāmi līgumiski, katrs PSO līdz 2018. gada 18. decembrim izstrādā priekšlikumu attiecīgajiem noteikumiem, kuri nosaka vismaz:

- a) sniedzamā pakalpojuma īpatnības;
 - b) agregēšanas iespējamību un agregēšanas nosacījumus; un
 - c) atjaunošanas pakalpojumu sniedzējiem – tādu barošanas avotu ģeogrāfisko mērķsadali, kam ir spēja atjaunot darbību pēc izslēgšanās un spēja darboties izolētā režīmā.
5. Līdz 2018. gada 18. decembrim katrs PSO paziņo regulatīvajai iestādei vai dalībvalsts ieceltajai struktūrai sistēmas aizsardzības plānu, kas izstrādāts atbilstīgi 11. pantam, un atjaunošanas plānu, kas izstrādāts atbilstīgi 23. pantam, vai vismaz šādus minēto plānu elementus:
- a) sistēmas aizsardzības plāna un atjaunošanas plāna mērķi, tostarp risināmās parādības vai situācijas;
 - b) nosacījumi sistēmas aizsardzības plāna un atjaunošanas plāna pasākumu aktivizācijas palaidei;
 - c) katra pasākuma pamatojums, kurā paskaidrots, kā pasākums palīdz īstenot sistēmas aizsardzības plāna un atjaunošanas plāna mērķus, un puse, kas atbildīga par minēto pasākumu īstenošanu; un
 - d) pasākumu īstenošanas termiņi, kas noteikti atbilstīgi 11. un 23. pantam.

6. Ja PSO ir uzdots vai atļauts saskaņā ar šo regulu norādīt vai noteikt prasības, noteikumus vai metodikas, kas nav jāapstiprina saskaņā ar 2. punktu, vai par šādām prasībām, noteikumiem vai metodikām vienoties, dalībvalstis var pieprasīt, lai regulatīvā iestāde, dalībvalsts ieceltā struktūra vai citas dalībvalstu kompetentās iestādes šīs prasības, noteikumus vai metodikas iepriekš apstiprina.

7. Ja PSO uzskata, ka dokumentos, kas apstiprināti saskaņā ar 3. punktu, ir jāizdara grozījumi, ierosinātajiem grozījumiem ir piemērojamas 2.–5. punkta prasības. PSO, kas ierosina grozījumus, vajadzības gadījumā ņem vērā elektroenerģijas ražošanas ietaisi īpašnieku, pieprasījumietaisi īpašnieku un citu ieinteresēto personu tiesisko palāvību, kas izriet no sākotnēji norādītajām vai apstiprinātajām prasībām vai metodikām.

8. Puses regulatīvajai iestādei var iesniegt sūdzību par attiecīgo sistēmas operatoru vai PSO saistībā ar attiecīgā sistēmas operatora vai PSO pienākumiem vai lēmumiem, ko paredz šī regula, un tā – rīkojoties kā strīdu izšķiršanas iestāde – pieņem lēmumu divu mēnešu laikā pēc sūdzības saņemšanas. Šo termiņu var pagarināt par diviem mēnešiem, ja regulatīvā iestāde lūdz papildu informāciju. Šo pagarināto termiņu var vēl pagarināt, ja tam piekrīt sūdzības iesniedzējs. Regulatīvās iestādes lēmums ir saistošs, ja vien un kamēr tas netiek atcelts pārsūdzības kārtībā.

*5. pants***Apspriešanās un koordinācija**

1. Ja šajā regulā noteikts, ka PSO apspriežas ar iesaistītajām personām par sevis noteiktajām darbībām pirms reāllaika vai reāllaikā, piemēro šādu procedūru:

- a) PSO sazinās vismaz ar tām pusēm, kuras minētas šīs regulas pantos kā puses, ar ko jāapspriežas;
- b) PSO paskaidro apspriešanās un pieņemamā lēmuma pamatojumu un mērķi;
- c) PSO savāc no a) apakšpunktā minētajām pusēm visu attiecīgo informāciju un to novērtējumu;
- d) PSO pienācīgi ņem vērā viedokļus, situācijas un ierobežojumus, ko izteikušas vai ar ko saskaras uzklausiņas puses;
- e) pirms lēmuma pieņemšanas PSO uzklausiņajām pusēm paskaidro iemeslus, kāpēc to viedokļi ir vai nav ņemti vērā.

2. Ja šajā regulā noteikts, ka PSO koordinē darbību izpildi reāllaikā ar vairākām pusēm, piemēro šādu procedūru:

- a) PSO sazinās vismaz ar tām pusēm, kuras minētas šīs regulas pantos kā puses, ar ko jākoordinējas reāllaikā;
- b) PSO paskaidro koordinācijas un veicamo darbību pamatojumu un mērķi;
- c) PSO sniedz sākotnējo priekšlikumu par darbībām, kas jāveic katrai pusei;
- d) PSO savāc no a) apakšpunktā minētajām pusēm visu attiecīgo informāciju un to novērtējumu;
- e) PSO sniedz galīgo priekšlikumu par darbībām, kas jāveic katrai pusei, pienācīgi ņemot vērā viedokļus, situācijas un ierobežojumus, ko izteikušas vai ar ko saskaras iesaistītās puses, un nosaka termiņu, kādā puses var iebilst pret PSO ierosinātajām darbībām;
- f) ja iesaistītās puses neiebilst pret PSO ierosināto darbību izpildi, katra puse, tostarp PSO, izpilda darbības saskaņā ar priekšlikumu;
- g) ja viena vai vairākas puses noteiktajā termiņā iebilst pret PSO ierosināto darbību, PSO ierosināto darbību nodod attiecīgajai iestādei lēmuma pieņemšanai kopā ar paskaidrojumu, kurā argumentēts ierosinātās darbības pamatojums un mērķi un pušu novērtējums un nostāja;
- h) ja nav iespējams lietu nodot izskatīšanai attiecīgajā iestādē, PSO iniciē līdzvērtīgu darbību, kas puses, kuras iebildušas pret ierosinātās darbības izpildi, ietekmē vismazāk vai vispār neietekmē.

3. Puse var atteikties izpildīt PSO 2. punktā aprakstītās koordinācijas procedūras ietvaros ierosinātās reāllaika darbības, ja tā pamato, ka ierosinātā darbība novestu pie viena vai vairāku tādu ierobežojumu pārkāpuma, kas saistīti ar tehniskajiem, juridiskajiem, personiskās drošības un drošības aspektiem.

*6. pants***Reģionālā koordinācija**

1. Izstrādājot sistēmas aizsardzības plānu saskaņā ar 11. pantu un atjaunošanas plānu saskaņā ar 23. pantu vai caurskatot sistēmas aizsardzības plānu saskaņā ar 50. pantu un atjaunošanas plānu saskaņā ar 51. pantu, katrs PSO nodrošina saskanību ar atbilstošajiem pasākumiem savas sinhronās zonas PSO plānos un kaimiņos esošo citas sinhronās zonas PSO plānos attiecībā uz vismaz šādiem pasākumiem:

- a) PSO savstarpēja palīdzība un koordinācija ārkārtas stāvoklī saskaņā ar 14. pantu;
- b) frekvences pārvaldības procedūras saskaņā ar 18. un 28. pantu, izņemot mērķa frekvences noteikšanu gadījumā, ja pirms resinhronizācijas ar starpsavienoto pārvades sistēmu izmanto augšupēju sprieguma atkalpieslēgšanas stratēģiju;
- c) palīdzība aktīvās jaudas procedūras sakarā saskaņā ar 21. pantu;
- d) lejupēja sprieguma atkalpieslēgšanas stratēģija saskaņā ar 27. pantu.

2. Sistēmas aizsardzības plāna un atjaunošanas plāna saskaņīguma novērtējums saskaņā ar 1. punktu ietver šādus uzdevumus:
- a) ar 1. punktā minētajiem pasākumiem saistītās informācijas un datu apmaiņa starp iesaistītajiem PSO;
 - b) 1. punktā minēto, iesaistīto PSO plānos norādīto pasākumu nesaderības gadījumu apzināšana;
 - c) iespējamo darbības drošības apdraudējumu apzināšana jaudas aprēķināšanas reģionā. Šie apdraudējumi cita starpā ietver kopīgā reģionālā režīma atteices, kam ir būtiska ietekme uz iesaistīto PSO pārvides sistēmām;
 - d) novērtējums par to, cik iedarbīgi ir 1. punktā minētie, iesaistīto PSO sistēmas aizsardzības un atjaunošanas plānos norādītie pasākumi c) apakšpunktā minēto iespējamo apdraudējumu pārvarēšanai;
 - e) apspriešanās ar RDK, lai novērtētu 1. punktā minēto pasākumu saskaņīgumu visā attiecīgajā sinhronajā zonā;
 - f) mīkstinājošo darbību apzināšana gadījumam, ja iesaistīto PSO sistēmas aizsardzības plāni un atjaunošanas plāni nav saskaņīgi vai ja iesaistīto PSO sistēmas aizsardzības plānos un atjaunošanas plānos trūkst kāda pasākuma.
3. Līdz 2018. gada 18. decembrim katrs PSO nosūta informāciju par 1. punktā minētajiem pasākumiem attiecīgajam(-iem) RDK, kas izveidots(-i) saskaņā ar Regulas (ES) 2017/1485 77. pantu. 3 mēnešu laikā pēc pasākumu iesniegšanas RDK sagatavo tehnisko ziņojumu par pasākumu saskaņīgumu, pamatojoties uz 2. punktā izklāstītajiem kritērijiem. Katrs PSO nodrošina, ka RDK šā ziņojuma sagatavošanā ir pieejama tā kvalificēto ekspertu palīdzība.
4. RDK nekavējoties nosūta 3. punktā minēto tehnisko ziņojumu visiem iesaistītajiem PSO, kas savukārt to nosūta attiecīgajām regulatīvajām iestādēm, kā arī ENTSO-E 52. panta sakarā.
5. Visi katra jaudas aprēķināšanas reģiona PSO vienojas par robežvērtību, virs kuras viena vai vairāku PSO darbību ietekmi ārkārtas, atslēguma vai atjaunošanas stāvoklī uzskata par būtisku citiem PSO konkrētajā jaudas aprēķināšanas reģionā.

7. pants

Sabiedriskā apspriešana

1. Attiecīgie PSO apspriežas ar ieinteresētajām personām, tostarp katras dalībvalsts kompetentajām iestādēm, par priekšlikumiem, kas jāapstiprina saskaņā ar 4. panta 2. punkta a), b), e), f) un g) apakšpunktu. Apspriešanās periods ilgst vismaz vienu mēnesi.
2. Attiecīgie PSO pienācīgi ņem vērā ieinteresēto personu viedokli, ko tās izteikušas apspriešanās pirms priekšlikuma projekta iesniegšanas. Visos gadījumos iesniedz labi argumentētu pamatojumu tam, kāpēc ieinteresēto personu paustie viedokļi tiks vai netiks ņemti vērā, un to savlaicīgi publicē pirms priekšlikuma publicēšanas vai vienlaikus ar to.

8. pants

Izmaksu atgūšana

1. Izmaksas, ko sedz sistēmu operatori, uz kuriem attiecas tīkla tarifu regulācija, un kas rodas no šajā regulā noteikto pienākumu izpildes, izvērtē attiecīgās regulatīvās iestādes saskaņā ar Direktīvas 2009/72/EK 37. pantu. Izmaksas, kas novērtētas kā pieņemamas, lietderīgas un samērīgas, atlīdzina, izmantojot tīkla tarifus vai citus piemērotus mehānismus.
2. Ja attiecīgās regulatīvās iestādes to pieprasa, 1. punktā minētie sistēmu operatori trīs mēnešu laikā pēc pieprasījuma sniedz informāciju, kas nepieciešama, lai atvieglotu radušos izmaksu izvērtēšanu.

9. pants

Konfidencialitātes ievērošanas pienākumi

1. Uz jebkādu konfidenciālu informāciju, kas saņemta, ar ko veikta apmaiņa vai kas nosūtīta atbilstīgi šai regulai, attiecas 2., 3. un 4. punktā noteiktie dienesta noslēpuma nosacījumi.

2. Dienesta noslēpuma ievērošanas pienākums ir piemērojams visām personām, uz kurām attiecas šīs regulas noteikumi.
3. Konfidencialu informāciju, ko, pildot savus pienākumus, saņēmušas 2. punktā minētās personas, nedrīkst izpaust nevienai citai personai vai iestādei, neskarot gadījumus, uz kuriem attiecas valstu tiesību akti, pārējie šīs regulas noteikumi vai citi attiecīgi Savienības tiesību akti.
4. Neskarot gadījumus, uz kuriem attiecas valstu vai Savienības tiesību akti, regulatīvās iestādes, struktūras vai personas, kas saņem konfidencialu informāciju atbilstoši šai regulai, to var izmantot tikai šajā regulā minēto pienākumu izpildei.

10. pants

Līgums ar PSO, kam šī regula nav saistoša

Ja sinhronajā zonā darbojas gan Savienības, gan trešo valstu PSO, līdz 2019. gada 18. jūnijam visi Savienības PSO konkrētajā sinhronajā zonā cenšas noslēgt ar tiem trešo valstu PSO, kam šī regula nav saistoša, līgumu, kurš veidos pamatu to sadarbībai sistēmas drošas darbības jautājumos un kurā noteikta kārtība, kādā trešo valstu PSO izpilda šajā regulā noteiktos pienākumus.

II NODAĻA

SISTĒMAS AIZSARDZĪBAS PLĀNS

1. IEDAĻA

Vispārīgi noteikumi

11. pants

Sistēmas aizsardzības plāna izstrāde

1. Līdz 2018. gada 18. decembrim katrs PSO izstrādā sistēmas aizsardzības plānu, apspriežoties ar attiecīgajiem SSO, NTL, valstu regulatīvajām iestādēm vai 4. panta 3. punktā minētajām struktūrām, kaimiņos esošajiem PSO un citiem PSO savā sinhronajā zonā.
2. Izstrādājot sistēmas aizsardzības plānu, katrs PSO ņem vērā vismaz šādus elementus:
 - a) darbības drošības robežas, kas noteiktas saskaņā ar Regulas (ES) 2017/1485 25. pantu;
 - b) slodzes un elektroenerģijas ražošanas darbošanās un spējas sinhronajā zonā;
 - c) saskaņā ar 4. panta d) apakšpunktu uzskaitīto augstas prioritātes nozīmīgo tīkla lietotāju īpašās vajadzības; un
 - d) pārvades sistēmas un pakārtoto SSO sistēmu īpatnības.
3. Sistēmas aizsardzības plānā iekļauj vismaz šādus noteikumus:
 - a) nosacījumi, pie kādiem aktivizē sistēmas aizsardzības plānu saskaņā ar 13. pantu;
 - b) sistēmas aizsardzības plāna instrukcijas, kas jāizdod PSO; un
 - c) pasākumi, kas jāapspiež un jākoordinē reāllaikā ar apzinātajām pusēm.
4. Konkrēti, sistēmas aizsardzības plānā iekļauj šādus elementus:
 - a) saraksts ar pasākumiem, kas PSO jāīsteno savās iekārtās;
 - b) saraksts ar pasākumiem, kas SSO jāīsteno savās iekārtās, un saraksts ar tiem SSO, kas atbildīgi par minēto pasākumu īstenošanu;
 - c) saraksts ar tiem NTL, kas atbildīgi par tādu pasākumu īstenošanu savās iekārtās, kuri izriet no obligātajām prasībām, kas izklāstītas Regulā (ES) 2016/631, (ES) 2016/1388 un (ES) 2016/1447, vai no valstu tiesību aktiem, un saraksts ar pasākumiem, kas šiem NTL jāīsteno;
 - d) augstas prioritātes nozīmīgo tīkla lietotāju saraksts un to atslēgšanas noteikumi un
 - e) katra sistēmas aizsardzības plānā uzskaitītā pasākuma īstenošanas termiņi.

5. Sistēmas aizsardzības plānā iekļauj vismaz šādus tehniskos un organizatoriskos pasākumus, kas norādīti II nodaļas 2. iedaļā:
- a) sistēmas aizsardzības shēmas, tostarp vismaz:
 - i) pārāk zemas frekvences automātiskas kontroles shēma saskaņā ar 15. pantu;
 - ii) pārāk augstas frekvences automātiskas kontroles shēma saskaņā ar 16. pantu; un
 - iii) automātiska shēma pret sprieguma nosēšanos saskaņā ar 17. pantu;
 - b) sistēmas aizsardzības plāna procedūras, tostarp vismaz:
 - i) frekvences novirzes pārvaldības procedūra saskaņā ar 18. pantu;
 - ii) sprieguma novirzes pārvaldības procedūra saskaņā ar 19. pantu;
 - iii) jaudas plūsmu pārvaldības procedūra saskaņā ar 20. pantu;
 - iv) palīdzība aktīvās jaudas procedūras sakarā saskaņā ar 21. pantu; un
 - v) manuālas pieprasījuma atslēgšanas procedūra saskaņā ar 22. pantu.
6. Sistēmas aizsardzības plānā iekļautajiem pasākumiem jāatbilst šādiem principiem:
- a) tiem ir minimāla ietekme uz sistēmas lietotājiem;
 - b) tie ir ekonomiski efektīvi;
 - c) aktivizē tikai tos pasākumus, kas ir vajadzīgi; un
 - d) tie PSO pārvades sistēmu vai starpsavienotās pārvades sistēmas nenovedīs ārkārtas vai atslēguma stāvoklī.

12. pants

Sistēmas aizsardzības plāna īstenošana

1. Līdz 2019. gada 18. decembrim katrs PSO īsteno tos sistēmas aizsardzības plāna pasākumus, kas jāīsteno pārvades sistēmā. Īstenotos pasākumus tas uztur arī turpmāk.
2. Līdz 2018. gada 18. decembrim katrs PSO paziņo pārvades sistēmai pieslēgtajiem SSO par tiem pasākumiem (tostarp īstenošanas termiņus), kas jāīsteno:
 - a) SSO iekārtās saskaņā ar 11. panta 4. punktu; vai
 - b) to saskaņā ar 11. panta 4. punktu apzināto NTL iekārtās, kas pieslēgti to sadales sistēmām; vai
 - c) to aizsardzības pakalpojumu sniedzēju iekārtās, kas pieslēgti to sadales sistēmām; vai
 - d) to SSO iekārtās, kas pieslēgti to sadales sistēmām.
3. Līdz 2018. gada 18. decembrim katrs PSO tā pārvades sistēmai tieši pieslēgtajiem, saskaņā ar 11. panta 4. punkta c) apakšpunktu apzinātajiem NTL vai aizsardzības pakalpojumu sniedzējiem paziņo par pasākumiem, kuri jāīsteno to iekārtās, tostarp pasākumu īstenošanas termiņus.
4. Ja attiecīgi paredzēts valsts tiesību aktos, PSO saskaņā ar 11. panta 4. punkta c) apakšpunktu apzinātajiem NTL, aizsardzības pakalpojumu sniedzējiem vai SSO, kas pieslēgti sadales sistēmām, paziņo tieši par pasākumiem, kuri jāīsteno to iekārtās, tostarp pasākumu īstenošanas termiņus. Par šo paziņojumu tas informē attiecīgo SSO.
5. Ja PSO paziņo SSO saskaņā ar 2. punktu, SSO savukārt nekavējoties paziņo tiem NTL, aizsardzības pakalpojumu sniedzējiem un SSO, kas pieslēgti to sadales sistēmai, par sistēmas aizsardzības plāna pasākumiem, kuri tiem jāīsteno to attiecīgajās iekārtās, tostarp pasākumu īstenošanas termiņus.
6. Katrs apziņotais SSO, NTL un aizsardzības pakalpojuma sniedzējs:
 - a) īsteno saskaņā ar šo pantu paziņotos pasākumus vēlākais 12 mēnešu laikā no paziņošanas dienas;
 - b) apstiprina pasākumu īstenošanu paziņojošajam sistēmas operatoram, un, ja šis sistēmas operators nav PSO, šis operators apstiprinājumu paziņo PSO; un
 - c) iekārtās īstenotos pasākumus uztur arī turpmāk.

13. pants

Sistēmas aizsardzības plāna aktivizācija

1. Katrs PSO aktivizē sava sistēmas aizsardzības plāna procedūras saskaņā ar 11. panta 5. punkta b) apakšpunktu, koordinējoties ar saskaņā ar 11. panta 4. punktu apzinātajiem SSO un NTL un ar aizsardzības pakalpojumu sniedzējiem.
2. Papildus automātiski aktivizētajām sistēmas aizsardzības plāna shēmām saskaņā ar 11. panta 5. punkta a) apakšpunktu katrs PSO aktivizē sistēmas aizsardzības plāna procedūru, ja:
 - a) sistēma darbojas ārkārtas stāvoklī saskaņā ar Regulas (ES) 2017/1485 18. panta 3. punktā izklāstītajiem kritērijiem un nav pieejami korektīvie pasākumi sistēmas atgriešanai normālā stāvoklī; vai
 - b) pamatojoties uz darbības drošības analīzi, pārvades sistēmas darbības drošībai ir vajadzīgs, lai papildus pieejamajiem korektīvajiem pasākumiem tiktu aktivizēts sistēmas aizsardzības plāna pasākums saskaņā ar 11. panta 5. punktu.
3. Katrs saskaņā ar 11. panta 4. punktu apzinātais SSO un NTL, kā arī katrs aizsardzības pakalpojuma sniedzējs bez nepamatotas kavēšanās izpilda sistēmas aizsardzības plāna instrukcijas, ko izdevis PSO saskaņā ar 11. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ievērojot 11. panta 5. punkta b) apakšpunktā paredzētās aizsardzības plāna procedūras.
4. Katrs PSO, koordinējoties ar ietekmētajiem PSO, aktivizē sava sistēmas aizsardzības plāna procedūras, kas minētas 11. panta 5. punkta b) apakšpunktā un kam ir būtiska pārrobežu ietekme.

14. pants

PSO savstarpēja palīdzība un koordinācija ārkārtas stāvoklī

1. Pēc ārkārtas stāvoklī esoša PSO lūguma katrs PSO caur starpsavienotājiem sniedz iespējamo palīdzību pieprasošajam PSO ar noteikumu, ka tā pārvades sistēma vai starpsavienotās pārvades sistēmas tādējādi netiek novestas ārkārtas vai atslēguma stāvoklī.
2. Ja palīdzība jāsniedz caur līdzstrāvas starpsavienotājiem, tas var ietvert šādu darbību veikšanu (ņemot vērā HVDC sistēmas tehniskās īpatnības un spējas):
 - a) pārvadītās aktīvās jaudas manuālas regulācijas darbības ar mērķi palīdzēt ārkārtas stāvoklī esošajam PSO atgriezt jaudas plūsmas darbības drošības robežās vai kaimiņos esošās sinhronās zonas frekvenci saskaņā ar Regulas (ES) 2017/1485 18. panta 2. punktu trauksmes stāvoklim noteiktajās sistēmas frekvences robežās;
 - b) pārvadītās aktīvās jaudas automātiskās kontroles funkcijas, balstoties uz Regulas (ES) 2016/1447 13. pantā izklāstītajiem signāliem un kritērijiem;
 - c) automātiska frekvences kontrole saskaņā ar Regulas (ES) 2016/1447 15.–18. pantu izolētas darbības režīmā;
 - d) sprieguma un reaktīvās jaudas kontrole saskaņā ar Regulas (ES) 2016/1447 24. pantu, un
 - e) jebkādas citas atbilstošas darbības.
3. Katrs PSO var manuāli atslēgt jebkuru pārvades sistēmas elementu, kam ir būtiska pārrobežu ietekme, tostarp starpsavienotāju, ievērojot šādas prasības:
 - a) PSO koordinējas ar kaimiņos esošajiem PSO; un
 - b) šī darbība atlikušo starpsavienotās pārvades sistēmas daļu nenovedīs ārkārtas vai atslēguma stāvoklī.
4. Neskarot 3. punktu, izņēmuma kārtā, ja runa ir par darbības drošības robežu pārkāpumu, PSO jebkuru pārvades sistēmas elementu, kam ir būtiska pārrobežu ietekme, var atslēgt manuāli un nekoordinējoties, lai novērstu darbinieku drošības apdraudējumu vai kaitējumu iekārtām. 30 dienu laikā pēc incidenta PSO sagatavo ziņojumu vismaz angļu valodā, kurā sīki paskaidro šādas darbības pamatojumu, īstenošanu un ietekmi, un šo ziņojumu iesniedz attiecīgajai regulatīvajai iestādei saskaņā ar Direktīvas 2009/72/EK 37. pantu un kaimiņos esošajiem PSO un dara pieejamu būtiski ietekmētajiem sistēmas lietotājiem.

2. IEDAĻA

Sistēmas aizsardzības plāna pasākumi

15. pants

Pārāk zemas frekvences automātiskas kontroles shēma

1. Sistēmas aizsardzības plāna shēma pārāk zemas frekvences automātiskai kontrolei ietver shēmu automātiskai pieprasījuma atslēgšanai pie zemas frekvences un *LFSM-U* (ierobežots frekvences jutīguma režīms – pazemināta frekvence) iestatījumus PSO slodzes frekvences kontroles (*LFC*) zonā.
 2. Izstrādājot savu sistēmas aizsardzības plānu, katrs PSO paredz, ka, pirms tiek aktivizēta shēma automātiskai pieprasījuma atslēgšanai pie zemas frekvences, vispirms aktivizē *LFSM-U*, ja to atļauj frekvences izmaiņu ātrums.
 3. Pirms tiek aktivizēta shēma automātiskai pieprasījuma atslēgšanai pie zemas frekvences, katrs PSO un saskaņā ar 11. panta 4. punktu apzinātais SSO paredz, ka tā sistēmai pieslēgtās enerģijas akumulācijas vienības, kas darbojas kā slodze:
 - a) automātiski pārslēdzas uz ražošanas režīmu PSO sistēmas aizsardzības plānā noteiktajā laikā un aktīvās jaudas iestatījumā; vai
 - b) ja enerģijas akumulācijas vienība nespēj pārslēgties PSO sistēmas aizsardzības plānā noteiktajā laikā, enerģijas akumulācijas vienību, kas darbojas kā slodze, automātiski atslēdz.
 4. Katrs PSO savā sistēmas aizsardzības plānā nosaka frekvences robežvērtības, pie kurām enerģijas akumulācijas vienības automātiski pārslēdzas vai atslēdzas. Šīm frekvences robežvērtībām jābūt mazākām par vai vienādām ar sistēmas frekvences robežu, kas ārkārtas stāvoklim noteikta Regulas (ES) 2017/1485 18. panta 3. punktā, un lielākām par frekvences robežu, kas noteikta pieprasījuma atslēgšanas sākuma obligātajam līmenim, kā noteikts pielikumā.
 5. Katrs PSO izstrādā shēmu automātiskai pieprasījuma atslēgšanai pie zemas frekvences saskaņā ar parametriem atslogošanai reāllaikā, kuri noteikti pielikumā. Shēmā ietver pieprasījuma atslēgšanu pie dažādām frekvencēm, sākot no “sākuma obligātā līmeņa” līdz “beigu obligātajam līmenim”, īstenošanas diapazonā, ievērojot soli minimālo skaitu un maksimālo apmēru. Īstenošanas diapazons definē maksimāli pieļaujamo novirzi neto pieprasījumam, kas jāatslēdz no mērķa neto pieprasījuma, kas jāatslēdz pie konkrētas frekvences, un to aprēķina ar lineāru interpolāciju starp sākotnējo un beigu obligāto līmeni. Īstenošanas diapazons nedrīkst pieļaut neto pieprasījuma atslēgšanu mazākā apjomā nekā neto pieprasījuma apjoms, kas jāatslēdz sākuma obligātajā līmenī. Soli nevar uzskatīt par tādu, ja, šo soli sasniedzot, neatslēdz neto pieprasījumu.
 6. Katrs PSO vai SSO uzstāda relejus, kas vajadzīgi pieprasījuma atslēgšanai pie zemas frekvences, ņemot vērā vismaz slodzes darbošanos un kļēdēto elektroenerģijas ražošanu.
 7. Īstenojot shēmu pieprasījuma automātiskai atslēgšanai pie zemas frekvences atbilstīgi 12. panta 2. punktā minētajam paziņojumam, katrs PSO vai SSO:
 - a) izvairās no tīšas laika aizkaves iestatīšanas papildus releju un jaudas slēdžu darbības laikam;
 - b) minimizē elektroenerģijas ražošanas moduļu atslēgšanu, jo īpaši to, kas nodrošina inerci; un
 - c) ierobežo risku, ka shēma varētu radīt jaudas plūsmu novirzes un sprieguma novirzes ārpus darbības drošības robežām.
- Ja SSO nevar izpildīt b) un c) apakšpunktā minētās prasības, tas paziņo PSO un ierosina, kuras prasības jāpiemēro. PSO, apspriežoties ar SSO, nosaka piemērojamās prasības, pamatojoties uz kopīgu izmaksu un ieguvumu analīzi.
8. Sistēmas aizsardzības plāna shēmā pieprasījuma automātiskai atslēgšanai pie zemas frekvences sistēmas var paredzēt neto pieprasījuma atslēgšanu, pamatojoties uz frekvences gradientu, ja:
 - a) to aktivizē tikai:
 - i) ja frekvences novirze ir lielāka par maksimālo stacionārā režīma frekvences novirzi un frekvences gradients ir lielāks par atsaucē incidenta radīto;
 - ii) līdz frekvence sasniedz pieprasījuma atslēgšanas sākuma obligātā līmeņa frekvenci;

- b) ir nodrošināta atbilstība pielikuma prasībām; un
- c) tā ir nepieciešama un pamatota, lai efektīvi uzturētu darbības drošību.

9. Ja sistēmas aizsardzības plāna shēmā pieprasījuma automātiskai atslēgšanai pie zemas frekvences paredzēta neto pieprasījuma atslēgšana, pamatojoties uz frekvences gradientu, kā aprakstīts 8. punktā, PSO 30 dienu laikā pēc šāda pasākuma īstenošanas iesniedz valsts regulatīvajai iestādei ziņojumu, kurā sīki paskaidro pasākuma pamatojumu, īstenošanu un ietekmi.

10. Sistēmas aizsardzības plāna shēmā automātiskai pieprasījuma atslēgšanai pie zemas frekvences PSO var ietvert papildus soļus neto pieprasījuma atslēgšanai zem pieprasījuma atslēgšanas beigu obligātā līmeņa, kas noteikts pielikumā.

11. Katrs PSO ir tiesīgs īstenot papildu sistēmas aizsardzības shēmas, kuras palaiž frekvence, kas ir mazāka par vai vienāda ar pieprasījuma beigu obligātā līmeņa frekvenci, un kuru mērķis ir ātrāks atjaunošanas process. PSO nodrošina, ka šādas papildu shēmas frekvenci nepasliktina vēl vairāk.

16. pants

Pārāk augstas frekvences automātiskas kontroles shēma

1. Sistēmas aizsardzības plāna shēma pārāk augstas frekvences automātiskai kontrolei noved pie tā, ka automātiski samazinās kopējā katrā LFC zonā pievadītā aktīvā jauda.
2. Apspriežoties ar pārējiem savas sinhronās zonas PSO, katrs PSO nosaka šādus pārāk augstas frekvences automātiskas kontroles shēmas parametrus:
 - a) frekvences robežvērtības tās aktivizācijai; un
 - b) aktīvās jaudas pievadījuma samazinājuma koeficientu.
3. Katrs PSO izstrādā savu pārāk augstas frekvences automātiskās kontroles shēmu, ņemot vērā elektroenerģijas ražošanas moduļu spējas attiecībā uz LFSM-O (ierobežots frekvences jutīguma režīms – paaugstināta frekvence) un enerģijas akumulācijas vienību spējas tā LFC zonā. Ja LFSM-O režīma nav vai ar to nepietiek, lai izpildītu 2. punkta a) un b) apakšpunktā izklāstītās prasības, katrs PSO papildus ievieš pakāpenisku lineāru elektroenerģijas ražošanas atslēgšanu savā LFC zonā. PSO, apspriežoties ar pārējiem PSO savā sinhronajā zonā, nosaka elektroenerģijas ražošanas moduļu un/vai HVDC sistēmu atslēgšanas soļu maksimālo apmēru.

17. pants

Automātiska shēma pret sprieguma nosēšanos

1. Sistēmas aizsardzības plāna automātiskā shēma pret sprieguma nosēšanos atkarībā no rezultātiem, kas iegūti PSO sistēmas drošības novērtējumā, var ietvert vienu vai vairākas no šādām shēmām:
 - a) shēma pieprasījuma atslēgšanai pie zema sprieguma saskaņā ar Regulas (ES) 2016/1388 19. panta 2. punktu;
 - b) slogregulatora bloķēšanas shēma saskaņā ar Regulas (ES) 2016/1388 19. panta 3. punktu; un
 - c) sistēmas aizsardzības shēmas sprieguma pārvaldībai.
2. Ja vien 1. punktā minētais novērtējums neliecina, ka sprieguma sēšanās novēršanai PSO kontroles zonā ir vajadzīgs īstenot slogregulatora bloķēšanas shēmu, PSO nosaka nosacījumus, saskaņā ar kuriem slogregulators bloķējas atbilstīgi Regulas (ES) 2016/1388 19. panta 3. punktam, tostarp vismaz:
 - a) bloķēšanas metodi (lokāla vai attālināta no kontroltelpas);
 - b) sprieguma līmeņa sliekšni pieslēgumpunktā;
 - c) reaktīvās jaudas plūsmas virzienu; un
 - d) maksimālo laika intervālu starp robežvērtības detektēšanu un bloķēšanu.

18. pants

Frekvences novirzes pārvaldības procedūra

1. Sistēmas aizsardzības plāna frekvences noviržu pārvaldības procedūrā ietilpst pasākumi, ar ko pārvalda frekvences novirzi ārpus Regulas (ES) 2017/1485 18. panta 2. punktā trauksmes stāvoklim noteiktajām frekvences robežām. Frekvences novirzes pārvaldības procedūrai jābūt saskanīgai ar procedūrām, kas noteiktas korektīvajiem pasākumiem, kuri jāpārvalda koordinēti saskaņā ar Regulas (ES) 2017/1485 78. panta 4. punktu, un jāatbilst vismaz šādām prasībām:
 - a) elektroenerģijas ražošanas samazinājums ir mazāks par slodzes samazinājumu pārāk zemas frekvences notikumu laikā; un
 - b) elektroenerģijas ražošanas samazinājums ir lielāks par slodzes samazinājumu pārāk augstas frekvences notikumu laikā.
2. Katrs PSO pielāgo savas LFC darba režīmu tā, lai, novērstu mijiedarbību ar aktīvās jaudas manuālu aktivizāciju vai deaktivizāciju, kā noteikts 3. un 5. punktā.
3. Katrs PSO ir tiesīgs noteikt aktīvās jaudas iestatījumu, kas jāuztur katram saskaņā ar 11. panta 4. punktu apzinātajam NTL, ja iestatījums atbilst NTL tehniskajiem ierobežojumiem. Katrs PSO ir tiesīgs noteikt aktīvās jaudas iestatījumu, kas jāuztur katram aizsardzības pakalpojuma sniedzējam, ja šis pasākums uz to attiecas saskaņā ar 4. panta 4. punktā minētajiem noteikumiem un iestatījums atbilst aizsardzības pakalpojuma sniedzēja tehniskajiem ierobežojumiem. NTL un aizsardzības pakalpojumu sniedzēji bez nepamatotas kavēšanās izpilda instrukcijas, ko PSO devis tieši vai netieši ar SSO starpniecību, un saglabā attiecīgo stāvokli, līdz tiek dotas nākamās instrukcijas. Ja instrukcijas tiek dotas tieši, PSO bez nepamatotas kavēšanās informē attiecīgos SSO.
4. Katrs PSO ir tiesīgs atslēgt NTL un aizsardzības pakalpojumu sniedzējus tieši vai netieši ar SSO starpniecību. NTL un aizsardzības pakalpojumu sniedzēji paliek atslēgti, kamēr nav saņemtas turpmākas instrukcijas. Ja NTL tiek atslēgti tieši, PSO bez nepamatotas kavēšanās informē attiecīgos SSO. 30 dienu laikā pēc incidenta PSO sagatavo ziņojumu, kurā sīki paskaidro šādas darbības pamatojumu, īstenošanu un ietekmi, un šo ziņojumu iesniedz attiecīgajai regulatīvajai iestādei saskaņā ar Direktīvas 2009/72/EK 37. pantu, kā arī dara to pieejamu būtiski ietekmētajiem sistēmas lietotājiem.
5. Pirms tiek aktivizēta 15. pantā izklāstītā shēma automātiskai pieprasījuma atslēgšanai pie zemas frekvences un ja to atļauj frekvences izmaiņu ātrums, katrs PSO tieši vai netieši ar SSO starpniecību aktivizē pieprasījumu reakciju no attiecīgajiem aizsardzības pakalpojumu sniedzējiem un:
 - a) enerģijas akumulācijas vienības, kas darbojas kā slodze, pārslēdz uz ražošanas režīmu PSO sistēmas aizsardzības plānā noteiktajā aktīvās jaudas iestatījumā; vai
 - b) ja enerģijas akumulācijas vienība nespēj pārslēgties pietiekami ātri, lai stabilizētu frekvenci, to manuāli atslēdz.

19. pants

Sprieguma novirzes pārvaldības procedūra

1. Sistēmas aizsardzības plāna sprieguma noviržu pārvaldības procedūrā ietilpst pasākumi, ar ko pārvalda sprieguma novirzes ārpus Regulas (ES) 2017/1485 25. pantā noteiktajām darbības drošības robežām.
2. Katrs PSO ir tiesīgs noteikt reaktīvās jaudas diapazonu vai sprieguma diapazonu un instruēt saskaņā ar 11. panta 4. punktu šim pasākumam apzinātos SSO un NTL to uzturēt saskaņā ar Regulas (ES) 2017/1485 28. un 29. pantu.
3. Pēc kaimiņos esošā PSO, kas ir ārkārtas stāvoklī, pieprasījuma, katrs PSO dara pieejamas visas reaktīvās jaudas spējas, kuras tās pārvaldes sistēmu nenovedīs ārkārtas vai atslēguma stāvoklī.

20. pants

Jaudas plūsmu pārvaldības procedūra

1. Sistēmas aizsardzības plāna jaudas plūsmu pārvaldības procedūrā ietilpst pasākumi, ar ko pārvalda jauda plūsmu, kura neietilpst Regulas (ES) 2017/1485 25. pantā noteiktajās darbības drošības robežās.

2. Katrs PSO ir tiesīgs noteikt aktīvās jaudas iestatījumu, kas jāuztur katram saskaņā ar 11. panta 4. punkta c) apakšpunktu apzinātajam NTL, ja iestatījums atbilst NTL tehniskajiem ierobežojumiem. Katrs PSO ir tiesīgs noteikt aktīvās jaudas iestatījumu, kas jāuztur katram aizsardzības pakalpojuma sniedzējam, ja šis pasākums uz to attiecas saskaņā ar 4. panta 4. punktā minētajiem noteikumiem un iestatījums atbilst aizsardzības pakalpojumu sniedzēju tehniskajiem ierobežojumiem. NTL un aizsardzības pakalpojumu sniedzēji bez nepamatotas kavēšanās izpilda instrukcijas, ko PSO devis tieši vai netieši ar SSO starpniecību, un saglabā attiecīgo stāvokli, līdz tiek dotas nākamās instrukcijas. Ja instrukcijas tiek dotas tieši, PSO bez nepamatotas kavēšanās informē attiecīgos SSO.

3. Katrs PSO ir tiesīgs atslēgt NTL un aizsardzības pakalpojumu sniedzējus tieši vai netieši ar SSO starpniecību. NTL un aizsardzības pakalpojumu sniedzēji paliek atslēgti, kamēr nav saņemtas turpmākas instrukcijas. Ja NTL tiek atslēgti tieši, PSO bez nepamatotas kavēšanās informē attiecīgos SSO. 30 dienu laikā pēc incidenta PSO sagatavo ziņojumu, kurā sīki paskaidro šādas darbības pamatojumu, īstenošanu un ietekmi, un šo ziņojumu iesniedz attiecīgajai regulatīvajai iestādei saskaņā ar Direktīvas 2009/72/EK 37. pantu.

21. pants

Palīdzība sakarā ar aktīvās jaudas procedūru

1. Ja nākamās dienas vai tekošās dienas laikposmā ir kontroles zonas pietiekamības trūkums, kā izklāstīts Regulas (ES) 2017/1485 107. panta 1. un 2. punktā, un pirms tirgus darbību potenciālas apturēšanas saskaņā ar 35. pantu, PSO ir tiesīgs prasīt palīdzību sakarā ar aktīvo jaudu no:

- a) jebkura balansēšanas pakalpojumu sniedzēja, kas pēc PSO pieprasījuma saņemšanas maina savu pieejamības statusu, lai darītu pieejamu visu savu aktīvo jaudu ar noteikumu, ka tā jau netika aktivizēta ar balansēšanas tirgus starpniecību un tas atbilst tā tehniskajiem ierobežojumiem;
- b) jebkura NTL, kurš pieslēgts tā LFC zonā un kurš balansēšanas pakalpojumu jau nesniedz PSO, un kurš pēc PSO pieprasījuma saņemšanas dara pieejamu visu savu aktīvo jaudu, ievērojot savus tehniskos ierobežojumus; un
- c) citiem PSO, kuru sistēma ir normālā vai trauksmes stāvoklī.

2. PSO var aktivizēt palīdzību sakarā ar aktīvo jaudu no balansēšanas pakalpojuma sniedzēja vai NTL saskaņā ar 1. punkta a) un b) apakšpunktu tikai tad, ja tas ir aktivizējis visus pieejamos balansēšanas enerģijas solījumus, ņemot vērā pieejamo starpzonu jaudu kontroles zonas pietiekamības trūkuma brīdī.

3. Katrs PSO, kam iesniegts pieprasījums sniegt palīdzību sakarā ar aktīvo jaudu saskaņā ar 1. punkta c) apakšpunktu:

- a) dara pieejamus savus solījumus, kas nav kopīgoti;
- b) ir tiesīgs aktivizēt pieejamo balansēšanas enerģiju, lai nodrošinātu attiecīgo jaudu pieprasošajam PSO; un
- c) ir tiesīgs pieprasīt palīdzību sakarā ar aktīvo jaudu no saviem balansēšanas pakalpojumu sniedzējiem un no jebkura NTL, kas pieslēgts tā LFC zonā, kurš jau nenodrošina balansēšanas pakalpojumu PSO, lai sniegtu attiecīgo palīdzību sakarā ar aktīvo jaudu pieprasošajam PSO.

4. Aktivizējot aktīvo jaudu, kas pieprasīta saskaņā ar 1. punkta c) apakšpunktu, pieprasošais PSO un pieprasījumu saņēmušais PSO ir tiesīgi izmantot:

- a) pieejamo starpzonu jaudu, ja aktivizācija veikta pirms tekošās dienas starpzonu jaudas tirgus slēgšanas laika un ja attiecīgās starpzonu jaudas nodrošināšana nav apturēta saskaņā ar 35. pantu;
- b) papildu jaudu, kas var būt pieejama sakarā ar sistēmas statusu reāllaikā; šādā gadījumā pieprasošais PSO un pieprasījumu saņēmušais PSO koordinējas ar citiem būtiski skartajiem PSO saskaņā ar 6. panta 5. punktu.

5. Tiklīdz pieprasījuma saņēmušais PSO un pieprasošais PSO ir vienojušies par nosacījumiem palīdzības sniegšanai sakarā ar aktīvo jaudu, apstiprinātais aktīvās jaudas apjoms un laika logs jaudas piegādei ir fiksēti, ja vien palīdzības sniedzēja PSO pārvaldes sistēma nenonāk ārkārtas vai atslēguma stāvoklī.

22. pants

Manuālas pieprasījuma atslēgšanas procedūra

1. Papildus 18.–21. pantā izklāstītajiem pasākumiem katrs PSO var noteikt neto pieprasījuma apjomu, kas tieši PSO vai netieši ar SSO starpniecību manuāli jāatslēdz, ja tas vajadzīgs, lai novērstu ārkārtas stāvokļa izplatīšanos vai saasināšanos. Ja pieprasījums jāatslēdz tieši, PSO nekavējoties informē attiecīgos SSO.
2. PSO aktivizē 1. punktā minētā neto pieprasījuma apjoma manuālu atslēgšanu, lai:
 - a) risinātu pārslodzes vai zemsprieguma situācijas; vai
 - b) risinātu situācijas, kurās prasīta palīdzība sakarā ar aktīvo jaudu saskaņā ar 21. pantu, taču ar to nepietiek, lai uzturētu pietiekamību nākamās dienas un tekošās dienas laikposmā tā kontroles zonā saskaņā ar Regulas (ES) 2017/1485 107. pantu, un kuras varētu novest pie frekvences pasliktināšanās riska sinhronajā zonā.
3. PSO paziņo SSO saskaņā ar 1. punktu noteikto neto pieprasījuma apjomu, kas jāatslēdz to sadales sistēmās. Katrs SSO bez nepamatotas kavēšanās atslēdz paziņoto neto pieprasījuma apjomu.
4. 30 dienu laikā pēc incidenta PSO sagatavo ziņojumu, kurā sīki paskaidro šādas darbības pamatojumu, īstenošanu un ietekmi, un šo ziņojumu iesniedz attiecīgajai regulatīvajai iestādei saskaņā ar Direktīvas 2009/72/EK 37. pantu.

III NODAĻA

ATJAUNOŠANAS PLĀNS

1. IEDAĻA

Vispārīgi noteikumi

23. pants

Atjaunošanas plāna izstrāde

1. Līdz 2018. gada 18. decembrim katrs PSO izstrādā atjaunošanas plānu, apspriežoties ar attiecīgajiem SSO, NTL, valstu regulatīvajām iestādēm vai 4. panta 3. punktā minētajām struktūrām, kaimiņos esošajiem PSO un citiem PSO konkrētajā sinhronajā zonā.
2. Izstrādājot atjaunošanas plānu, katrs PSO ņem vērā vismaz šādus elementus:
 - a) slodzes un elektroenerģijas ražošanas darbošanās un spējas;
 - b) saskaņā ar 4. punktu uzskaitīto augstas prioritātes nozīmīgo tīkla lietotāju īpašās vajadzības; un
 - c) sava tīkla un pakārtoto SSO tīklu īpatnības.
3. Atjaunošanas plānā iekļauj vismaz šādus noteikumus:
 - a) nosacījumi, pie kādiem aktivizē atjaunošanas plānu, kā paredzēts 25. pantā;
 - b) atjaunošanas plāna instrukcijas, kas jāizdod PSO; un
 - c) pasākumi, kas jāapspiež vai jākoordinē reāllaikā ar apzinātajām pusēm.
4. Konkrēti, atjaunošanas plānā iekļauj šādus elementus:
 - a) saraksts ar pasākumiem, kas PSO jāīsteno savās iekārtās;
 - b) saraksts ar pasākumiem, kas SSO jāīsteno savās iekārtās, un saraksts ar tiem SSO, kas atbildīgi par minēto pasākumu īstenošanu;
 - c) saraksts ar tiem NTL, kas atbildīgi par tādu pasākumu īstenošanu savās iekārtās, kuri izriet no obligātajām prasībām, kas izklāstītas Regulā (ES) 2016/631, (ES) 2016/1388 un (ES) 2016/1447, vai no valstu tiesību aktiem, un saraksts ar pasākumiem, kas šiem NTL jāīsteno;
 - d) augstas prioritātes nozīmīgo tīkla lietotāju saraksts un noteikumi to atslēgšanai un atkalpieslēgšanai pie sprieguma;

- e) saraksts ar apakšstacijām, kas ir būtiskas tā atjaunošanas plāna procedūrām;
 - f) to barošanas avotu skaits PSO kontroles zonā, kas vajadzīgi tā sistēmas atkārtotai pieslēgšanai pie sprieguma ar augšupēju sprieguma atkalpieslēgšanas stratēģiju un kam ir spēja atjaunot darbību pēc izslēgšanās, ātras resinhronizācijas spēja (izmantojot pašpatēriņa režīmu) un spēja darboties izolētā režīmā; un
 - g) katra uzskatītā pasākuma īstenošanas termiņi.
5. Atjaunošanas plānā iekļauj vismaz šādus tehniskos un organizatoriskos pasākumus, kas norādīti III nodaļā:
- a) sprieguma atkalpieslēgšanas procedūra saskaņā ar 2. iedaļu;
 - b) frekvences pārvaldības procedūra saskaņā ar 3. iedaļu; un
 - c) resinhronizācijas procedūra saskaņā ar 4. iedaļu.
6. Atjaunošanas plānā iekļautajiem pasākumiem jāatbilst šādiem principiem:
- a) tiem ir minimāla ietekme uz sistēmas lietotājiem;
 - b) tie ir ekonomiski efektīvi;
 - c) aktivizē tikai tos pasākumus, kas ir vajadzīgi; un
 - d) tie starpsavienotās pārvades sistēmas nenovedīs ārkārtas vai atslēguma stāvoklī.

24. pants

Atjaunošanas plāna īstenošana

1. Līdz 2019. gada 18. decembrim katrs PSO īsteno tos atjaunošanas plāna pasākumus, kas jāīsteno pārvades sistēmā. Īstenotos pasākumus tas uztur arī turpmāk.
2. Līdz 2018. gada 18. decembrim katrs PSO paziņo pārvades sistēmai pieslēgtajiem SSO par tiem pasākumiem (tostarp īstenošanas termiņus), kas jāīsteno:
 - a) SSO iekārtās saskaņā ar 23. panta 4. punktu; un
 - b) to saskaņā ar 23. panta 4. punktu apzināto NTL iekārtās, kas pieslēgti to sadales sistēmām; un
 - c) to atjaunošanas pakalpojumu sniedzēju iekārtās, kas pieslēgti to sadales sistēmām; un
 - d) to SSO iekārtās, kas pieslēgti to sadales sistēmām.
3. Līdz 2018. gada 18. decembrim katrs PSO tā pārvades sistēmai tieši pieslēgtajiem, saskaņā ar 23. panta 4. punktu apzinātajiem NTL un atjaunošanas pakalpojumu sniedzējiem paziņo par pasākumiem, kuri jāīsteno to iekārtās, tostarp īstenošanas termiņus saskaņā ar 23. panta 4. punkta g) apakšpunktu.
4. Ja attiecīgi paredzēts valsts tiesību aktos, PSO saskaņā ar 23. panta 4. punktu apzinātajiem NTL, atjaunošanas pakalpojumu sniedzējiem vai SSO, kas pieslēgti sadales sistēmām, par pasākumiem paziņo tieši, un par paziņošanu informē attiecīgos SSO.
5. Ja PSO paziņo SSO saskaņā ar 2. punktu, SSO savukārt nekavējoties paziņo tiem NTL, atjaunošanas pakalpojumu sniedzējiem un SSO, kas pieslēgti tā sadales sistēmai, par atjaunošanas plāna pasākumiem, kuri tiem jāīsteno to attiecīgajās iekārtās, tostarp īstenošanas termiņus saskaņā ar 23. panta 4. punkta g) apakšpunktu.
6. Katrs apziņotais SSO, NTL un atjaunošanas pakalpojuma sniedzējs:
 - a) īsteno paziņotos pasākumus vēlākais 12 mēnešu laikā no paziņošanas dienas;
 - b) apstiprina pasākumu īstenošanu paziņojošajam sistēmas operatoram, un, ja šis sistēmas operators nav PSO, šis operators paziņo PSO; un
 - c) iekārtās īstenotos pasākumus uztur arī turpmāk.

25. pants

Atjaunošanas plāna aktivizācija

1. Katrs PSO aktivizē sava atjaunošanas plāna procedūras, koordinējoties ar saskaņā ar 23. panta 4. punktu apzinātajiem SSO un NTL un atjaunošanas pakalpojumu sniedzējiem, šādos gadījumos:
 - a) ja sistēma darbojas ārkārtas stāvoklī saskaņā ar Regulas (ES) 2017/1485 18. panta 3. punktā izklāstītajiem kritērijiem, tiklīdz pēc sistēmas aizsardzības plāna pasākumu aktivizācijas sistēma ir stabilizēta; vai
 - b) ja sistēma ir atslēguma stāvoklī saskaņā ar Regulas (ES) 2017/1485 18. panta 4. punktā izklāstītajiem kritērijiem.
2. Sistēmas atjaunošanas laikā katrs PSO apzina un monitorē:
 - a) tā sinhronizētā reģiona vai sinhronizēto reģionu apmēru un robežas, kuram(-iem) pieder tā kontroles zona;
 - b) tos PSO, ar ko tam ir kopīgs sinhronizētais reģions vai sinhronizētie reģioni; un
 - c) pieejamās aktīvās jaudas rezerves savā kontroles zonā.
3. Katrs saskaņā ar 23. panta 4. punktu apzinātais SSO un NTL, kā arī katrs atjaunošanas pakalpojuma sniedzējs bez nepamatotas kavēšanās izpilda atjaunošanas plāna instrukcijas, ko izdevis PSO saskaņā ar 23. panta 3. punkta b) apakšpunktu, ievērojot atjaunošanas plāna procedūras.
4. Tās atjaunošanas plāna procedūras, kam ir būtiska pārrobežu ietekme, katrs PSO aktivizē, koordinējoties ar ietekmētajiem PSO.

2. IEDAĻA

Sprieguma atkalpieslēgšana

26. pants

Sprieguma atkalpieslēgšanas procedūra

1. Sprieguma atkalpieslēgšanas procedūrā ietilpst pasākumi, kas PSO ļauj piemērot:
 - a) lejupēju sprieguma atkalpieslēgšanas stratēģiju; un
 - b) augšupēju sprieguma atkalpieslēgšanas stratēģiju.
2. Attiecībā uz augšupējo sprieguma atkalpieslēgšanas stratēģiju sprieguma atkalpieslēgšanas procedūra ietver vismaz pasākumus:
 - a) sprieguma atkalpieslēgšanas izraisītu sprieguma un frekvences noviržu pārvaldībai;
 - b) izolētas darbības režīma monitoringam un pārvaldībai; un
 - c) izolētas darbības zonu resinhronizācijai.

27. pants

Sprieguma atkalpieslēgšanas procedūras aktivizācija

1. Aktivizējot sprieguma atkalpieslēgšanas procedūru, katrs PSO izstrādā piemērojamo stratēģiju, ņemot vērā šādus aspektus:
 - a) uz sprieguma atkalpieslēgšanu spējīgu barošanas avotu pieejamība tā kontroles zonā;
 - b) iespējamo sprieguma atkalpieslēgšanas stratēģiju sagaidāmais ilgums un riski;
 - c) energosistēmu apstākļi;
 - d) tieši pieslēgto sistēmu apstākļi, tostarp vismaz starpsavienotāju statuss;
 - e) saskaņā ar 23. panta 4. punktu uzskaitītie augstas prioritātes nozīmīgie tīkla lietotāji; un
 - f) iespēja kombinēt lejupējās un augšupējās sprieguma atkalpieslēgšanas stratēģijas.

2. Piemērojot lejupēju sprieguma atkalpieslēgšanas stratēģiju, katrs PSO pārvalda slodzes un elektroenerģijas ražošanas pieslēgšanu ar mērķi noregulēt frekvenci līdz nominālajai frekvencei ar maksimālās stacionārā režīma frekvences novirzes maksimālo toleranci. Katrs PSO piemēro frekvences pārvaldnieka – ja tāds iecelts saskaņā ar 29. pantu – noteiktos slodzes un elektroenerģijas ražošanas pieslēgšanas nosacījumus.
3. Piemērojot augšupēju sprieguma atkalpieslēgšanas stratēģiju, katrs PSO pārvalda slodzes un elektroenerģijas ražošanas pieslēgšanu ar mērķi noregulēt frekvenci līdz mērķa frekvencei, kas definēta saskaņā ar 28. panta 3. punkta c) apakšpunktu.
4. Sprieguma atkalpieslēgšanas laikā PSO pēc apspriešanās ar SSO definē un paziņo neto pieprasījuma apjomu, kas atkārtoti jāpieslēdz sadales tīklos. Katrs SSO atkārtoti pieslēdz paziņoto neto pieprasījuma apjomu, ievērojot slodzes pieslēgšanu pa blokiem un ņemot vērā slodzes un elektroenerģijas ražošanas automātisko atkalpieslēgšanu tā tīklā.
5. Katrs PSO informē kaimiņos esošos PSO par savu spēju atbalstīt lejupēju sprieguma atkalpieslēgšanas stratēģiju.
6. Lai aktivizētu lejupēju sprieguma atkalpieslēgšanas stratēģiju, PSO pieprasa kaimiņos esošajiem PSO, lai tie atbalsta sprieguma atkalpieslēgšanu. Šāds atbalsts var ietvert palīdzību sakarā ar aktīvo jaudu saskaņā ar 21. panta 3. līdz 5. punktu. Pieprasījumu saņēmušie PSO sniedz palīdzību sakarā ar sprieguma atkalpieslēgšanu, ja vien tas nenoved to sistēmas ārkārtas vai atslēguma stāvoklī. Šādā gadījumā pieprasošais PSO izmanto augšupēju sprieguma atkalpieslēgšanas stratēģiju.

3. IEDAĻA

Frekvences pārvaldība

28. pants

Frekvences pārvaldības procedūra

1. Atjaunošanas plāna frekvences pārvaldības procedūrā ietilpst pasākumi ar mērķi sistēmas frekvenci atgriezt nominālajā frekvencē.
2. Katrs PSO aktivizē savu frekvences pārvaldības procedūru:
 - a) gatavojoties resinhronizācijas procedūrai, kad sinhrono zonu sadala vairākos sinhronizētos reģionos;
 - b) ja sinhronajā zonā ir frekvences novirze; vai
 - c) sprieguma atkalpieslēgšanas gadījumā.
3. Frekvences pārvaldības procedūra ietver vismaz:
 - a) to darbību sarakstu, kas saistītas ar slodzes/frekvences kontrollera iestatīšanu pirms frekvences pārvaldnieku iecelšanas;
 - b) frekvences pārvaldnieku iecelšanu;
 - c) mērķa frekvences noteikšanu augšupējas sprieguma atkalpieslēgšanas stratēģijas gadījumā;
 - d) frekvences pārvaldību pēc frekvences novirzes; un
 - e) frekvences pārvaldību pēc sinhronās zonas sadalīšanas;
 - f) atkārtoti pieslēdzamā slodzes un elektroenerģijas ražošanas apjoma noteikšanu, ņemot vērā sinhronizētajā reģionā pieejamās aktīvās jaudas rezerves, lai izvairītos no lielām frekvences novirzēm.

29. pants

Frekvences pārvaldnieka iecelšana

1. Sistēmas atjaunošanas laikā, kad sinhronā zona ir sadalīta vairākos sinhronizētos reģionos, katra sinhronizētā reģiona PSO ieceļ frekvences pārvaldnieku saskaņā ar 3. punktu.
2. Sistēmas atjaunošanas laikā, kad sinhronā zona nav sadalīta, bet sistēmas frekvence pārsniedz Regulas (ES) 2017/1485 18. panta 2. punktā trauksmes stāvoklim noteiktās frekvences robežas, visi sinhronās zonas PSO ieceļ frekvences pārvaldnieku saskaņā ar 3. punktu.

3. PSO ar lielāko reāllaikā aplēsto K-faktoru iecel par frekvences pārvaldnieku, ja vien sinhronizētā reģiona vai sinhronās zonas PSO nevienojas par cita PSO iecelšanu par frekvences pārvaldnieku. Šādā gadījumā sinhronizētā reģiona vai sinhronās zonas PSO ņem vērā šādus kritērijus:

- a) pieejamo aktīvās jaudas rezervju (jo īpaši frekvences atjaunošanas rezervju) apjomu;
- b) starpsavienotajos pieejamo jaudu;
- c) sinhronizētā reģiona vai sinhronās zonas PSO frekvences mērījumu pieejamību; un
- d) sinhronizētajā reģionā vai sinhronajā zonā ietilpstošo kritisko elementu mērījumu pieejamību.

4. Neskarot 3. punktu, ja konkrētās sinhronās zonas lielums un reāllaika apstākļi to atļauj, sinhronās zonas PSO var iecelt iepriekš noteiktu frekvences pārvaldnieku.

5. PSO, kas iecelti par frekvences pārvaldniekiem saskaņā ar 1. un 2. punktu, par iecelšanu nekavējoties informē pārējos sinhronās zonas PSO.

6. Ieceltais frekvences pārvaldnieks vadītājs darbojas kā frekvences pārvaldnieks līdz:

- a) tā sinhronizētajam reģionam iecel citu frekvences pārvaldnieku;
- b) tā sinhronizētā reģiona resinhronizācijas ar citu sinhronizēto reģionu rezultātā iecel jaunu frekvences pārvaldnieku; vai
- c) sinhronās zona ir pilnībā resinhronizēta, sistēmas frekvence ir standarta frekvences diapazonā un LFC, ko izmanto katrs sinhronās zonas PSO, atkal darbojas normālajā darba režīmā saskaņā ar Regulas (ES) 2017/1485 18. panta 1. punktu.

30. pants

Frekvences pārvaldība pēc frekvences novirzes

1. Ja saskaņā ar 29. panta 3. punktu ir iecelts frekvences pārvaldnieks, sistēmas atjaunošanas laikā tie sinhronās zonas PSO, kas nav frekvences pārvaldnieks, pirmām kārtām aptur frekvences atjaunošanas rezervju un aizvietošanas rezervju manuālo aktivizāciju.

2. Frekvences pārvaldnieks pēc apspriešanās ar pārējiem sinhronās zonas PSO nosaka katra sinhronās zonas PSO izmantotajai LFC piemērojamo darba režīmu.

3. Frekvences pārvaldnieks pārvalda frekvences atjaunošanas rezervju un aizvietošanas rezervju manuālo aktivizāciju sinhronajā zonā ar mērķi sinhronās zonas frekvenci noregulēt nominālajā frekvencē, ņemot vērā saskaņā ar Regulas (ES) 2017/1485 25. pantu definētās darbības drošības robežas. Pēc pieprasījuma katrs sinhronās zonas PSO atbalsta frekvences pārvaldnieku.

31. pants

Frekvences pārvaldība pēc sinhronās zonas sadalīšanas

1. Ja saskaņā ar 29. panta 3. punktu ir iecelts frekvences pārvaldnieks, sistēmas atjaunošanas laikā katra sinhronizētā reģiona PSO, izņemot frekvences pārvaldnieku, pirmām kārtām aptur frekvences atjaunošanas rezervju un aizvietošanas rezervju manuālo aktivizāciju.

2. Frekvences pārvaldnieks pēc apspriešanās ar pārējiem sinhronizētā reģiona PSO nosaka katra sinhronizētā reģiona PSO izmantotajai LFC piemērojamo darba režīmu.

3. Frekvences pārvaldnieks pārvalda frekvences atjaunošanas rezervju un aizvietošanas rezervju manuālo aktivizāciju sinhronizētajā reģionā ar mērķi sinhronizētā reģiona frekvenci noregulēt resinhronizācijas pārvaldnieka (ja tāds ir) saskaņā ar 34. panta 1. punkta a) apakšpunktu noteiktajā mērķa frekvencē, ņemot vērā saskaņā ar Regulas (ES) 2017/1485 25. pantu noteiktās darbības drošības robežas. Ja sinhronizētajam reģionam nav iecelts resinhronizācijas pārvaldnieks, frekvences pārvaldnieks frekvenci cenšas noregulēt nominālajā frekvencē. Pēc pieprasījuma katrs sinhronizētā reģiona PSO atbalsta frekvences pārvaldnieku.

4. IEDAĻA

Resinhronizācija

32. pants

Resinhronizācijas procedūra

Atjaunošanas plāna resinhronizācijas procedūra ietver vismaz:

- a) resinhronizācijas pārvaldnieka iecelšanu;
- b) pasākumus, kas PSO ļauj piemērot resinhronizācijas stratēģiju; un
- c) maksimālās robežas fāzes leņķim, frekvences un sprieguma atšķirībām attiecībā uz savienojošajām līnijām.

33. pants

Resinhronizācijas pārvaldnieka iecelšana

1. Sistēmas atjaunošanas laikā, kad divus sinhronizētus reģionus var resinhronizēt, neapdraudot pārvades sistēmu darbības drošību, šo sinhronizēto reģionu frekvences pārvaldnieki ieceļ resinhronizācijas pārvaldnieku, apspriežoties ar vismaz tiem PSO, kuri apzināti kā iespējami resinhronizācijas pārvaldnieka kandidāti, un ievērojot 2. punktu. Katrs frekvences pārvaldnieks nekavējoties informē sava sinhronizētā reģiona PSO par iecelto resinhronizācijas pārvaldnieku.
2. Katram resinhronizējamam sinhronizēto reģionu pārim resinhronizācijas pārvaldnieks ir PSO, kam:
 - a) darbojas vismaz viena apakšstacija, kura aprīkota ar paralēlu pārslēgšanas ierīci uz robežas starp abiem resinhronizējamiem sinhronizētajiem reģioniem;
 - b) ir piekļuve frekvences mērījumiem no abiem sinhronizētajiem reģioniem;
 - c) ir piekļuve sprieguma mērījumiem apakšstacijās, starp kurām atrodas iespējamie resinhronizācijas punkti; un
 - d) ir spēja kontrolēt spriegumu iespējamajos resinhronizācijas punktos.
3. Ja 2. punktā izklāstītajiem kritērijiem atbilst vairāk nekā viens PSO, par resinhronizācijas pārvaldnieku ieceļ PSO ar vislielāko skaitu iespējamo resinhronizācijas punktu starp diviem sinhronizētiem reģioniem, ja vien abu sinhronizēto reģionu frekvences pārvaldnieki nevienojas par cita PSO iecelšanu par resinhronizācijas pārvaldnieku.
4. Ieceltais resinhronizācijas pārvaldnieks vadītājs darbojas kā frekvences pārvaldnieks līdz:
 - a) abiem sinhronizētajiem reģioniem ieceļ citu resinhronizācijas pārvaldnieku; vai
 - b) abi sinhronizētie reģioni ir resinhronizēti un ir izpildīti visi 34. pantā minētie soļi.

34. pants

Resinhronizācijas stratēģija

1. Resinhronizācijas pārvaldnieks pirms resinhronizācijas:
 - a) saskaņā ar 32. pantā minētajām maksimālajām robežām nosaka šādus elementus:
 - i) frekvences mērķvērtība resinhronizācijai;
 - ii) maksimālā frekvences atšķirība starp diviem sinhronizētiem reģioniem;
 - iii) maksimālā aktīvās un reaktīvās jaudas apmaiņa; un
 - iv) LFC piemērojamais darba režīms;
 - b) izvēlas resinhronizācijas punktu, ņemot vērā darbības drošības robežas sinhronizētajos reģionos;
 - c) nosaka un sagatavo visas vajadzīgās darbības abu sinhronizēto reģionu resinhronizācijai resinhronizācijas punktā;
 - d) nosaka un sagatavo turpmākās darbības, kas vajadzīgas, lai izveidotu papildu pieslēgumus starp sinhronizētajiem reģioniem; un
 - e) novērtē sinhronizēto reģionu gatavību resinhronizācijai, ņemot vērā a) apakšpunktā izklāstītos nosacījumus.

2. Izpildot 1. punktā uzskaitītos uzdevumus, resinhronizācijas pārvaldnieks apspriežas ar iesaistīto sinhronizēto reģionu frekvences pārvaldniekiem un attiecībā uz b) līdz e) apakšpunktā uzskaitītajiem uzdevumiem apspriežas arī ar PSO, kas darbina resinhronizācijai izmantotās apakšstacijas.
3. Katrs frekvences pārvaldnieks bez nepamatotas kavēšanās informē sava sinhronizētā reģiona PSO par plānoto resinhronizāciju.
4. Kad ir izpildīti visi saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunktu noteiktie nosacījumi, resinhronizācijas pārvaldnieks veic resinhronizāciju, aktivizējot saskaņā ar 1. punkta c) līdz d) apakšpunktu noteiktās darbības.

IV NODAĻA

TIRGUS MIJIEDARBĪBA

35. pants

Tirgus darbību apturēšanas procedūra

1. PSO var uz laiku apturēt vienu vai vairākas 2. punktā minētās tirgus darbības, ja:
 - a) PSO pārvades sistēma ir atslēguma stāvoklī; vai
 - b) PSO ir izmējis visus tirgus piedāvātos variantus un tirgus darbību turpināšana ārkārtas stāvoklī pasliktinātu vienu vai vairākus Regulas (ES) 2017/1485 18. panta 3. punktā minētos apstākļus; vai
 - c) tirgus darbību turpināšana būtiski mazinātu to, cik iedarbīgs ir atjaunošanas process darbības atgriešanai normālā vai trauksmes stāvoklī; vai
 - d) nav pieejami rīki un saziņas līdzekļi, kas PSO vajadzīgi, lai sekmētu tirgus darbības.
2. Apturēt saskaņā ar 1. punktu var šādas tirgus darbības:
 - a) starpzonu jaudas piegāde jaudas piešķiršanai uz attiecīgajām tirdzniecības zonu robežām katrai tirgus laika vienībai, ja tiek sagaidīts, ka pārvaldes sistēma nav jāatgriež normālā vai trauksmes stāvoklī;
 - b) balansēšanas jaudas un balansēšanas enerģijas solījumu iesniegšana, ko veic balansēšanas pakalpojumu sniedzēji;
 - c) balansa pozīcijas iesniegšana, ko veic par balansu atbildīgā persona, nākamās dienas laikposma beigās, ja to paredz ar balansēšanu saistītie noteikumi;
 - d) par balansu atbildīgo personu pozīcijas modifikāciju iesniegšana;
 - e) Regulas (ES) 2017/1485 111. panta 1. un 2. punktā minēto grafiku sastādīšana un
 - f) citas attiecīgas tirgus darbības, kuru apturēšanu uzskata par vajadzīgu sistēmas stāvokļa saglabāšanai un/vai atjaunošanai.
3. Ja tiek apturētas tirgus darbības saskaņā ar 1. punktu, pēc PSO pieprasījuma katrs NTL, ja tehniski iespējams, darbojas pie aktīvās jaudas iestatījuma, ko noteicis PSO.
4. Apturot tirgus darbības saskaņā ar 1. punktu, PSO var pilnībā vai daļēji apturēt to savu procesu darbību, kurus ietekmē šāda apturēšana.
5. Apturot tirgus darbības saskaņā ar 1. punktu, PSO koordinējas ar vismaz šādām pusēm:
 - a) to jaudas aprēķināšanas reģionu PSO, kuros šis PSO ir dalībnieks;
 - b) PSO, ar kuriem šim PSO ir noruna attiecībā uz balansēšanas koordināciju;
 - c) NETO un citām struktūrām, kam uzdots vai deleģēts izpildīt tirgus funkcijas saskaņā ar Regulu (ES) 2015/1222 tā kontroles zonā;
 - d) tā slodzes/frekvences kontroles bloka PSO, kurā šis PSO ir dalībnieks; un
 - e) to jaudas aprēķināšanas reģionu koordinēto jaudas aprēķinātāju, kuros šis PSO ir dalībnieks.
6. Tirgus darbību apturēšanas gadījumā katrs PSO sāk 38. pantā noteikto saziņas procedūru.

36. pants

Tirgus darbību apturēšanas un atjaunošanas noteikumi

1. Līdz 2018. gada 18. decembrim katrs PSO izstrādā priekšlikumu noteikumiem, kas attiecas uz tirgus darbību apturēšanu un atjaunošanu.
2. Pēc tam, kad šos noteikumus apstiprinājusi attiecīgā regulatīvā iestāde saskaņā ar Direktīvas 2009/72/EK 37. pantu, PSO tos publicē savā tīmekļa vietnē.
3. Noteikumi par tirgus darbību apturēšanu un atjaunošanu ir pēc iespējas saderīgi ar:
 - a) noteikumiem par starpzonu jaudas piešķiršanu attiecīgajos jaudas aprēķināšanas reģionos;
 - b) no norunām ar citiem PSO sakarā ar balansēšanas koordināciju izrietošajiem noteikumiem par balansēšanas jaudas un balansēšanas enerģijas solījumu iesniegšanu, ko veic balansēšanas pakalpojumu sniedzēji;
 - c) noteikumiem par balansa pozīcijas iesniegšanu, ko veic par balansu atbildīgās personas nākamās dienas laikposma beigās, ja to paredz ar balansēšanu saistītie noteikumi;
 - d) noteikumiem par balansu atbildīgo personu pozīcijas modifikāciju iesniegšanu; un
 - e) noteikumiem par Regulas (ES) 2017/1485 111. panta 1. un 2. punktā minēto grafiku sastādīšanu.
4. Izstrādājot noteikumus par tirgus darbību apturēšanu un atjaunošanu, katrs PSO 35. panta 1. punktā minētās situācijas pārveido objektīvi definētos parametrus, ņemot vērā šādus faktorus:
 - a) slodzes atslēguma procentuālā daļa PSO LFC zonā, kas atbilst:
 - i) būtiskas par balansēšanu atbildīgo personu daļas nespējai uzturēt balansu; vai
 - ii) PSO vajadzībai neievērot parastos balansēšanas procesus, lai veiktu efektīvu reenerģizāciju;
 - b) elektroenerģijas ražošanas atslēguma procentuālā daļa LFC zonā, kas atbilst būtiskas par balansēšanu atbildīgo personu daļas nespējai uzturēt balansu;
 - c) nepieciešamo pārvades sistēmas elementu īpatsvars un ģeogrāfiskais sadalījums, kas atbilst:
 - i) LFC zonas būtiskas daļas desinhronizācijai, kā rezultātā parastie balansēšanas procesi nav produktīvi; vai
 - ii) starpzonu jaudas samazinājumam līdz nullei uz tirdzniecības zonu robežas(-ām);
 - d) šādu skarto struktūru nespēja izpildīt savas tirgus darbības tādu iemeslu dēļ, kas nav to kontrolē:
 - i) par balansu atbildīgās personas;
 - ii) balansēšanas pakalpojumu sniedzēji;
 - iii) NETO un citas struktūras, kam uzdots vai deleģēts izpildīt tirgus funkcijas saskaņā ar Regulu (ES) 2015/1222;
 - iv) pārvades sistēmai pieslēgtie SSO;
 - e) tādu pienācīgi funkcionējošu rīku un saziņas līdzekļu trūkums, kas vajadzīgi, lai:
 - i) izpildītu vienoto nākamās dienas vai tekošās dienas tirgus sasaistīšanu vai īstenotu skaidru jaudas piešķiršanas mehānismu; vai
 - ii) izpildītu frekvences atjaunošanas procesu; vai
 - iii) izpildītu rezervju aizvietošanas procesu; vai
 - iv) par balansu atbildīgā persona iesniegtu balansa pozīciju nākamās dienas laikposmā un iesniegtu izmaiņas pozīcijā; vai
 - v) sastādītu Regulas (ES) 2017/1485 111. panta 1. un 2. punktā minētos grafikus.
5. Noteikumos par tirgus darbību apturēšanu un atjaunošanu nosaka laika aizkavi, kas jāievēro attiecībā uz katru saskaņā ar 4. punktu definēto parametru, pirms sāk tirgus darbību apturēšanas procedūru.

6. Attiecīgais PSO reāllaikā novērtē saskaņā ar 4. punktu definētos parametrus, balstoties uz tā rīcībā esošo informāciju.
7. Līdz 2020. gada 18. decembrim ENTSO-E iesniedz Aģentūrai ziņojumu, kurā izvērtēta PSO noteikto tirgus darbību apturēšanas un atjaunošanas noteikumu saskaņotības pakāpe un vajadzības gadījumā norādītas jomas, kurās vajadzīga saskaņošana.
8. Līdz 2019. gada 18. jūnijam katrs PSO iesniedz ENTSO-E datus, kas vajadzīgi, lai sagatavotu un iesniegtu ziņojumu saskaņā ar 7. punktu.

37. pants

Tirgus darbību atjaunošanas procedūra

1. Attiecīgais PSO, koordinējoties ar tā kontroles zonā aktīvajiem NETO un kaimiņos esošajiem PSO, sāk saskaņā ar 35. panta 1. punktu apturēto tirgus darbību atjaunošanas procedūru, kad:
 - a) vairs nepastāv situācija, kuras dēļ notikusi apturēšana, un nav piemērojama neviena cita no 35. panta 1. punktā minētajām situācijām; un
 - b) 38. panta 2. punktā minētās struktūras ir pienācīgi iepriekš informētas saskaņā ar 38. pantu.
2. Attiecīgais PSO, koordinējoties ar kaimiņos esošajiem PSO, sāk tirgus darbību apturēšanas ietekmēto PSO procesu atjaunošanu, kad ir izpildīti 1. punkta nosacījumi vai pirms tam, ja tas nepieciešams tirgus darbību atjaunošanai.
3. Attiecīgais NETO, koordinējoties ar PSO un 35. panta 5. punktā minētajām struktūrām, sāk attiecīgo vienotas nākamās dienas un/vai vienotas tekošās dienas tirgus sasaistīšanas procesu atjaunošanu, tiklīdz PSO paziņojis(-uši), ka PSO procesi ir atjaunoti.
4. Ja ir apturēta starppzonu jaudas piegāde, kas pēc tam attiecīgi atjaunota, katrs attiecīgais PSO atjaunina informāciju par starppzonu jaudām jaudas piešķiršanas vajadzībām, izmantojot visreālāko un visefektīvāko variantu katrai tirgus laika vienībai, izvēloties no šādiem variantiem:
 - a) izmanto visjaunāko pieejamo informāciju par starppzonu jaudām, ko aprēķinājis koordinētais jaudas aprēķinātājs;
 - b) sāk reģionālā jaudas aprēķina procesus, kas piemērojami saskaņā ar Regulas (ES) 2015/1222 29. un 30. pantu; vai
 - c) koordinējoties ar jaudas aprēķināšanas reģiona PSO, nosaka starppzonu jaudas, balstoties uz faktiskajiem fiziskā tīkla apstākļiem.
5. Kad daļa no kopējās saistītās zonas, kur apturētas tirgus darbības, ir atgriezies normālā stāvoklī vai trauksmes stāvoklī, šīs zonas NETO ir tiesīgs(-i) veikt tirgu sasaistīšanu daļā no kopējās saistītās zonas, apspriežoties ar PSO un 35. panta 5. punktā minētajām struktūrām, ar noteikumu, ka PSO ir atjaunojis jaudas aprēķināšanas procesu.
6. Ne vēlāk kā 30 dienas pēc tirgus darbību atjaunošanas PSO, kas apturēja un atjaunoja tirgus darbības, sagatavo ziņojumu vismaz angļu valodā, kurā sīki paskaidro tirgus apturēšanas pamatojumu, īstenošanu un ietekmi un norāda atsauci uz atbilstību tirgus darbības apturēšanas un atjaunošanas noteikumiem, un šo ziņojumu iesniedz attiecīgajai regulatīvajai iestādei saskaņā ar Direktīvas 2009/72/EK 37. pantu un dara pieejamu 38. panta 2. punktā minētajām struktūrām.
7. Nolūkā veicināt labu praksi un novērst līdzīgus incidentus nākotnē dalībvalstu regulatīvās iestādes vai Aģentūra var sniegt ieteikumu attiecīgajiem PSO.

38. pants

Saziņas procedūra

1. Saskaņā ar 36. pantu izstrādātie noteikumi par tirgus darbību apturēšanu un atjaunošanu ietver arī saziņas procedūru, kurā sīki izklāstīti uzdevumi un darbības, kas katrai pusei atbilstoši tās lomai jāizpilda tirgus darbību apturēšanas un atjaunošanas laikā.

2. Saziņas procedūra paredz, ka informācija vienlaikus tiek nosūtīta šādām struktūrām:
 - a) 35. panta 5. punktā minētajām pusēm;
 - b) par balansu atbildīgajām personām;
 - c) balansēšanas pakalpojumu sniedzējiem;
 - d) pārvades sistēmai pieslēgtajiem SSO; un
 - e) iesaistīto dalībvalstu attiecīgajai regulatīvajai iestādei saskaņā ar Direktīvas 2009/72/EK 37. pantu.
3. Saziņas procedūra ietver vismaz šādus soļus:
 - a) PSO paziņojums, ka tirgus darbības ir apturētas saskaņā ar 35. pantu;
 - b) PSO paziņojums par vislabākajām aplēsēm par pārvades sistēmas atjaunošanas laiku un datumu;
 - c) NETO un citu struktūru, kas saskaņā ar Regulu (ES) 2015/1222 un Regulu (ES) 2016/1719 ieceltas pildīt tirgus funkcijas, paziņojums par savu darbību apturēšanu, ja tādas ir;
 - d) jaunākā informācija no PSO par pārvades sistēmas atjaunošanas procesu;
 - e) 2. punkta a) līdz d) apakšpunktā minēto struktūru paziņojums par to, ka to tirgus rīki un saziņas sistēmas darbojas;
 - f) PSO paziņojums, ka pārvades sistēma ir atgriezta normālā stāvoklī vai trauksmes stāvoklī;
 - g) NETO un citu struktūru, kam uzdota vai deleģēta tirgus funkciju izpilde saskaņā ar Regulu (ES) 2015/1222, paziņojums par vislabāko aplēsi par laiku un datumu, kad būs atjaunotas tirgus darbības; un
 - h) NETO un citu struktūru, kam uzdota vai deleģēta tirgus funkciju izpilde saskaņā ar Regulu (ES) 2015/1222, apstiprinājums, ka tirgus darbības ir atjaunotas.
4. Visus 3. punktā minētos paziņojumus un atjauninājumus, kurus sniedz PSO, NETO un citas struktūras, kam uzdota vai deleģēta tirgus funkciju izpilde, publicē šo struktūru tīmekļa vietnēs. Ja paziņošana vai atjaunināšana tīmekļa vietnē nav iespējama, struktūra, kurai noteikts paziņošanas pienākums, informē pa e-pastu vai ar citiem pieejamiem līdzekļiem vismaz tās puses, kas tieši piedalās apturētajās tirgus darbībās.
5. Paziņojumu saskaņā ar 3. punkta e) apakšpunktu veic, nosūtot e-pastu attiecīgajam PSO vai ar citiem pieejamiem līdzekļiem.

39. pants

Noteikumi par norēķiniem tirgus darbību apturēšanas gadījumā

1. Līdz 2018. gada 18. decembrim katrs PSO izstrādā priekšlikumu par noteikumiem nebalansa norēķiniem un balansēšanas jaudas un balansēšanas enerģijas norēķiniem, kas piemērojami nebalansa norēķinu periodiem, kuros bija apturētas tirgus darbības. PSO var ierosināt piemērot tos pašus noteikumus, kas piemērojami parastajām darbībām.

Pēc tam, kad šos noteikumus apstiprinājusi attiecīgā regulatīvā iestāde saskaņā ar Direktīvas 2009/72/EK 37. pantu, PSO tos publicē savā tīmekļa vietnē.

PSO var deleģēt šajā pantā minētos PSO uzdevumus vienai vai vairākām trešām personām, ja trešā persona attiecīgo funkciju var veikt vismaz tikpat efektīvi kā PSO. Dalībvalsts vai attiecīgā gadījumā regulatīvā iestāde var uzdot šajā pantā minētos uzdevumus vienai vai vairākām trešām personām, ja trešā persona attiecīgo funkciju var veikt vismaz tikpat efektīvi kā PSO.

2. 1. punktā minētie noteikumi attiecas uz PSO un attiecīgā gadījumā trešo personu norēķiniem ar personām, kas atbildīgas par balansu, un balansēšanas pakalpojumu sniedzējiem.
3. Saskaņā ar 1. punktu izstrādātie noteikumi:
 - a) nodrošina katra PSO un 1. punktā minētās attiecīgās trešās personas finansiālo neitralitāti;
 - b) novērš stimulu kropļošanu vai neproduktīvus stimulus par balansu atbildīgajām personām, balansa pakalpojumu sniedzējiem un PSO;

- c) stimulē par balansu atbildīgās personas censties nodrošināt balansu vai palīdzēt atjaunot sistēmas balansu;
- d) novērš, ka par balansu atbildīgajām personām un balansēšanas pakalpojumu sniedzējiem sakarā ar PSO prasītu darbību izpildi tiek uzlikta finansiālas sankcijas;
- e) attur PSO no tirgus darbību apturēšanas, ja vien tas nav absolūti nepieciešams, un stimulē PSO pēc iespējas drīzāk atjaunot tirgus darbības; un
- f) stimulē balansa pakalpojumu sniedzējus piedāvāt pakalpojumus pieslēdzošajam PSO, kas palīdz atgriezt sistēmu normālā stāvoklī.

V NODAĻA

INFORMĀCIJAS APMAIŅA UN SAZIŅA, RĪKI UN IETAISES

40. pants

Informācijas apmaiņa

1. Papildus noteikumiem Regulas (ES) 2017/1485 40. līdz 53. pantā katrs PSO ārkārtas, atslēguma vai atjaunošanas stāvoklī ir tiesīgs vākt šādu informāciju:
 - a) no saskaņā ar 23. panta 4. punktu apzinātajiem SSO – vajadzīgo informāciju par vismaz:
 - i) to tīkla daļu, kas darbojas izolētā režīmā;
 - ii) spēju sinhronizēt tās tīkla daļas, kas darbojas izolētā režīmā; un
 - iii) spēju sākt darboties izolētā režīmā;
 - b) no saskaņā ar 23. panta 4. punktu apzinātajiem NTL un atjaunošanas pakalpojumu sniedzējiem informāciju par vismaz šādiem apstākļiem:
 - i) iekārtas pašreizējais statuss;
 - ii) darbības robežas;
 - iii) pilnīgas aktivizācijas laiks un laiks, kas vajadzīgs elektroenerģijas ražošanas palielināšanai; un
 - iv) laikizšķirīgie procesi.
2. Ārkārtas, atslēguma vai atjaunošanas stāvoklī katrs PSO savlaicīgi saistībā ar sistēmas aizsardzības plāna procedūrām un atjaunošanas plāna procedūrām sniedz šādu informāciju (ja PSO tāda pieejama):
 - a) kaimiņos esošajiem PSO – vismaz šādu informāciju:
 - i) tā sinhronizētā reģiona vai sinhronizēto reģionu apmērs un robežas, kuram(-iem) pieder tā kontroles zona;
 - ii) ierobežojumi sinhronizētā reģiona darbībai;
 - iii) maksimālais ilgums un apjoms, kādā var piegādāt aktīvo un reaktīvo jaudu caur starpsavienotājiem; un
 - iv) citi tehniski vai organizatoriski ierobežojumi;
 - b) sava sinhronizētā reģiona frekvences pārvaldniekam – vismaz šādu informāciju:
 - i) ierobežojumi izolēta režīma saglabāšanai;
 - ii) pieejamā papildu slodze un elektroenerģijas ražošana; un
 - iii) operatīvo rezervju pieejamība;
 - c) no saskaņā ar 11. panta 4. punktu un 23. panta 4. punktu apzinātajiem pārvades sistēmai pieslēgtajiem SSO – vismaz šādu informāciju:
 - i) savas pārvades sistēmas sistēmstāvoklis;
 - ii) aktīvās un reaktīvās jaudas robežas, slodzes pieslēgšana pa blokiem, tinuma atzarojumu un jaudas slēdža pozīcijas pieslēgumpunktos;

- iii) informācija par SSO pieslēgto elektroenerģijas ražošanas moduļu pašreizējo un plānoto statusu, ja šāda informācija SSO nav tieši pieejama; un
 - iv) visa informācija, kas vajadzīga, lai uzlabotu koordināciju ar sadales sistēmai pieslēgtajām personām;
- d) aizsardzības pakalpojumu sniedzējiem – vismaz šādu informāciju:
- i) savas pārvades sistēmas sistēmstāvoklis; un
 - ii) grafikā paredzētie pasākumi, kam vajadzīga aizsardzības pakalpojumu sniedzēju līdzdalība;
- e) saskaņā ar 23. panta 4. punktu apzinātajiem SSO un NTL un atjaunošanas pakalpojumu sniedzējiem – vismaz šādu informāciju:
- i) savas pārvades sistēmas sistēmstāvoklis;
 - ii) spēja un plāni atkalpieslēgt pie sprieguma sasaistījumus; un
 - iii) grafikā paredzētie pasākumi, kam vajadzīga to līdzdalība.
3. PSO ārkārtas, atslēguma vai atjaunošanas stāvoklī savstarpēji apmainās ar vismaz šādu informāciju:
- a) apstākļi, kas pārvades sistēmu noveduši pašreizējā sistēmstāvoklī, ciktāl tie ir zināmi; un
 - b) iespējamās problēmas, kuru dēļ vajadzīga palīdzība sakarā ar aktīvo jaudu.
4. PSO ārkārtas, atslēguma vai atjaunošanas stāvoklī savlaicīgi sniedz informāciju par savas pārvades sistēmas sistēmstāvokli un, ja iespējams, papildu informāciju par situāciju pārvades sistēmā:
- a) NETO, kas šo informāciju dara pieejamu tirgus dalībniekiem, kā paredzēts 38. pantā;
 - b) savai attiecīgajai regulatīvajai iestādei saskaņā ar Direktīvas 2009/72/EK 37. pantu vai, ja valsts tiesību aktos tas skaidri noteikts, 4. panta 3. punktā minētajām struktūrām; un
 - c) attiecīgā gadījumā jebkurai citai iesaistītai pusei.
5. PSO informē katru skarto pusi par testēšanas plānu, kas izstrādāts saskaņā ar 43. panta 2. un 3. punktu.

41. pants

Saziņas sistēmas

1. Katram saskaņā ar 23. panta 4. punkta b) un c) apakšpunktu apzinātajam SSO un NTL, katram atjaunošanas pakalpojuma sniedzējam un katram PSO ir balss saziņas sistēma ar pietiekamu aprīkojuma pārumību un rezerves barošanas avotiem, lai varētu apmainīties ar informāciju, kas vajadzīga sakarā ar atjaunošanas plānu, vismaz 24 stundas gadījumā, ja nav pieejama pilnīgi nekāda ārējā energoapgāde, vai kāda atsevišķa balss saziņas sistēmas aprīkojuma elementa atteices gadījumā. Dalībvalstis var pieprasīt, ka minimālā rezerves barošanas jauda tiek nodrošināta ilgāk nekā 24 stundas.
2. Katrs PSO, apspriežoties ar saskaņā ar 23. panta 4. punktu apzinātajiem SSO un NTL un atjaunošanas pakalpojumu sniedzējiem, nosaka to balss saziņas sistēmām, kā arī PSO paša balss saziņas sistēmai piemērojamās tehniskās prasības, lai nodrošinātu to sadarbību un nodrošinātu, ka otra puse spēj identificēt no PSO saņemto zvanu un uz to nekavējoties atbildēt.
3. Katrs PSO, apspriežoties ar kaimiņos esošajiem PSO un citiem sinhronās zonas PSO, nosaka to balss saziņas sistēmām, kā arī PSO paša balss saziņas sistēmai piemērojamās tehniskās prasības, lai nodrošinātu to sadarbību un nodrošinātu, ka otra puse spēj identificēt no PSO saņemto zvanu un uz to nekavējoties atbildēt.
4. Neskarot 1. punktu, tiem saskaņā ar 23. panta 4. punktu apzinātajiem NTL, kas ir B tipa elektroenerģijas ražošanas moduļi, un tiem atjaunošanas pakalpojumu sniedzējiem, kas ir A vai B tipa elektroenerģijas ražošanas moduļi, balss saziņas sistēmas vietā var būt tikai datu pārraides sistēma, ja par to ir panākta vienošanās ar PSO. Šai datu pārraides sistēmai jāatbilst 1. un 2. punktā noteiktajām prasībām.
5. Dalībvalstis var noteikt, ka papildus balss saziņas sistēmai jāizmanto papildu saziņas sistēma, kas atbalstīs atjaunošanas plānu; šādā gadījumā papildu saziņas sistēmai jāizpilda 1. punktā noteiktās prasības.

42. pants

Rīki un ietaises

1. Katrs PSO dara pieejamus Regulas (ES) 2017/1485 24. pantā minētos kritiskos rīkus un ietaises uz vismaz 24 stundām, ja ir zaudēts primārais barošanas avots.
2. Katrs saskaņā ar 23. panta 4. punktu apzinātais SSO un NTL, kā arī atjaunošanas pakalpojuma sniedzējs dara pieejamus kritiskos rīkus un ietaises, kas minēti Regulas (ES) 2017/1485 24. pantā un izmantoti atjaunošanas plānā, vismaz uz 24 stundām, kā noteicis PSO, ja ir zaudēts primārais barošanas avots.
3. Katram PSO ir vismaz viena ģeogrāfiski nošķirta rezerves kontroles telpa. Rezerves kontroles telpā atrodas vismaz Regulas (ES) 2017/1485 24. pantā minētie kritiskie rīki un ietaises. Katrs PSO rezerves kontroles telpai nodrošina rezerves barošanas avotu uz vismaz 24 stundām, ja ir zaudēts primārais barošanas avots.
4. Katrs PSO sagatavo pārcelšanas procedūru pēc iespējas ātrai funkciju pārcelšanai no galvenās kontroles telpas funkcijām uz rezerves kontroles telpu, kas nedrīkst būt ilgāka par trīs stundām. Procedūra ietver sistēmas darbību pārcelšanas laikā.
5. Apakšstacijām, kas atzītas par būtiskām atjaunošanas plānu procedūrām saskaņā ar 23. panta 4. punktu, jābūt darbībā vismaz 24 stundas, ja ir zaudēts primārais barošanas avots. Apakšstacijām sinhronajā zonā Īrijā un Latvijā laiks, kurā jānodrošina darbība, ja ir zaudēts primārais barošanas avots, var būt īsāks, un pēc PSO priekšlikuma to apstiprina regulatīvā iestāde vai cita dalībvalsts kompetentā iestāde.

VI NODAĻA

ATBILSTĪBA UN CAURSKATĪŠANA

1. IEDAĻA

PSO, SSO un NTL spēju atbilstības testēšana

43. pants

Vispārīgi principi

1. Katrs PSO regulāri novērtē visa tā aprīkojuma un spēju pienācīgu funkcionētspēju, kas ņemti vērā sistēmas aizsardzības plānā un atjaunošanas plānā. Šajā sakarā katrs PSO regulāri verificē šāda aprīkojuma un spēju atbilstību saskaņā ar 2. punktu un Regulas (ES) 2016/631 41. panta 2. punktu, Regulas (ES) 2016/1388 35. panta 2. punktu un Regulas (ES) 2016/1447 69. panta 1. un 2. punktu.
2. Līdz 2019. gada 18. decembrim katrs PSO, apspriežoties ar saskaņā ar 11. panta 4. punktu un 23. panta 4. punktu apzinātajiem SSO un NTL, aizsardzības pakalpojumu sniedzējiem un atjaunošanas pakalpojumu sniedzējiem, izstrādā testēšanas plānu. Testēšanas plānā nosaka aprīkojumu un spējas, kas ir būtiski sistēmas aizsardzības plānam un atjaunošanas plānam un kas ir jātestē.
3. Testēšanas plānā, ievērojot 44. līdz 47. pantā izklāstītās minimālās prasības, nosaka to, cik regulāri veicami testi, un testēšanas apstākļus. Testēšanas plānā attiecībā uz attiecīgo testējamo spēju ņem vērā Regulā (ES) 2016/631, Regulā (ES) 2016/1388 un Regulā (ES) 2016/1447 izklāstīto metodiku. Attiecībā uz tiem NTL, uz ko neattiecas Regula (ES) 2016/631, Regula (ES) 2016/1388 un Regula (ES) 2016/1447, testēšanas plānā ievēro valsts tiesību aktu noteikumus.
4. Katrs PSO, SSO, NTL, aizsardzības pakalpojuma sniedzējs un atjaunošanas pakalpojuma sniedzējs nodrošina, ka testēšanas laikā netiek apdraudēta pārvades sistēmas un starpsavienotās pārvades sistēmas darbības drošība. Testu veic tā, lai ietekme uz sistēmas lietotājiem būtu pēc iespējas mazāka.
5. Testu uzskata par nokārtotu, ja ir izpildīti nosacījumi, ko attiecīgais sistēmas operators noteicis saskaņā ar 3. punktu. Ja testā nav izpildīti minētie kritēriji, PSO, SSO, NTL, aizsardzības pakalpojuma sniedzējs un atjaunošanas pakalpojuma testu atkārtoti, līdz tas ir nokārtots.

44. pants

Elektroenerģijas ražošanas moduļa spēju atbilstības testēšana

1. Katrs atjaunošanas pakalpojuma sniedzējs, kas ir elektroenerģijas ražošanas modulis, kurš nodrošina spēju atjaunot darbību pēc izslēgšanās, vismaz reizi trīs gados testē spēju atjaunot darbību pēc izslēgšanās, ievērojot Regulas (ES) 2016/631 45. panta 5. punktā izklāstīto metodiku.
2. Katrs atjaunošanas pakalpojuma sniedzējs, kas ir elektroenerģijas ražošanas modulis, kurš nodrošina ātras resinhronizācijas pakalpojumu, katru reizi pēc izmaiņām aprīkojumā, kas ietekmē tā spēju darboties pašpatēriņa režīmā, vai pēc diviem secīgiem neveiksmīgiem pārslēgšanās mēģinājumiem reālos darbības apstākļos, testē pārslēgšanos uz pašpatēriņa režīmu, ievērojot Regulas (ES) 2016/631 45. panta 6. punktā izklāstīto metodiku.

45. pants

To pieprasījumietaišu atbilstības testēšana, kas nodrošina pieprasījumreakciju

1. Katrs aizsardzības pakalpojuma sniedzējs, kurš nodrošina pieprasījumreakciju, pēc diviem secīgiem nesekmīgiem reakcijas gadījumiem reālos darbības apstākļos vai vismaz reizi gadā testē pieprasījuma modifikāciju, ievērojot Regulas (ES) 2016/1388 41. panta 1. punktā izklāstīto metodiku.
2. Katrs aizsardzības pakalpojuma sniedzējs, kas nodrošina pieprasījumreakciju pieprasījuma atslēgšanai pie zemas frekvences, valsts līmenī noteiktā termiņā testē pieprasījuma atslēgšanu pie zemas frekvences, attiecībā uz pārvades sistēmai pieslēgtām pieprasījumietaišēm ievērojot Regulas (ES) 2016/1388 37. panta 4. punktā izklāstīto metodiku vai attiecībā uz citām pieprasījumietaišēm – līdzīgu attiecīgā sistēmas operatora noteiktu metodiku.

46. pants

HVDC spēju atbilstības testēšana

Katrs atjaunošanas pakalpojuma sniedzējs, kas ir HVDC sistēma, kura nodrošina spēju atjaunot darbību pēc izslēgšanās, vismaz reizi trīs gados testē spēju atjaunot darbību pēc izslēgšanās, ievērojot Regulas (ES) 2016/1447 70. panta 11. punktā izklāstīto metodiku.

47. pants

Releju, ko izmanto pieprasījuma atslēgšanai pie zemas frekvences, atbilstības testēšana

Katrs SSO un PSO valsts līmenī noteiktā termiņā testē savā iekārtās uzstādītos relejus, ko izmanto pieprasījuma atslēgšanai pie zemas frekvences, ievērojot Regulas (ES) 2016/1388 37. panta 6. punktā un 39. panta 5. punktā izklāstīto metodiku.

48. pants

Saziņas sistēmu testēšana

1. Katrs saskaņā ar 23. panta 4. punktu apzinātais SSO un NTL, katrs PSO un katrs atjaunošanas pakalpojuma sniedzējs vismaz reizi gadā testē 41. pantā definētās saziņas sistēmas.
2. Katrs saskaņā ar 23. panta 4. punktu apzinātais SSO un NTL, katrs PSO un katrs atjaunošanas pakalpojuma sniedzējs vismaz reizi piecos gados testē savu saziņas sistēmu rezerves barošanas avotu.
3. Līdz 2024. gada 18. decembrim katrs PSO, apspriežoties ar citiem PSO, izstrādā testēšanas plānu PSO savstarpējās saziņas testēšanai.

49. pants

Rīku un ietaišu testēšana

1. Katrs PSO vismaz reizi gadā testē galvenā un rezerves barošanas avota spēju nodrošināt energoapgādi galvenajai un rezerves kontroles telpai, kā paredzēts 42. pantā.

2. Katrs PSO vismaz reizi trīs gados testē Regulas (ES) 2017/1485 24. pantā minēto kritisko rīku un ietaišu funkcionalitāti, aptverot gan galvenos, gan rezerves rīkus un ietaises. Ja šie rīki un ietaises ietver SSO vai NTL, tie piedalās šajā testā.
3. Katrs PSO vismaz reizi piecos gados testē rezerves barošanas avotu spēju sniegt to apakšstaciju pamatpakalpojumus, kas atzītas par atjaunošanas plāna procedūrām būtiskām saskaņā ar 23. panta 4. punktu. Ja šīs apakšstacijas atrodas sadales sistēmās, šo testu izpilda SSO.
4. Katrs PSO vismaz reizi gadā testē pārcelšanas procedūru pārejai no galvenās kontroles telpas uz rezerves kontroles telpu, kā paredzēts 42. panta 4. punktā.

2. IEDAĻA

Sistēmas aizsardzības plānu un atjaunošanas plānu atbilstības testēšana un caurskatīšana

50. pants

Sistēmas aizsardzības plāna atbilstības testēšana un regulāra caurskatīšana

1. Katrs SSO, uz kura iekārtām attiecas pieprasījuma atslēgšana pie zemas frekvences, reizi gadā atjaunina paziņojumu, kas jāiesniedz paziņojošajam sistēmas operatoram, kā paredzēts 12. panta 6. punkta b) apakšpunktā. Šajā paziņojumā norāda frekvences iestatījumus, pie kuriem iniciē neto pieprasījuma atslēgšanu, un to neto pieprasījuma procentuālo daļu, ko atslēdz pie katra šāda iestatījuma.
2. Katrs PSO uzrauga, lai tiktu pienācīgi īstenota pieprasījuma atslēgšana pie zemas frekvences, par pamatu izmantojot 1. punktā minētos ikgadējos rakstiskos paziņojumus un attiecīgā gadījumā PSO iekārtu īstenošanas datus.
3. Katrs PSO vismaz reizi piecos gados caurskata visu savu sistēmas aizsardzības plānu, lai izvērtētu tā iedarbīgumu. PSO šajā caurskatīšanā ņem vērā vismaz:
 - a) tīkla attīstību un izaugsmi kopš iepriekšējās caurskatīšanas vai pirmā projekta;
 - b) tā jaunā aprīkojuma spējas, kurš pārvades un sadales sistēmās uzstādīts kopš iepriekšējās caurskatīšanas vai pirmā projekta;
 - c) kopš iepriekšējās caurskatīšanas vai pirmā projekta nolīgtos NTL, to spējas un attiecīgos piedāvātos pakalpojumus;
 - d) veiktos testus un sistēmas incidentu analīzi saskaņā ar Regulas (ES) 2017/1485 56. panta 5. punktu; un
 - e) darbības datus, kas savākti normālos darbības apstākļos un pēc traucējumiem.
4. Katrs PSO caurskata sava sistēmas aizsardzības plāna attiecīgos pasākumus saskaņā ar 3. punktu, pirms tiek veiktas būtiskas izmaiņas tīkla konfigurācijā.
5. Ja PSO konstatē vajadzību koriģēt sistēmas aizsardzības plānu, tas tajā izdara grozījumus un tos īsteno saskaņā ar 4. panta 2. punkta c) un d) apakšpunktu un 11. un 12. pantu.

51. pants

Atjaunošanas plāna atbilstības testēšana un regulāra caurskatīšana

1. Katrs PSO vismaz reizi piecos gados caurskata sava atjaunošanas plāna pasākumus, izmantojot datorizētus simulācijas testus, kuros izmanto saskaņā ar 23. panta 4. punktu apzināto SSO un atjaunošanas pakalpojumu sniedzēju datus. Šos simulācijas testus PSO definē īpašā testēšanas procedūrā, kas aptver vismaz šādus aspektus:
 - a) sprieguma atkalpieslēgšanas ceļš no atjaunošanas pakalpojumu sniedzējiem ar spēju atjaunot darbību pēc izslēgšanās vai spēju darboties izolētā režīmā;
 - b) elektroenerģijas ražošanas moduļu galveno palīgierīču energoapgāde;
 - c) pieprasījuma atkārtotas pieslēgšanas process; un
 - d) izolētā režīmā strādājošo tīklu resinhronizācijas process.

2. Papildus, ja PSO to uzskata par vajadzīgu atjaunošanas plāna iedarbīguma sakarā, katrs PSO, koordinējoties ar saskaņā ar 23. panta 4. punktu apzinātajiem SSO un atjaunošanas pakalpojumu sniedzējiem, veic atjaunošanas plāna daļu darbības testēšanu. PSO, apspriežoties ar SSO un atjaunošanas pakalpojumu sniedzējiem, šos darbības testus izklāsta īpašā testēšanas procedūrā.
3. Katrs PSO vismaz reizi piecos gados caurskata savu atjaunošanas plānu, lai novērtētu tā iedarbīgumu.
4. Katrs PSO caurskata sava atjaunošanas plāna attiecīgos pasākumus saskaņā ar 1. punktu un caurskata to iedarbīgumu pirms būtiskām izmaiņām tīkla konfigurācijā.
5. Ja PSO konstatē vajadzību koriģēt atjaunošanas plānu, tas tajā izdara grozījumus un tos īsteno saskaņā ar 4. panta 2. punkta c) un d) apakšpunktu un 23. un 24. pantu.

VII NODAĻA

ĪSTENOŠANA

52. pants

Uzraudzība

1. ENTSO-E uzrauga šīs regulas īstenošanu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 714/2009 8. panta 8. punktu. Uzraudzība aptver šādus aspektus:
 - a) jebkādu atšķirību apzināšana šīs regulas īstenošanā valstīs attiecībā uz elementiem, kas uzskaitīti 4. panta 2. punktā;
 - b) sistēmas aizsardzības plānu un atjaunošanas plānu saskanīguma novērtējums, ko veic PSO saskaņā ar 6. pantu;
 - c) robežvērtības, virs kurām viena vai vairāku PSO darbību ietekmi ārkārtas, atslēguma vai atjaunošanas stāvoklī uzskata par būtisku citiem PSO konkrētajā jaudas aprēķināšanas reģionā saskaņā ar 6. pantu;
 - d) PSO saskaņā ar 36. panta 1. punktu noteikto tirgus darbību apturēšanas un atjaunošanas noteikumu saskaņotības pakāpi, arī sakarā ar 36. panta 7. punktā minēto ziņojumu;
 - e) 39. pantā minēto tirgus apturēšanas gadījumā piemērojamo nebalansa norēķinu un balansēšanas enerģijas norēķinu noteikumu saskaņotības pakāpi.
2. Aģentūra sadarbībā ar ENTSO-E līdz 2018. gada 18. decembrim sagatavo sarakstu ar attiecīgu informāciju, kas ENTSO-E jāpaziņo Aģentūrai saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 714/2009 8. panta 9. punktu un 9. panta 1. punktu. Attiecīgās informācijas saraksts var tikt atjaunināts. ENTSO-E uztur visaptverošu, standartizēta formāta digitālo datu arhīvu, kurā ir Aģentūras pieprasītā informācija.
3. Attiecīgie PSO iesniedz ENTSO-E informāciju, kas vajadzīga, lai tas varētu izpildīt uzdevumus saskaņā ar 1. un 2. punktu.
4. Pēc attiecīgās regulatīvās iestādes pieprasījuma saskaņā ar Direktīvas 2009/72/EK 37. pantu SSO un 39. panta 1. punktā minētās struktūras iesniedz PSO 2. punktā minēto informāciju, ja vien regulatīvajām iestādēm, Aģentūrai vai ENTSO-E tā jau nav pieejama sakarā ar to attiecīgajiem īstenošanas uzraudzības uzdevumiem – lai izvairītos no informācijas dublēšanās.

53. pants

Ieinteresēto personu līdzdalība

Aģentūra, cieši sadarbojoties ar ENTSO-E, organizē ieinteresēto personu līdzdalību šīs regulas īstenošanā. Tas paredz regulāras sanāksmes ar ieinteresētajām personām, lai attiecībā uz šīs regulas prasībām apzinātu problēmas un ierosinātu uzlabojumus.

VIII NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

54. pants

Līgumu un vispārīgo noteikumu grozīšana

Visiem būtiskajiem PSO, SSO un NTL līgumu noteikumiem un vispārīgo noteikumu normām, kas attiecas uz sistēmas darbību, jāatbilst šīs regulas prasībām. Šajā sakarā attiecīgi groza minētos līgumus un vispārīgos noteikumus.

55. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

15. panta 5.–8. punktu, 41. pantu un 42. panta 1., 2. un 5. punktu sāk piemērot no 2022. gada 18. decembra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2017. gada 24. novembrī

Komisijas vārdā –
priekšsēdētājs
Jean-Claude JUNCKER

PIELIKUMS

Shēmas automātiskai pieprasījuma atslēgšanai pie zemas frekvences iezīmes:

Parametrs	Vērtības sinhronajai zonai Konti- nentālā Eiropa	Vērtības sinhronajai zonai Ziemeļi	Vērtības sinhronajai zonai Lielbri- tānija	Vērtības sinhronajai zonai Īrija	Mērvienība
Pieprasījuma atslēgšanas sākuma obligātais līmenis: frekvence	49	48,7–48,8	48,8	48,85	Hz
Pieprasījuma atslēgšanas sākuma obligātais līmenis: atslēdzamais pieprasījums	5	5	5	6	% no kopējās slodzes valsts līmenī
Pieprasījuma atslēgšanas beigu obligātais līmenis: frekvence	48	48	48	48,5	Hz
Pieprasījuma atslēgšanas beigu obligātais līmenis: kumulatīvais atslēdzamais pieprasījums	45	30	50	60	% no kopējās slodzes valsts līmenī
Īstenošanas diapazons	± 7	± 10	± 10	± 7	% no kopējās slodzes valsts līmenī konkrētai frekvencei
Minimālais soļu skaits beigu obligātā līmeņa sasniegšanai	6	2	4	6	Soļu skaits
Maksimālais atslēdzamais pieprasījums katram solim	10	15	10	12	% no kopējās slodzes valsts līmenī konkrētam solim

KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS REGULA (ES) 2017/2197**(2017. gada 27. novembris)****par apropriāciju, kas pārnestas no 2017. finanšu gada, atlidzināšanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1306/2013 26. panta 5. punktu**

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regulu (ES) Nr. 1306/2013 par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību un Padomes Regulu (EEK) Nr. 352/78, (EK) Nr. 165/94, (EK) Nr. 2799/98, (EK) Nr. 814/2000, (EK) Nr. 1290/2005 un (EK) Nr. 485/2008 atcelšanu ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 26. panta 6. punktu,

apspriedusies ar Lauksaimniecības fondu komiteju,

tā kā:

- (1) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 ⁽²⁾ 169. panta 3. punktu apropriācijas, par kurām nav notikusi saistību uzņemšanās un kuras attiecas uz Regulas (ES) Nr. 1306/2013 4. panta 1. punktā minētajām darbībām, ko finansē Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds (ELGF), var pārnest uz nākamo finanšu gadu. Šāda pārņemšana nedrīkst pārsniegt 2 % no sākotnējām apropriācijām, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1307/2013 ⁽³⁾ 8. pantā minēto tiešo maksājumu korekcijas summu, kas piemērota iepriekšējā finanšu gadā. Tāpēc var būt tā, ka galīgie saņēmēji, uz kuriem attiecas minētā korekcija, saņem papildu maksājumu.
- (2) Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1306/2013 26. panta 5. punktu, atkāpjoties no Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 169. panta 3. punkta, dalībvalstīm šādi pārņemas apropriācijas, kas minētas Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 169. panta 3. punktā, ir jāatlīdzina galīgajiem saņēmējiem, uz kuriem finanšu gadā, uz ko apropriācijas tiek pārnestas, attiecas korekcijas likme. Minētā atlidzināšana attiecas uz galīgajiem saņēmējiem tajās dalībvalstīs, kurās iepriekšējā finanšu gadā tika piemērota finanšu disciplīna ⁽⁴⁾.
- (3) Nosakot pārnesto apropriāciju summu, kas jāatlīdzina, saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1306/2013 26. panta 7. punktu ir jāņem vērā minētās regulas 25. pantā noteiktās summas, kuras paredzētas rezervei krīzes situācijām lauksaimniecības nozarē un kuras līdz finanšu gada beigām krīzes pasākumiem nav izmantotas.
- (4) Saskaņā ar Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2016/1948 ⁽⁵⁾ 1. panta 1. punktu tiešajiem maksājumiem attiecībā uz 2016. kalendāro gadu piemēro finanšu disciplīnu, lai krīzes situācijām izveidotu rezervi EUR 450,5 miljonu apmērā. 2017. finanšu gadā rezerve krīzes situācijām nav pieprasīta.
- (5) Lai nodrošinātu to, ka neizmantoto apropriāciju summas, kas finanšu disciplīnas piemērošanas rezultātā atlidzinātas galīgajiem saņēmējiem, ir samērīgas ar finanšu disciplīnas korekcijas summu, būtu lietderīgi Komisijai noteikt summas, kas dalībvalstīm pieejamas atlidzināšanai. Tomēr Rumānijas gadījumā detalizētajā izdevumu deklarācijā nav pilnībā ievērota EUR 2 000 lielā robežvērtība, kuru finanšu disciplīnā piemēro saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1307/2013 8. panta 1. punktu. Tāpēc pareizas finanšu pārvaldības dēļ patlaban nebūtu jānosaka atlidzināšanai pieejamā summa Rumānijai.

⁽¹⁾ OV L 347, 20.12.2013., 549. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 25. oktobra Regula (ES, Euratom) Nr. 966/2012 par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, un par Padomes Regulas (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 atcelšanu (OV L 298, 26.10.2012., 1. lpp.).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regula (ES) Nr. 1307/2013, ar ko izveido noteikumus par lauksaimniekiem paredzētiem tiešajiem maksājumiem, kurus veic saskaņā ar kopējās lauksaimniecības politikas atbalsta shēmām, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 637/2008 un Padomes Regulu (EK) Nr. 73/2009 (OV L 347, 20.12.2013., 608. lpp.).

⁽⁴⁾ Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1307/2013 8. panta 2. punktu finanšu disciplīnu 2017. finanšu gadā nepiemēro Horvātijai.

⁽⁵⁾ Komisijas 2016. gada 7. novembra Īstenošanas regula (ES) 2016/1948, ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1306/2013 paredzēto tiešo maksājumu korekcijas likmi pielāgo attiecībā uz 2016. kalendāro gadu un atceļ Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2016/1153 (OV L 300, 8.11.2016., 10. lpp.).

- (6) Lai izvairītos no tā, ka dalībvalstis minēto atlīdzinājumu saņemšanai ir spiestas veikt papildu maksājumu, šī regula jāpiemēro no 2017. gada 1. decembra. Tādējādi ar šo regulu noteiktās summas ir galīgas un, neskarot samazinājumus, ko veic saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1306/2013 41. pantu, tās piemēro visām citām korekcijām, kas ņemtas vērā atbilstīgi Regulas (ES) Nr. 1306/2013 18. panta 3. punktam pieņemtajā lēmumā par mēneša maksājumiem attiecībā uz dalībvalstu maksājumu aģentūru veiktajiem izdevumiem par 2017. gada oktobri, un visiem atskaitījumiem un papildu maksājumiem, kas jāveic saskaņā ar minētās regulas 18. panta 4. punktu, vai visiem lēmumiem, ko pieņems saistībā ar grāmatojumu noskaidrošanas procedūru.
- (7) Saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 169. panta 3. punktu apropriācijas, par kurām nav notikusi saistību uzņemšanās, drīkst pārnest vienīgi uz nākamo finanšu gadu. Tāpēc ir lietderīgi, ka dalībvalstu izdevumu atbilstības datumus saistībā ar atlīdzināšanu, ko veic saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1306/2013 26. panta 5. punktu, Komisija nosaka, ņemot vērā lauksaimniecības finanšu gadu, kas definēts minētās regulas 39. pantā.
- (8) Lai ņemtu vērā īso laiku, kas paziņojumu par dalībvalstu īstenoto 2017. gada ELGF apropriāciju izpildi dalītās pārvaldības ietvaros laikposmam no 2016. gada 16. oktobra līdz 2017. gada 15. oktobrim šķir no 2017. gada 1. decembra, kad jāsāk piemērot šo regulu, šai regulai būtu jāstājas spēkā dienā, kad to publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Apropriāciju summas, kas no 2017. finanšu gada tiks pārnestas saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 169. panta 3. punktu un kas saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1306/2013 26. panta 5. punktu dalībvalstīm ir darītas pieejamas izdevumu atlīdzināšanai galīgajiem saņēmējiem, uz kuriem 2018. finanšu gadā attiecas korekcijas likme, ir noteiktas šīs regulas pielikumā.

Uz summām, kas tiks pārnestas, attiecas lēmums par pārņemšanu, kuru Komisija pieņem saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 169. panta 3. punkta piekto daļu.

2. pants

Par dalībvalstu izdevumiem saistībā ar pārņemto apropriāciju atlīdzināšanu Savienības finansējumu var saņemt tikai tad, ja attiecīgās summas saņēmējiem ir izmaksātas līdz 2018. gada 16. oktobrim.

3. pants

Šī regula stājas spēkā dienā, kad to publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2017. gada 1. decembra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2017. gada 27. novembrī

Komisijas
un tās priekšsēdētāja vārdā –
ģenerāldirektors
Jerzy PLEWA

PIELIKUMS

Pārnesto apropriāciju atlīdzināšanai pieejamās summas

	(EUR)
Beļģija	6 129 769
Bulgārija	7 720 511
Čehijas Republika	10 764 025
Dānija	10 476 968
Vācija	58 035 302
Igaunija	1 288 878
Īrija	13 229 176
Grieķija	16 182 344
Spānija	54 860 187
Francija	89 884 134
Itālija	37 765 185
Kipra	355 813
Latvija	1 952 848
Lietuva	3 923 157
Luksemburga	406 406
Ungārija	14 828 231
Malta	33 643
Nīderlande	8 821 818
Austrija	6 908 717
Polija	24 870 087
Portugāle	6 699 290
Slovēnija	931 120
Slovākija	5 554 196
Somija	5 885 783
Zviedrija	7 897 927
Apvienotā Karaliste	37 930 754

LĒMUMI

KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS LĒMUMS (ES) 2017/2198

(2017. gada 27. novembris)

par dažiem pagaidu aizsargpasākumiem sakarā ar Āfrikas cūku mēri Polijā

(izziņots ar dokumenta numuru C(2017) 8039)

(Autentisks ir tikai teksts poļu valodā)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes 1989. gada 11. decembra Direktīvu 89/662/EEK par veterinārajām pārbaudēm Kopienas iekšējā tirdzniecībā, lai izveidotu iekšējo tirgu ⁽¹⁾, un jo īpaši tās 9. panta 3. punktu,

ņemot vērā Padomes 1990. gada 26. jūnija Direktīvu 90/425/EEK par veterinārajām un zootehniskajām pārbaudēm, kas piemērojamas Kopienā iekšējā tirdzniecībā ar noteiktiem dzīvniekiem un produktiem, lai izveidotu iekšējo tirgu ⁽²⁾, un jo īpaši tās 10. panta 3. punktu,

tā kā:

- (1) Āfrikas cūku mēris ir vīrusa ierosināta infekcijas slimība, ar ko slimo mājas cūkas un savvaļas cūkas un kas var būtiski ietekmēt cūkkopības rentabilitāti, traucējot Savienības iekšējo tirdzniecību un eksportu uz trešām valstīm.
- (2) Āfrikas cūku mēra uzliesmojuma gadījumā pastāv risks, ka slimības ierosinātājs var izplatīties uz citām cūku ražošanas saimniecībām un uz savvaļas cūkām. Tādējādi, veicot dzīvu cūku vai to produktu tirdzniecību, tas var izplatīties no dalībvalsts uz dalībvalsti un uz trešām valstīm.
- (3) Ar Padomes Direktīvu 2002/60/EK ⁽³⁾ ir noteikts Āfrikas cūku mēra kontrolei paredzēto Savienības pasākumu minimums. Direktīvas 2002/60/EK 15. pants paredz noteikt inficēto zonu, ja ir apstiprināts viens vai vairāki savvaļas cūku saslimšanas gadījumi ar Āfrikas cūku mēri.
- (4) Polija ir informējusi Komisiju par faktisko stāvokli tās teritorijā saistībā ar Āfrikas cūku mēri un saskaņā ar Direktīvas 2002/60/EK 15. pantu ir noteikusi inficēto zonu, kurā piemēro minētās direktīvas 15. pantā minētos pasākumus.
- (5) Lai novērstu nevajadzīgus traucējumus Savienības iekšējā tirdzniecībā un izvairītos no tā, ka trešās valstis varētu uzlikt nepamatotus tirdzniecības šķēršļus, ir nepieciešams sadarbībā ar Poliju Savienības līmenī noteikt Āfrikas cūku mēra inficēto zonu minētajā dalībvalstī.
- (6) Tādējādi līdz Augu, dzīvnieku, pārtikas aprites un dzīvnieku barības pastāvīgās komitejas sanāksmei Polijas inficētā zona būtu jānorāda šā lēmuma pielikumā un jānosaka šīs zonas pastāvēšanas ilgums.
- (7) Šis lēmums jāpārskata nākamajā Augu, dzīvnieku, pārtikas aprites un dzīvnieku barības pastāvīgās komitejas sanāksmē,

⁽¹⁾ OV L 395, 30.12.1989., 13. lpp.

⁽²⁾ OV L 224, 18.8.1990., 29. lpp.

⁽³⁾ Padomes 2002. gada 27. jūnija Direktīva 2002/60/EK, ar ko paredz īpašus noteikumus cīņai pret Āfrikas cūku mēri un groza Direktīvu 92/119/EEK attiecībā uz Tešenas slimību un Āfrikas cūku mēri (OV L 192, 20.7.2002., 27. lpp.).

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Polija nodrošina, ka inficētajā zonā, kas noteikta saskaņā ar Direktīvas 2002/60/EK 15. pantu, būtu iekļauti vismaz tie apgabali, kas kā inficētā zona norādīti šā lēmuma pielikumā.

2. pants

Šo lēmumu piemēro līdz 2017. gada 15. decembrim.

3. pants

Šis lēmums ir adresēts Polijas Republikai.

Briselē, 2017. gada 27. novembrī

Komisijas vārdā –
Komisijas loceklis
Vytenis ANDRIUKAITIS

PIELIKUMS

Apgabali, kuri noteikti kā inficētā zona Polijā, kā minēts 1. pantā	Datums, līdz kuram piemērojams
<i>Brochow, Kampinos, Leoncin, Leszno, Stare Babice, Izabelin, Czosnow, Lomianki (obszar wiejski) un Lomianki (miasto) gmina</i>	2017. gada 15. decembris

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS LĒMUMS (ES) 2017/2199**(2017. gada 20. novembris),****ar ko groza Lēmumu ECB/2014/40 par nodrošināto obligāciju iegādes trešās programmas īstenošanu (ECB/2017/37)**

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 127. panta 2. punkta pirmo ievilkumu,

ņemot vērā Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtus un jo īpaši to 12.1. panta otro daļu saistībā ar 3.1. panta pirmo ievilkumu un 18.1. pantu,

tā kā:

- (1) Ar Lēmumu ECB/2014/40 ⁽¹⁾ tika izveidota nodrošināto obligāciju iegādes trešā programma (turpmāk – “NOIP3”). Ar aktīviem nodrošinātu vērtspapīru iegādes programma, otrreizējo tirgu valsts sektora aktīvu iegādes programma un uzņēmumu sektora aktīvu iegādes programma kopā ar NOIP3 ir daļa no paplašinātās aktīvu iegādes programmas (AIP). AIP mērķis ir turpināt uzlabot monetārās politikas transmisiju, atbalstīt euro zonas tautsaimniecības kredīvēšanu, mīkstināt mājsaimniecību un uzņēmumu aizņēmumu nosacījumus un veicināt inflācijas atgriešanos līmenī, kas vidējā termiņā ir zemāks par 2 %, bet tuvu tam, un kas atbilst Eiropas Centrālās bankas (ECB) galvenajam mērķim, proti, uzturēt cenu stabilitāti.
- (2) ECB Padome 2017. gada 4. oktobrī nolēma precizēt noteikumus, ko piemēro tādu nodrošināto obligāciju iegāžu atbilstībai saskaņā ar NOIP3, kuras parasti sauc par nodrošinātām obligācijām ar atmaksas nosacījuma pagarinājumu (*conditional pass-through covered bonds*), lai ņemtu vērā potenciāli augstākos riskus, kuriem tās pakļauj Eurosistēmu.
- (3) Tādēļ attiecīgi jāgroza Lēmums ECB/2014/40,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants**Grozījums**

Lēmuma ECB/2014/40 2. pantam pievieno šādu 9. punktu:

“9. Nodrošinātās obligācijas neiekļauj iegādēs saskaņā ar NOIP3, ja: a) tām ir atmaksas nosacījuma pagarinājuma struktūra, atbilstoši kurai iepriekš noteikti notikumi rosina obligācijas termiņa pagarināšanu un maksājuma struktūras maiņu uz tādu, kas galvenokārt atkarīga no skaidrās naudas plūsmām, kuras rada pamatā esošā nodrošinājuma pūla aktīvi; un b) tās emitējusi iestāde, kuras vislabākais pieejamais emitenta reitings ir zemāks par KSL3.”

2. pants**Stāšanās spēkā**

Šis lēmums stājas spēkā 2018. gada 1. februārī.

Frankfurtē pie Mainas, 2017. gada 20. novembrī

ECB Padomes vārdā –

ECB priekšsēdētājs

Mario DRAGHI

⁽¹⁾ Lēmums ECB/2014/40 (2014. gada 15. oktobris) par nodrošināto obligāciju iegādes trešās programmas īstenošanu (OV L 335, 22.11.2014., 22. lpp.).

ISSN 1977-0715 (elektroniskais izdevums)
ISSN 1725-5112 (papīra izdevums)

Eiropas Savienības Publikāciju birojs
2985 Luksemburga
LUKSEMBURGA

LV